SANCTIONES
APOSTOLICÆ
EXTRAVAGANTES, ET REGVLÆ
CANCELLARIÆ SANCTISSIMI DOMINI
noſtri Domini Pij diuina prouidentia Papæ Quinti,
& quædam aliæ Sanctiones aliorum ſummorum Pontificum admodum vtiles.

Oliſipone apud Ioanem Hiſpaniam, iuſſu ſereniſsimi Principis Henrici Cardinalis Tituli Sãctorum quatuor Coronatorum, Infantis Portugalliæ. Anno à Natiuitate Domini. 1570.

Cum Priuilegio Regio.

ALVARA.

EV elRei faço ſaber aos que eſte aluara virẽ, que eu ei por bem & me praz, por fazer merce a Antonio gonſaluez impimidor, que peſſoa algũa de qualquer qualidade que ſeja nam poſſa imprimir em meus Reinos & ſenhorios nem fora delles, o liuro que hora imprimio por mandado do Cardeal Iffante dom Henrique meu tio, o qual ſe chama, Sanctiones Apoſtolicæ: nem os poſſa trazer de fora dos ditos Reinos, & ſenhorios, nem vender nelles ſem ſua licença & conſentimento: & iſto por tempo de dez annos, que começaram da feitura deſte aluara, ſob pena de trinta cruzados, ametade pera os captiuos, & a outra metade pera quem os acuſar: & de perder pera o dito Antonio gonſaluez todos os liuros que aſsi imprimir, ou trouxer de fora, ou venderem meus Reinos & ſenhorios. E mando a todas as juſtiças, & officiaes & peſſoas a que eſte aluara for moſtrado, & o conhecimento delle pertẽcer, que o cumprão, guardem, & façam inteiramente comprir & guardar (eſte aluara) como ſe nelle contem. O qual ei por bem que valha, & tenha força & vigor, como ſe foſſe carta feita em meu nome per my aſsinada, & paſſada per minha chancellaria, poſto q̃ eſte nam ſeja paſſado pela dita chancellaria, ſem embargo da Ordenaçam do ſegũdo liuro, Titulo.2 o. que o contrairo diſpoem.

Rey.

INDEX SATIS LVCVLENTVS

non quidem rerum omnium memorabilium, quæ insunt in hoc opere, sed tittulorum tantum, qui vnicuiq; Sanctioni, vel reformationi præfixi, summatim, quid in illis scitu dignum cõtineatur, explicant adeo non obscure, vt vice longioris indicis esse poßint. Numerus, vt statim apparet, folium indicat: qui vt in toto libro perpetuò constaret, nec vsquam ex operarum oscitantia deprauaretur, curatum à nobis est sedulo. Folij vero frontem vel tergum his duabus alphabeti literis, A & B. ostendimus.

¶ 2 De con-

De exequu-

Bulla

Bulla

Finis.

SANCTISSIMI in Chriſto Patris, & D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ. IIII. Bulla reformationis officij Sacræ pœnitentiariæ.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei Ad perpetuam rei memoriam.

IN ſublimi beati *Petri ſolio, meritis licet imparibus, ſuperna diſpoſitione locati, ſtatim ab ipſo noſtri Pontificatus initio, officij noſtri eſſe duximus, vt omni adhibita diligentia, errores, quos circa omnes gradus & hominũ conditiones, nimia forſan licẽtia & impunitate, magno cũ animi mœrore hyſce potiſſimum tẽporibus committi animaduertimus, prouidẽtiæ noſtræ miniſterio corrigere, & emendare: ac ea quæ hominũ licentia creſcente deformata eſſent, reformare: illáq; præſertim circa Romanæ curiæ officia, & tribunalia ad veram debitámq; normam, & obſeruantiam reducere curaremus. Hinc eſt, quod nos ad Pœnitentiariæ noſtræ officium, in quo morum cenſura & ánimarũ ſalus præcipuè vertitur, noſtræ conſiderationis oculos dirigentes, & attendentes, in*

 eo plures

eo plures et diuersos abusus pter supiorũ tẽporũ licẽtiã, et in curiã irrepsisse: ne illi sese latius diffũdãt, quãtũ in nobis est occurrere volẽtes, habita desup cũ venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatiõe matura, ipsoq; maiori Pœnitẽtiario, ac eius officialibus auditis, et eorũ iuribus diligẽter visis, ac õmibus maturè cõsideratis, de ipsorũ fratrũ cõsilio, authoritate Apostolica tenore præsentiũ statuimus, et ordinamus. quòd de cætero ppetuis futuris temporibus, pro tẽpore existẽs maior Pœnitentiarius, ac eiusdẽ Pœnitẽtiariæ Regẽs, correctores, pcuratores, ac alij quicũq; eius officiales et ministri ab eorũ omniũ, quæ in infrascriptis capitulis, & phibitionibus cõtinẽtur, cõcessione, cõmissione, et expeditione penitus cessare, & abstinere debeãt. Et in primis idẽ Pœnitẽtiarius abstineat à cõmutationibus vltimarũ voluntatũ, & earũ derogationibus, nec non ab vnionibus perpetuis, & suppressionibus, ac trãslationibus beneficiorũ Ecclesiasticorũ, & applicationibus vnius beneficij alteri beneficio, & illarũ cõfirmationibus. Itẽ à cõcessione iuris patronatus, seu præsentãdi ad beneficiã Ecclesiastica propter augmẽtũ fructuũ, sed tãtùm ex causa fundationis, vel dotationis illud cõcedere possit. Similiter abstineat à licẽtijs stãdi extra, pro monialibus, ex quacũque causa: necnõ à declaratorijs pro religiosis propter vim, et metum, quæ ingressu religionis, vel emissione professionis sibi illata fuisse prætẽdãt: quando post emissam pfessionẽ huiusmodi susceperũt sacros ordines in religione: etiã si asseratur, quod eisdẽ vi & metu durãtibus, illos susceperint. In alijs autẽ casibus declaratoriæ ipsæ cõmittãtur Ordinario loci, & vocato Priore Monasterij, in quo fuerit emissa professio, & nũquã in curia, etiã si pars, & testes præsentes essent. Nec cõcedat Religiosis licẽtias stãdi extra, propter infirmitatis,

&

et similia impedimẽta. nec etiã pro subuẽtione parẽtũ, aut pupillorũ, vel aliorũ consanguineorũ, nisi obtẽta licentia suorũ superiorũ: & in facultatibus, ꝓ religiosis eisdẽ, trãseundi de ordine ad ordinẽ, etiã in casibus à iure permissis, apponatur sẽp clausula, Quòd perpetuo ibdẽ in claustro Domino famulari teneãtur. Apostatis verò absolutionẽ nõ cõcedat, nisi ea lege expressa, vt statim ad claustrũ proprij ordinis redeant: vel ad aliũ ordinẽ transeãt æqualis vel arctioris obseruãtiæ, vt ibi perpetuã vitã agãt. Nec illis, aut alijs trãslatis prædictis indulgeatur, vt beneficia Ecclesiastica obtinere, vel illis, vti mercenarij, deseruire, aut aliàs etiã de supiorũ suorũ licẽtia extra claustrũ quoquo modo degere valeãt. Similiter nõ cõcedat comissiones alienationũ, vel pmutationũ, aut affrãcationũ, aut illarũ cõfirmationũ ꝺ bonis Ecclesiasticis in forma quæ dicitur Si in euidẽtẽ, pro rebus, quarũ reditus ãnuus summã viginti ducatorũ auri de Camera excedat: & cõmissiones hmõi semper Ordinario loci, et alteri personæ in dignitate Ecclesiastica cõstitutæ cõiunctim cõmittãtur. Et si ꝺ ipsius Ordinarij interesse vel præiudicio agatur, tunc loco ipsius cõmittantur Metropolitano. Et si res ad ipsum Metropolitanũ ptineat, Ordinario viciniori: & nunquã similes cõcedãtur cõmissiones, quando agitur de alienatione iurisdictionũ, vel vassalorũ ad Ecclesiã quouis modo pertinẽtium. Præterea, ne Ordinarij in corrigẽdis subditorũ excessibus impediantur, & delicta impunita remaneãt, nõ concedat absolutiones, vel mãdata de absoluẽdo ab homicidijs, vel alijs grauibus delictis, etiã occultis, pro quibus de iure ciuili pœna capitalis imposita sit (præterquã in foro cõscientiæ duntaxat.) In reliquis verò minoribus, et leuioribus excessibus, de quibus tamẽ delinquẽs nõ fuerit citatus, vel ĩquisitus, cõmittere possit Ordinario: vt ĩposita illi pœna

eius arbitrio, eũ etiã in foro fori absoluat, ipsumq; ab executione ordinum, si secum super irregularitate dispensatum fuerit, similiter eius arbitrio suspẽdat. Episcopis tamen, vel eorũ superioribus, aut alijs prælatis Sedi Apostolicæ immediatè subiectis, et quibusuis personis in terris Ecclesiæ, & multo minus in Vrbe delinquẽtibus, ab aliquibus delictis extra forũ conscientiæ absolutionẽ minime cõcedere possit. Caueat etiã Pœnitẽtiarius, ne in absolutionibus à Symonia reali, vel cõuentionali, etiã occulta, vnquã concedat, vt ipsi Symoniaci beneficia, super quibus Simoniam cõmiserunt, seu pecunias, vel alia pro illis accepta, aut fructus exinde post cõmissã symoniã perceptos in toto, vel in parte retinere possint: quin immo in absolutionibus huiusmodi apponatur clausula, Quod vterq; ad beneficiũ super quo fuit cõmissa symonia, ꝑpetuo inhabilis existat. Et insuper homicidæ volũtario, etiã aliàs canonicè absoluto, altaris ministeriũ, aut ascensum ad superiores ordines, & restitutionẽ aut retẽtionem beneficiorũ, quibus ipso iure quis priuatus vel priuãdus sit, cõcedere minimè valeat. Nec minus literas de promouẽdo ad sacros ordines, ac etiã ad primam tonsurã à quocunque Catholico Antistite, nisi allegetur iusta causa, propter quã ab Ordinarijs suis ꝓmoueri, nec ab eis, aut eorũ officialibus literas dimissorias obtinere valeãt: & tũc cõcedi possint à quocũque Ordinario, vel pro eo Põtificalia exercẽte. & si causa allegata falsa fuisse deprehẽdatur, sic promoti ab executione ordinũ per suos ordinarios suspendi, vel illa etiã perpetuò priuari possint. Similiter idem Pœnitentiarius non concedat absolutiones à iuramẽto, nisi ad effectũ agendi dũtaxat. Nec dispensationes matrimoniales in forma gratiosa, sed semper cõmittãtur Ordinarijs, prout aliàs fieri cõsueuit. Nec concedat religiosis licẽtiam suscipiendi gradũ Doctoratus, vel

Magistery

Magisterij contra statuta ordinis, nisi ex aliqua probabili causa, & nisi de licẽtia suorũ superiorum: Nec absolutiones à fructibus indebitè perceptis, ratione intrusionis in beneficio, vel ob non promotionem, aut aliũ tituli defectum, etiam in foro cõscientiæ, nisi facta restitutione fructuũ huiusmodi. Nec etiã absolutiones cõcedat pro vsurpata iurisdictione, vel violata libertate ecclesiastica, etiã in foro conscientiæ, nisi cũ clausula, Satisfacto prius de damnis & expensis parti læsæ: Neq; facultates testandi iuxta formã quinterni simpliciter: sed cum clausula. Dũmodo non supra summam centum ducatorum, etiam ad pias causas, ac pro seruientibus. Religiosis vero etiam extra claustrum, etiã cum Apostolica dispensatione degentibus, facultates testandi nullo modo cõcedantur. Et insup non cõfirmet gesta per Ordinarios, aut alios inferiores illis de iure cõmuni non cõcessa, nec suppleat eorum defectus. Minus etiã dispenset sup ætate promouendorum ad sacros ordines de iure requisita: Nec tempus prælatis ad munus cõsecrationis suscipiendũ à iure statutũ vltra tres menses, & terminum anni Rectoribus parochialium ecclesiarum, & alijs quibusuis ad sacros etiam presbyteratus ordines suscipiendos à iure, aut in fundatione beneficiorũ quomodolibet cõstitutum, extra casus à iure permissos, vltra sex menses minimè progare valeat. Et vltra præmissa abstineat etiam ab expeditionibus quibuscunq;, quæ sibi p literas suarum facultatũ expresse nõ cõceduntur, nisi aliâs de iure cõmuni in casibus, de quibus agetur, Ordinario cõcessæ reperiãtur. Nec suffragetur prætextus cõsuetudinis, seu styli, aut quasi possessionis ipsius maioris Pœnitentiarij, et prædecessorũ suorum in similibus cõcedẽdis, etiã si cõsuetudo, aut stylus, vel quasi possessio hmõi per literas facultatũ suarum generaliter approbata repe-

 riantur.

riantur. Volumus insuper, quod officiũ sacræ Pœnitẽtiariæ, Sede Apostolica vacãte, in omnibus & singulis, quæ ad forũ fori quomodolibet pertinent, penitus & omnino cõquiescat. Quòdq; ea tãtũ pro animarũ salute expedire valeat, quæ forũ cõscientiæ respiciũt. Districtius inhibẽtes moderno, & pro tẽpore existẽti Maiori Pœnitẽtiario in virtute sanctæ obediẽtiæ, ac Regẽti, Correctoribus, Scriptoribus, Procuratoribus, Reuisoribus, Sigillatoribus, alijsq; dictæ Pœnitẽtiariæ officialibus quibuscũq;, sub nostræ indignationis, & excõmunicationis latæ sententiæ, necnõ priuationis & amissionis suorũ hmõi, & aliorũ officiorũ, et beneficiorũ quorũcunq; per eos obtẽtorũ, & inhabilitatis ad illa, & alia in posterũ obtinenda, alijsq; grauioribus nostro, & pro tempore existentis Rom. Põtificis arbitrio infligendis, & applicãdis pœnis: Ne de cõcessionibus, & expeditionibus sibi p̃ præsentes interdictis præmissorũ tenore, etiã prætextu quorumuis priuilegiorum, & indultorum eis quomodolibet concessorũ, se intromittere quoquo modo audeant, seu præsumant. Decernentes quascunq; concessiones, gratias, ac expeditiones deinceps ab eodẽ officio Pœnitẽtiariæ contra præsentiũ tenorẽ (quod absit) pro tẽpore emanatas, etiã si in illis asseratur, viuæ vocis oraculo, ac de mandato nostro, & pro tẽpore existentis Rom. Pon. speciali, et expresso factas fuisse, nullas nihilominus, & inualidas, ac extortas, & surreptitias esse, & censeri: neminiq; propterea suffragari posse: & ita per quoscunq; locorũ Ordinarios, ac Iudices, et cõmissarios quauis aũcte fungentes, etiã causarũ Palatij Apostolici Auditores, ac eiusdẽ S. R. E. Cardinales (sublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) iudicari, et diffiniri debere: irritum quoq; & inane, quicquid secus super his à quocquã

quauis

quauis auctẽ sciẽter, vel ignorãter cõtigerit attẽtari. Non obstãtibus cõstitutionibus, & ordinationibus apostolicis, priuilegijs quoque et indultis eidẽ Maiori Pœnitẽtiario, ac eius officio, etiã in illis erectione, et institutione, etiã Motu pprio consistorialiter, ac de fratrũ eorundẽ consilio, & assensu, sub quibuscunq; tenoribus, et formis, ac cũ quibusuis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, & aliâs quomodolibet, etiam per felicis recordationis Eugeniũ Quartum, Sixtum etiã Quartũ, & Paulum Tertiũ, ac alios quoscunq; Romanos Põtifices prædecessores nostros, ac etiam nos cõcessis, approbatis, & innouatis, ac decretis, et censuris in illis appositis. Quibus omnibus, etiã si pro illorũ sufficienti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, et expressa, ac de verbo ad verbũ, nõ autẽ per clausulas generales idẽ importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliq; alia exquisita forma ad hoc seruãda foret, Tenores hmõi præsentibus pro sufficienter expressis habentes (illis aliâs in suo robore permã suris) hac vice duntaxat specialiter, et expresse derogamus, cõtrarijs quibuscũq;: Aut si aliquibus cõmuniter, vel diuisim ab eadẽ sit sede indultũ, quod interdici, suspẽdi, vel excõmunicari nõ possint per literas apostolicas nõ faciẽtes plenã, & expressam, ac de verbo ad verbũ de indulto hmõi mẽtionẽ, et quibuslibet alijs priuilegijs, ĩdulgẽtijs, et lrĩs apostolicis generalibus, vel specialibus quorũcũq; tenorũ existãt, p quæ præsentibus nõ expressa, vel totaliter nõ inserta effectus præsentiũ impediri valeat quõlibet, vel differri, & de quibus, quorũq; totis tenoribus specifica, indiuidua, & expressa, ac de verbo ad verbũ habẽda esset in eisdẽ literis mẽtio specialis. Vt aũt præsẽtes literæ ad õniũ notitiã deducãtur, et oẽs quorũ interest, vel interesse poterit, õnino afficiãt: Volumus et mãdamus, illas ĩ Palatij nrĩ apost. ac officij Pœnitẽtiariæ hmõi valuis, et

acie cāpi Floræ affigi, et p aliquod tēporis spaciū, relicta ibidē copia, detineri, ut his, quos literæ ipsæ cōcernunt seu cōcernere poterunt quomodolibet in futurū, quo ad ipsorum notitiā non peruenerint, vel illas ignorauerint, quo minus eos arctent perinde, ac si eis personaliter intimatæ forent, nullam possint excusatiōnē prætendere, vel ignorantiam allegare: Cū non sit verisimile apud eos remanere incognitū, quod tā patenter extiterit publicatū. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginā nostrorum statuti, ordinationis, voluntatis, inhibitionis, decreti, derogationis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationē omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Dat. Romæ Apud sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Secundo. Quarto Non. Maij. Pontificatus nostri Anno Tertio.

¶ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus

Ego R. Car. de Carpo Eps Portuē.
Ego F. Card. Pisanus Eps Tuscul.
Ego F. Car. Cæsius Eps Prænesti.
Ego Ioa. Car. Moronus Eps Sabi.
Ego Xpophorus Cardin. Triden. Episcopus Albanen.
Ego Otho Truchses Car. Augus.
Ego B. della Cueua Cardinalis sanctæ Crucis.
*
Ego Ti. Cardinalis Crispus.
Ego Ful. Cardinalis Perus.
Ego Io. Michael Card. Saracenus.
Ego Io. Card. sancti Vitalis.
Ego Iac. Cardinalis Puteus.
Ego Io. B. Cicada Card. sancti Clementis.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Cardinalis Pisarum.
Ego Io. Cardinalis Reomanus.
Ego Io. Antonius Car. Capisuccus
Ego F. M. Card. Alexandrinus.
*
Ego Iac. Cardinalis Sabellus.
Ego Io. Ant. Card. sancti Georgij.
Ego Aloysius Cardin. Cornelius.
Ego B. Cardinalis Saluiatus.
Ego Ph. Cardi. Aburd.
Ego Petrus Franciscus Cardina. Ferrerius.

Ego Marcus

Ego Marcus Antonius Cardinal. Amulius.
Ego Hieronymus Cardi. Corrigi-ensis.
Ego B. Cardinalis Nauagerius.
Ego Io. Franciscus Cardinalis de Gambara.
Ego A. Cardinalis Farnesius Vice cancellarius.
Ego Gui. Asc. Card. Camerarius.
Ego N. Card. de Sermoneta.
Ego Iu. Cardinalis Vrbinas.
Ego Alf. Carafa Card. Neapolita.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borromeus.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego Indicus de Aualos Cardinalis de Aragonia.
Ego Alph. Cardi. Gesualdus.

Ant. Florebellus Lauellinus.
F. Delyon.

Anno à natiuitate Domini, Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Secundo. Indictione. V. die vero veneris xv. mensis Maij, Pont. S. in Christo Patris, & Domini nostri Domini Pij Diuina prouidentia Papæ IIII. Anno tertio Retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Palatij Apostolici, & Palatij officij Sacræ pœnitentiariæ, & in acie Campi Floræ, vt in retroscriptis literis continetur, dimißis copijs earundem in dictis locis affixis, per nos Franciscum Rugerium, & Iulium Parinum prælibati Sanctißimi Domini Nostri Papæ Cursores.

Honofrius Montargull. Magister Cursorum.

Bulla

BVLLA S. D. N. D. PII diuina prouidentia Papæ IIII. ſuper reformatione officij Rotæ.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei Ad perpetuam rei memoriam.

IN Trono Iuſtitiæ, ſuper o-*mnes gentes, et Regna, meritis licet imparibus, ſuperna diſpoſitione conſtituti, ad ea, quæ iuris et iuſtitiæ cultum, ac obſeruantiam cõcernunt, dirigimus potiſſimum aciem noſtræ mentis, Vt vniuerſis Nationibus ad Sedem Apoſtolicam, omnium fidelium Matrem & Magiſtrã, pro litium, et cõtrouerſiarum inter eos vigentiũ deciſione, recurrẽtibus, longis iudiciorum curriculis ſublatis, ac minoribus quam fieri poterit diſpendijs, opportune conſulatur. Sanè poſtquam Nos circa Curiæ noſtræ reformationem ſolerti ſtudio intendentes, reliquorũ eiuſdem Curiæ Tribunalium, & Officiorum emendationẽ, & correctionem cũ Dei auxilio, & venerabilium fratrũ noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, feliciter peregimus, demum ad Palatij noſtri Auditorium, in quo vniuerſorum Chriſti fideliũ grauiores cauſæ per duodecim ſummæ virtutis & doctrinæ viros, ex omnibus mundi partibus magna cum diligentia conquiſitos, mature cognoſcuntur, & magna cum integritate & iuſtitia terminantur, animũ adiecimus. Et licet in eodem Tribunali pauca admodum correctione digna offenderimus, nihilominus, vt nihil intactum relinqueremus, nonnulla potius pro litibus abbreuiãdis,*

ac partium

ac partiū dispendijs euitandis, vel saltem minuendis, vocatis ipsius Auditoribus, ac pluries tam in voce quam in scriptis auditis, prouidenda censuimus. Et idcirco de eorundem fratrum nostrorum consilio statuimus & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, ad tollendū multiplicationem commissionum, & parcendum laboribus & expensis litigantium, vnica commissio in qualibet instantia sufficiat, & illius vigore Auditor causam sibi commissam cognoscere, & cum omnibus & singulis dependētibus, & emergentibus, ac aliâs quomodolibet incidentibus, decidere valeat. Possit etiam Auditor sine noua cōmissione præfigere terminum ad docendum de attentatis, ac nullitatibus, & causis, ꝑpter quas quis in integrum restitui debeat: ac illo elapso & nō docto, ad causæ expeditionem procedere, necnon remissorias decernere, dilationes cōcedere, liquidationes fructuū in partibus delegare, ac omnia & singula alia, vsq; ad finalē sententiarū suarum executionē inclusiue facere, quæ de iure Ordinarij facere possunt. Prorogationes autē fatalium, sæpius, et passim non cōcedat, sed tantū ex aliqua honesta causa, ac præuia illius cognitione, arbitrio Rotæ. Auditor tamen in aliqua causa, siue magni, siue parui momēti existat, etiā si eius decisio clari iuris esse videatur, diffinitiuam sentētiā, vel interlocutoriā vim diffinitiuæ habētē, ferre nō valeat, nisi causa in Rota ꝓposita, et habitis votis Coauditorū, nisi partes in actis expꝛsse cōsenserīt, quod causa sine voto eorūdē Coauditorū expediri possit. Idē q; in alijs quibusuis præiudicialibus decretis seruari volumus, si actor vel reus vt negotiū in plena Rota cognoscatur, institerit. Itē sentētiæ latæ p Auditores ꝑut in cedula, vt moris est, vel p viā termini ꝓ seruato, subscribātur, et publicētur in actis intra quindecī dies, et in vltima anni audiētia latæ, infra

mensem

mensem: alioquin pronũtiationes huiusmodi pro circunductis habeãtur. Termini etiã pro seruatis habiti, & cedulæ ipsarum sententiarum, quæ interdum p alium notariũ quã actuariũ ipsius causæ, ad referendũ accipi cõsueuerũt, referãtur ipsi notario causæ, eadẽ vel sequenti die qua recipiũtur. In vltimis verò audiẽtijs, saltem infra triduum: & si Auditor qui pronuntiauit put in cedula, vel terminum habuit pro seruato, retinuerit citationẽ penes se, illam notario causæ similiter intra prædictos dies cõsignare debeat: aliâs termini huiusmodi circunducti, & irriti censeantur. Auditor vero nõ pronũciet in causa, nisi perfecto registro, & illo ad Rotã delato, vnà cum dictis testium, illisq́, ac iuribus in eadẽ Rota, prout res exegerit, lectis. In vltima verò anni audientia, ac quandocunque agetur de ferenda declaratoria cõtra cõtumacem, etiã registro nõ perfecto, ex actis originalibus pnunciare valeat: Ita tamen quòd pars ad cuius instantiam pronunciatũ fuerit, registrum ipsum pro actorum conseruatione quanto citius perfici curare teneatur. Et insuper Auditor partibus petentibus copiam decisionis in causa factæ, cũ iuribus, ac rõnibus tradere debeat, p ut antiquitus laudabiliter fieri cõsueuit. Causæ autem ppriæ Auditorum, & eorũ familiariũ, ac consanguineorum, vel affiniũ vsq; ad secundum gradũ iuxta ius Canonicum cõputandum, nõ cognoscantur in Rota. Nec Auditores in eorum domibus substitutos, vel Doctores, aut alios Iurisperitos, etiam consanguineos, qui substituti, vel Aduocati aut Procuratoris officio fungantur, aut in casibus rotalibus, vel eorum processibus sese quoquomodo intromittant, nec Aduocatos, & Procuratores, aut aliquos ex suis notarijs domesticos habeant. Item Aduocati aut Procuratores consanguinei, vel affines vsque ad secundum gradum,

alicuius

alicuius Auditoris, ac etiã illius notarij, in causis corã eo pendentibus, nullatenus patrocinari valeant. Nec Auditores cõpellant, aut aliquomodo inducãt partes, per se, vel per alios, vt assumãt certum Aduocatum vel Procuratorẽ, sed electio huiusmodi omnino ipsarũ partium arbitrio relinquatur. Itẽ Decanus, & alij Auditores, præsertim antiquiores, attẽdant, ne aliquid nõ solũ cõtra ius, sed nec etiam contra stilũ, & decisiones antiquas factas in Rota, quæ impressæ habentur, quoquomodo decidatur, etiã prætextu æquitatis in iure nõ scriptæ, nisi maxima cũ ratione, et discussiõe, omnibus votis, seu saltẽ illorũ duabus, tertijs partibus, aliter faciẽdum esse iudicauerint. Deinceps etiã in causis pendentibus nõ attẽdantur aliquæ nullitates, præterquã ex defectu iurisdictionis, citationis, vel mãdati, nisi causa nullitatis specialiter ante datã præsentium cõmissa reperiretur. E liquidatione fructuum, & expẽsarum taxatione, semel tantũ appellare liceat, ita quòd duæ cõformes rem iudicatam faciant. Auditores verò causas sibi cõmissas, ꝑ sola partiũ importunitate ad Cancellariam remittere nõ possint, sed tantum habita licẽtia à summo Põtifice, vel ex iustis causis deductis in Rota, & ab ea probatis. Et si Auditor cognouerit in actis adesse suspitionẽ criminis, remittat acta huiusmodi, vel illorũ exẽplum, prout res exegerit ad iudicem ordinariũ. Et si causa criminalis præiudicialis fuerit causæ ciuili, in eius cognitione supersedeat. Et quandocunque iudex ipse ordinarius, in causis criminalibus corã eo pendẽtibus, indiguerit depositionibus testiũ, vel aliquibus scripturis ad causas criminales facientibus, teneatur Auditor illas, vel earũ exẽplũ, vt præfertur, exhiberi facere. Vt autẽ debitus modus sportulis imponatur, nõ possint Auditores à partibus ꝑ se vel aliũ quouis modo sportularũ nomine aliquid petere, vel exi-

gere

gere, sed nec spōte dantibus vltra taxā infrascriptā accipere: videlicet. In causis pecuniarijs seu propb inis, aut quæ aliâs pretio nūmario quoquomodo æstimari possint, si æstimatio rei, de qua agetur, nō excedat summā mille ducatorū, vsq; ad aureos decē: à mille verò vsq; ad decē millia, viginti quinque: à decē millibus vsque ad viginti millia, quinquaginta: Abinde supra vsq; ad quācunque summā, centū. In beneficialibus verò, si redditus ānuus, de quo agetur, nō excedat summā centū ducatorū, similiter decē: à cētū verò vsq; ad mille, vigintiquinque: à mille vsque ad tria millia, quinquaginta: abinde verò supra, centum aureos pro sportulis cuiuscunq; sententiæ diffinitiuæ, duntaxat, vt præfertur, accipere valeant. Si verò causa æstimationē non facile recipiat, sportulæ moderatæ pro rerū & psonarum qualitate, iuxta taxas prædictas recipi possint. Nec aliquid vltra nō solum ipsis Auditoribus, sed nec eorum familiaribus, vel cōsanguineis, aut alijs quibusuis personis, directe vel indirecte, quouis quæsito colore vel ingenio, exceptis esculentis, & poculētis, quæ triduo cōsumi possint, ipsarū sententiarū, aut Auditorū intuitu præstari possint. Quas quidē sportulas iuxta taxā prædictā, apud notarium causæ post subscriptā sententiā, & notario traditā, et nō antea, deponi, et Auditori cōsignari volumus. Quodq; notarius depositionem, & consignationē hmōi in actis notare, & specificare teneatur. Officia verò notariorū Rotæ non cōferantur nisi personis peritis & idoneis, quæ p se ipsos illa exercere sciant, & exerceāt, nisi aliqua legitima causa impediātur. Nec eo casu officia aliquibus arrēdare, aut substitutos deputare valeāt, nisi à proprio Auditore approbati fuerint, qui insup de officio fideliter exercendo arbitrio Auditoris cauere debeāt. Et p ipsorū substitutorum facto notarij ipsi, quo ad interesse partiū, tanquā principaliter

paliter obligati omnino teneãtur. Districtius præcipientes modernis, & pro tẽpore existentibus Auditoribus, et eorum Decano in virtute sanctæ obediẽtiæ, ac sub indignationis nostræ, & excomunicationis latæ sententiæ, alijsq; nostro & pro tempore existentis Romani Põtificis arbitrio infligendis pœnis, vt præsentẽ constitutionẽ nostrã singulis annis in prima audientia, vnà cũ alijs constitutionibus antiquis legi & publicari faciãt: & illam, ac omnia, & singula in ea cõtenta, diligenter obseruent, et ab eorũ notarijs & alijs, quatenus ad eos pertinet, obseruari curent cũ effectu. Decernentes nihilominus irritũ, & inane si secus sup his, ab ipsis, vel quibusuis alijs, scienter vel ignorãter cõtigerit attentari. Non obstãtibus cõstitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac ipsorum Auditorũ collegij, etiã iuramento, cõfirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & facultatibus, eisdem Auditoribus, et collegio, etiã motu pprio, & cõsistorialiter, sub quibuscunq; tenoribus, et formis, ac cũ quibusuis clausulis & decretis, in genere vel in specie, p quoscunque Romanos Põtifices prædecessores nostros, aut etiam nos concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, ac indiuidua, & de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda, seu quæuis alia exquisita forma seruãda foret, tenores huiusmodi pro sufficienter expressis habentes, specialiter & expresse derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Aut si præfatis Auditoribus, vel quibusuis alijs, communiter vel diuisim ab eadem sit Sede indultũ, quod interdici, suspẽdi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non

facientes

facientes plenã, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionẽ. Vt autem praesentes literae ad omniũ notitiã deducantur, nullusque illarũ ignorantiam praetẽdere valeat, volumus, & mandamus, illas in eiusdẽ audientiae Palatij nostri, ac Cãcellariae Apostolicae valuis, et acie Cãpi Florae, per aliquos ex Cursoribus nostris affigi, & per aliquod tẽporis spatium, relicta ibidẽ earũ copia, affixas detineri, et exinde omnes, & singulos quorũ interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum, afficere, ac si eis personaliter intimatae forent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorũ statuti, ordinationis, voluntatis, praecepti & derogationis infringere, vel ei auso temerario cõtraire. Si quis autẽ hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotẽtis Dei, ac beatorũ Petri & Pauli Apostolorũ eius, se nouerit incursurum. Dat. Romae apud sanctum Petrum. Anno incarnationis Dominicae, Millesimo quingentesimo sexagesimo secundo. Sexto Kal. Ianuarij. Pontificatus nostri. Anno tertio.

¶ Ego Pius catholicae Ecclesiae Episcopus.

Ego R. Car. de Carpo Eps ostien.
Ego F. Car. Pisanus Eps portuen.
Ego Fed. Car. Caesius Eps Tuscul.
Ego Io. Car. Moronus Eps Praen.
Ego Otho Car. August. Eps Alba.
Ego R. Car. S. Ange. Maior. Poeni.
Ego Ti. Car. Crispus.
Fuluius Card. Per.
Ego Io. Mi. Car. Saracenus.
Ego Io. Car. sancti Vitalis.
Ego Io. B. Cicada Car. S. Clemen.
Ego. B. Car. Tranen.
Ego Scipio Car. Pisarum.
Ego Clemens Car. Arae coeli.
Ego F. M. G. Car. Alexandrinus.
Io. Ant. Car. Capisuccus.
Ego Io. Ant. Car. sancti georgij.
Ego Bernardus Car. Saluiatus.
Ego Ph. Car. Aburd.
Ego Io. Car. Reumanus.
Ego. M. Ant. Car. Amulius.
Ego Aloysius Car. Cornelius.
Ego B. Car. Nauagerius.
Ego Io. Franciscus Car. de Gamb.
Ego A. Car. Farnesius Vicecance.
Ego G. Ast. Car. Cam.

Ego Iu.

Ego Io. Cardinalis Vrbinas.
Ego Hier. Card. Simoncellus.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.
Ego Carolus Card. Borromeus.
Ego Franciscus Card. Gonzaga.
Ego In. de Aualos Card. Aragon.

Cæ. Glorierius.
F. Delyon.

¶ *Anno à natiuitate Domini Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Tertio indictione. vj. die verò. xxiij. mensis Ianuarij, Pontificatus sanctissimi in Christo patris, & Domini nostri, Domini Pij diuina prouidentia Papæ IIII. Anno quarto. Retroscriptæ literæ Apostolicæ præsentatæ, intimatæ, & notificatæ fuerũt Reuerendissimis Patribus Dominis Io Baptistæ de Rubeis Decano, Paulo Æmelio Verallo Episcopo Caputaque. Iulio Oradino Episcopo Perusino, Gaspari Groperio, Francisco Sarmiento, Pompo nio Cottæ, Iacobo Grato & Christophoro Robofter Sacri Palatij Apostolici causarum Auditoribus & locatenen. respectiuè, eos requiren. vt eisdem literis in omnibus & per omnia parerent & obedirent, copiam earundem literarum eis dimittẽdo, Romæ in Palatio Apostolico, & in Circulo secreto Rotæ personaliter inuentis, habitis, & apprehensis. Deinde retroscriptæ præfatæ literæ, lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis in eisdem literis designatis, iuxta earum literarum seriem, & tenorem per nos Bernardinum Andreutium, & Iulium Parinum Apostolicos Cursores.*

Petrus Valtrini Magister Cursorum.

SANCTIONES

RESERVATIONES, Conſtitutiones & Regulæ Cancellariæ.

SAnctiſsimus in Chriſto *Pater, & D. N. D. Pius diuina prouidētia Papa Quintus, ſuorū prædeceſſorū veſtigijs inhærēdo, normā, et ordinē rebus gerēdis dare volēs, in craſtino aſſumptionis ſuæ ad ſummi Apoſtolatus apicē, videlicet die. vij. Menſis Ianuarij, Anni ab Incarnatione Domini.* 1565. *Reſeruationes, conſtitutiones, & regulas infraſcriptas fecit. quas etiam ex tūc ſuo tēpore duraturas obſeruari voluit, & quas nos Alexander Epiſcopus Tuſculan̄. Card. Farneſius nuncupatus S. R. E. Vicecancellarius die Sabbati. xix. eiuſdem menſis Ianuar. in cancellaria Apoſtolica publicari fecimus.* A. Vicecancel.

¶ Reſeruationes generales & ſpeciales 1.

IN *primis reſeruationes fecit ſimiles illis, quæ in conſtitutione fel. rec. Benedicti Papæ.* 12. *quæ incipit (Ad regimen) continentur: & illas locum habere voluit, etiā ſi officiales in eadē conſtitutione expreſſi, apoſtolicæ ſedis officiales ante obitū eorū eſſe deſierint, quoad beneficia, quæ tēpore quo officiales erant, obtinuerant: ac reſeruauit beneficia, quæ per conſtitutionem Ioannis Papæ.* 22 *quæ incipit (Execrabilis) vacant, vel vacare cōtigerit.*

¶ Reſeruatio Cathedralium Eccleſiarum, & monaſteriorum. 2.

ITē, reseruauit generaliter oēs ecclesias Patriarchales, Archiepiscopales, Episcopales, necnō ōnia monasteria virorū, valorem annuū ducentorū florenorū auri cōmuni æstimatione excedētia. & voluit, quod excessus huiusmodi in literis exprimatur.

Reseruatio dignitatum, necnon suorū & S.R.E. Card. familiariū, beneficiorū. 3.

ITē reseruauit generaliter dispositioni suæ oēs dignitates maiores post pōtificales in Cathedralibus etiā Metropolitanis ecclesijs, necnō valorē decē florenorū auri cōmuni æstimatione excedētes, principales in collegiatis. Reseruauit etiā Prioratus, præposituras, præpositatus, ac alias dignitates cōuentuales, & præceptorias generales ordinū quorūcunq; (sed non militiarū) ac quæcunq; beneficia, quæ sui, et dū Cardinalatus fungebatur honore existentes, ac S. R. E. viuentiū nunc, & qui erunt suo tempore Cardinaliū familiares continui Cōmensales obtinent, & in posterū obtinebunt eorum familiaritate durāte: ac in quibus, seu ad quæ ius eis cōpetit aut competierit, etiam si ab ipsa familiaritate per obitū Cardinaliū eorundem vel aliàs decesserint. Ac fel. re. Pauli. 2. Innocentij viij. Adriani. 6. Pauli. 3. & Iulij etiam. 3. ac Marcelli etiam. 2. Pauli. 4. nec non Pij etiam. 4. Romanorū Pontificū prædecessorum suorū vestigijs inhærendo, declarauit, dignitates, quæ in Cathedralibus, etiā metropolitanis post pontificales non maiores existunt, & quæ ex Apostolicæ Sedis indulgentia, vel ordinaria auctoritate aut consuetudine perscripta, vel aliās quouis modo in collegiatis ecclesijs principalē præeminētiam habere noscūtur, sub reseruatione prædicta cōprehendi debere.

¶ Reſeruatio beneficiorum Collectorum,& Subcollectorum. 4.

Item, reſeruauit generaliter omnia beneficia eccleſiaſtica quorumcunq; Collectorum & vnicorũ in quacunq; ciuitate vel diœceſi, qui ſuo tempore eorum officia exercuerint ſubcollectorũ fructuũ & prouentuum Cameræ Apoſtolicæ debitorũ, illa videlicet beneficia duntaxat, quæ durante eorum officio obtinuerint, ac in quibus, ſeu ad quæ ius tunc eis competierit.

¶ Reſeruatio beneficiorum Curialium, dum Curia transfertur. 5.

Item reſeruauit omnia, & ſingula beneficia eccleſiaſtica quorumcunq; Curialium, quos dum Curia Romana de loco ad locum transfertur, eam ſequendo, decedere contigerit, et in quouis loco quantumcunq; etiam à dicta Curia remoto.

¶ Reſeruatio beneficiorum Cubiculariorum & Curſorum. 6.

Item reſeruauit generaliter idem D. N. Papa diſpoſitioni ſuæ omnia beneficiá Cubiculariorum, & Curſorum ſuorum.

¶ Reſeruatio beneficiorum Eccleſijs S. Petri, & ſancti Ioa. Lateranenſis. 7.

Item reſeruauit diſpoſitioni ſuæ generaliter quæcunq;, Canonicatus, & præbendas, ac dignitates, perſonatus, et officia in

Principis

Principis Apostolorum, & Sancti Ioannis Lateranensis, ac beatæ Mariæ Maioris de vrbe, Ecclesijs, nec non ad collationem prouisionem, & præsentationem, seu quamuis aliam dispositionem S. R. E. Cardinalium à Rom. Curia absentium ratione suorum Episcopatuum, Cardinalatus, ac ipsorum Cardinalium titulorum spectantia, quādiu absentia sua durauerit, Canonicatus, & præbendas, dignitates, personatus, administrationes, & officia, cæteraq; beneficia ecclesiastica, cum cura vel sine cura, vacantia, & inantea vacatura, tam in eadem vrbe, quàm in Ecclesijs, ciuitatibus & diœcesibus dictorū Episcopatuum consistentia: ac decreuit irritum. &c.

¶ De literis in forma, Rationi congruit, expediendis. 8.

Item voluit idem D. N. Papa, quòd concessa per fe. re. Piū Papam. 4. prædecessorem suum, & de eius mandato expediātur in forma, Rationi congruit: sub die Coronationis suæ (vt moris est) Et idem quoad concessa per piæ me. Paulum Papam. 4. etiam prædecessorem suum ad sex menses duntaxat ab ipsa die Coronationis incipiendos obseruari voluit.

¶ Declaratio reseruationis Ecclesiarum & beneficiorum per Prædecessores reseruatorum. 9.

Itē, declarauit, omniū, et singularū ecclesiarum Cathedraliū & Monasteriorum prouisiones, quas præfati Prædecessores

sui ordinationi, et dispositioni eorum, nec non omnia, et singula beneficia Ecclesiastica, quæ dicti prædecessores etiā præfatæ dis positioni, cum interpositione decreti reseruauerant. quæ quidem Ecclesiæ, & Monasteria, nec non sic reseruata beneficia tē pore obitus eorundem Prædecessorū vacabant: aut ecclesiæ ipsæ, vel monasteria huiusmodi si cōmendata, vel eis administratores deputati non fuissent, etiam tunc vacassent, remansisse, et remanere per huiusmodi reseruationem & decretum affecta, nullūq; de illis præter Romanum Pontificem ea vice se intromittere, vel disponere potuisse siue posse quoquomodo, decernēs irritum et inane, si secus de illis attentatum forsan erat tunc, vel imposterum contigerit attentari.

¶ Reualidatio literarum Prædecessorum. 10.

ITem, prædictus D. N. omnes, et singulas ab ipso Pio prædecessore suo infra annum ante diem obitus eius concessas, gratiæ vel iustitiæ literas tēporibus debitis eorum executoribus non præsentatas omnino reualidauit, & in statum pristinum in quo videlicet ante fuerant, vel pro quibus erant obtentæ, quoad hoc plenarie restituit. Ac decreuit per executores prædictos, vel ab eis subdelegandos, perinde ad ipsorum executionē procedi posse, & debere, ac si executio huiusmodi temporibus præfatis inchoata fuisset.

¶ Reuocatio vnionum. 11.

Item

ITē rationabilibus ſuadētibus cauſis ipſe D.N. omnes vniones annexiones, incorporationes, ſuppreſsiones, extinctiones, applicationes, et dismembrationes, etiam perpetuas, de quibusuis Cathedralibus, nec non alijs Eccleſijs, monaſterijs, dignitatibus, perſonatibus, officijs, ac locis, et beneficijs eccleſiaſticis per ceſsū, vel deceſſum, aut quamuis aliam dimiſsionem, vel amiſsionem, qualiacūque fuerint, inuicem, vel alijs Eccleſijs, Monaſterijs, mēſis, dignitatibus, perſonatibus, officijs, beneficijs ac pijs, et alijs locis vniuerſitatibus, etiam ſtudiorum generalium et colegijs, etiā in fauorem S. R. E. Cardin. ſeu Eccleſijs, Monaſterijs, & beneficijs per eos obtentis quomodolibet Apoſtolica, vel alia quauis auctoritate factas, quæ ſuum non ſunt ſortitæ effectum: Ac quæcunq; conceſsiones, et mandata ſuper vnionibus, annexionibus, incorporationibus, ac alijs præmiſsis taliter faciendis reuocauit, caſſauit, & irritauit, nulliusq; decreuit exiſtere firmitatis, nec alicui quascunque clauſulas, vel additiones in quibusuis Apoſtolicis, etiam quæ motu proprio, aut ex certa ſcientia, etiam conſiſtorialiter proceſſerant, et emanauerant literis, etiam ſi in eis decretum eſſet, illas ex tunc effectū ſortitas eſſe, aut ius quæſitū fore quomodolibet contentas aduerſus reuocationem, caſſationē, et irritationem huiusmodi voluit aliquatenus ſuffragari.

¶ Reuocatio facultatum quibusuis conceſſarum. 12.

ITem reuocauit quascunq; facultates conceſſas quibusuis Patriarchis, Archiepiſcopis, Episcopis et alijs Prælatis et pſonis nec non Apoſtolicæ Sedis nuntijs, ac fructuum, et prouentuum

Cameræ Apostolicæ debitorum Collectoribus, de dispensando cũ quibusuis personis super matrimonio contracto, vel contrahendo in gradu prohibito, ac natalium, & ætatis defectibus, & de incompatibilibus beneficijs ecclesiasticis insimul retinendis, nec non de notarijs publicis creandis, ac de disponendis quomodolibet de quibusuis beneficijs ecclesiasticis, & aliàs à præmissis officia ipsorum Nunciorum, & Collectorum directe non concernentes. Nec non facultates, & indulta quibusuis Cardinalibus, ac alijs personis, etiam ad vitam, de quibusuis beneficijs ecclesiasticis certarũ ciuitatum et diœc. in quibus ipsi non erant, nec fuerant veri Ordinarij collatores, sed de ipsorum Ordinariorum consensu, aut etiam sine ipsorum consensu, seu sede Episcopali, vel etiam Archiepiscopali vacan. disponendi, aut vicarios perpetuos, seu etiam tẽporales, qui etiam eisdem Cardinalibus, aut personis huiusmodi beneficia conferrent, vel cõmendarent, deputandi, aut ipsi Vicarij per quoscunq; Romanos Pontifices prædecessores suos deputati fuissent, etiam perinde ac si veri, & non ficti inibi Ordinarij collatores essent, ac etiam cum decreto, quod dispositiones de eisdem beneficijs absque eorundem Cardinalium, vel personarum consensu, etiam per Sedem Apostolicam pro tempore factæ nullius essent roboris quomodolibet concessa, etiam si in literis desuper confectis sint clausulæ restitutoriæ, reintegratoriæ, & derogatoriarum derogatoriæ, & aliæ efficaciores, quas pro expressis haberi voluit, quoad omnia in quibus facultates ipsæ non sunt sortitæ effectum, etiam si Nuntijs eisdem dictæ Sedis, Legatis de latere competẽtes sit concessa potestas: decernens irritum. &c.

¶ Reseruatio facultatum conferendi Beneficia reseruata. 13.

Item

I Tem, reuocauit quascunq; facultates, & literas desuper confectas, per quas quicunq; sui prædecessores Romani Pontifices quibusuis personis ordinariam collationem, seu aliam dispositionem beneficiorum ecclesiasticorũ de iure, vel consuetudine habentibus, & quauis etiam patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, vel alia dignitate (non tamen Cardinalatus honore fungentibus) quauis consideratione, vel intuitu, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine concesserant, aut quãdiu viuerent, vel suis ecclesijs, seu monasterijs præessent, aut ad aliud tẽpus de beneficijs ecclesiasticis generaliter reseruatis, seu affectis ad eorum collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, aut quamuis aliam dispositionem, cõmuniter, vel diuisim spectantibus disponere libere & licite valerent, aut etiam ad id per eosdem Prædecessores Vicarij perpetui, vel ad tempus constituti forent.

¶ De Dictionibus numeralibus. 14.

I Tem, vt in apostolicis literis committendi crimẽ falsi per amplius tollatur occasio, voluit, statuit, & ordinauit, quod in antea dictiones numerales, quæ in dictis literis ante Kal. Non. & Idus immediate poni consueuerunt, per literas & syllabas extense scribantur, & illæ ex præfatis literis, in quibus huiusmodi dictiones aliter scriptæ fuerint, ad bullariã nullatenus mittantur.

¶ De Concurrentibus in data. 15.

I Tem, voluit, quòd de Concurrentibus super vacantibus, seu certo modo vacaturis beneficijs, illi quibus gratiæ motu pro-

prio

prio conceduntur, cæteris simili modo gratias non habentibus, aliâs graduati non graduatis, aut inter graduatos magis graduati, ac inter æqualiter graduatos prius graduati: nec non colorato titulo possessores non possessoribus: ac inter personas aliâs in curia præsentes absentibus ab ea, ac inter præsentes non beneficiati beneficiatis, et similiter inter absentes, cæteris paribus, oriundus nõ oriundo, & diœcesanus non diœcesano: In reliquis vero singuli, qui prius apostolicas desuper literas eorum executoribus præsentauerint, alijs in ipsorum, de quibus agi contigerit, beneficiorum assecutione præferantur.

¶ De non tollendo ius quæsitum. 16.

ITem, ne per varias, quæ pro commißionibus, seu mandatis, et declarationibus habendis in causis plerunq; fiunt, suggestiones, iustitia postponatur, idẽ D. N. decreuit, & declarauit suæ intentionis fore, quòd deinceps per quamcunq; signaturam, seu conceßionem, aut gratiam vel literas apostolicas pro Commißionibus, seu mandatis, & declarationibus huiusmodi, etiam si motu proprio & ex certa scientia, ac etiam ante motam litem à sanctitate sua emanauerint, vel de eius mandato faciendas, nulli ius sibi quæsitum quomodolibet tollatur.

¶ Regula de viginti. 17.

ITem voluit, quòd si quis in infirmitate constitutus resignauerit aliquod beneficium siue simpliciter, siue ex causa permutationis, vel aliâs dimiserit, aut illius commẽdæ cesserit, seu ipsius

ipsius beneficij Vnionis dissolutioni consenserit, etiam vigore supplicationis, dum esset sanus, signatæ, & postea infra viginti dies à die per ipsum resignantem præstandi consensus computandos, de ipsa infirmitate decesserit, & ipsum beneficium quauis auctoritate conferatur per resignationem sic factam, collatio huiusmodi sit nulla, ipsumq́ beneficium nihilominus per obitum censeatur vacare.

¶ De idiomate. 18.

ITē voluit, quòd si contingat, ipsum alicui personæ de parochiali ecclesia prouidere, seu mandare prouideri, nisi ipsa persona intelligat, & intelligibiliter loqui sciat idioma loci, vbi huiusmodi ecclesia consistit, prouisio seu mādatum, & gratia desuper quoad parochialem ecclesiam, nullius sit roboris, vel momenti.

¶ De Impetrantibus beneficia per obitum viuentium. 19.

ITem, si quis supplicauerit, sibi de beneficio quocunq; tanquā per obitum alicuius, licet tunc viuentis, vacante prouideri, & postea per obitum eius vacet, prouisio, & quæuis alia dispositio dicto supplicanti per obitum huiusmodi denuo faciēdæ, nullius sit roboris, vel momenti.

¶ De Vnionibus; & vnionum confirmatione. 20.

ITem, voluit, quòd petentes, beneficia ecclesiastica alijs vniri, teneantur exprimere verum annuum valorem secundum cō munem æstimationem tam beneficij vniēdi, quam illius, cui vniri petitur: alioquin vnio non valeat: et semper in vnionibus commis sio fiat ad partes, vocatis quorum interest: idem voluit obseruari in confirmationibus vnionum factarum.

¶ De Mendicantibus transferendis. 21.

ITem, de Mendicantibus, qui ad alios ordines transierint pro tempore, voluit constitutionem feli. re. Martini Papæ. v. prædecessoris sui desuper factam, et in libro Cancellariæ Apostolicæ descriptam, que incipit, Viam ambitiosæ cupiditatis. &c. firmiter obseruari.

¶ De male promotis. 22.

ITem, de Clericis extra tempora à iure statuta, siue ante ætatē legitimam, aut absq; dimissorijs literis ad sacros ordines se pro moueri facientibus, pro tempore, etiam voluit constitutionē piæ me. Pij Papæ. 2. similiter prædecessoris sui desuper editam, & in dicto Cancellariæ Apostolicæ libro descriptam, quæ incipit, Cū ex sacrorum ordinum &c. pari modo obseruari.

¶ De Moneta. 23.

ITem, declarauit idem D. N. quod libra Turonen. paruorū, et florenus auri de Camera pro æquali valore in cōcernētibus

literas, et cameram Apostolicam computari, et extimari debeāt.

¶ De beneficijs vacaturis per promotiones Episcoporum. 24.

ITē præfatus D. N. Papa voluit, decreuit, et ordinauit, quod quæcunq; concessiones, gratiæ, et mādata etiam motu proprio, et cum derogatione huiusmodi constitutionis, quæ ab eo pro quibusuis personis emanauerint, de prouidendo eis de quibusuis beneficijs vacaturis per promotionem quorumcunq; ad ecclesiarū, & monasteriorum regimina, si huiusmodi concessiones, & mandata dictæ promotionis promouendorum ipsorum præcesserint, nec non quæcunq; collationes, prouisiones, et dispositiones pro tēpore faciendæ de præmissis, ac quibusuis alijs beneficijs ecclesiasticis secularibus, & regularibus, quæ per promouendos, vel assumendos ad quascunq; prælaturas, inter illarum vacationis, & huiusmodi promotionis vel assumptionis tempora simpliciter, vel ex causa permutationis vbicunq; resignari, vel aliâs dimitti contigerit, cum inde secutis pro tempore sint cassæ, & irritæ, nulliusq; roboris, vel momenti.

¶ De non iudicando iuxta formam supplicationū, sed literarum expeditarū. 25.

ITem, cūm ante confectionem literarum, gratia Apostolica sit informis, voluit, statuit, & ordinauit idem D. N. quod iudices in Romana Curia, & extra eam pro tempore existentes, etiā si sint S. R. E. Cardin. causarum Palatij Apostolici Auditores,

vel quicunq; alij, non iuxta supplicationum signatarũ super quibusuis impetrationibus, nisi in dicta curia duntaxat sint, commissiones iustitiam concernentes per, placet, vel S. R. E. Vicecancellarium iuxta facultates super hoc sibi concessas signatæ, sed iuxta literarum super eisdem impetrationibus, & concessionibus confectarum tenores, et formas omnino iudicare debeant: decernẽs irritum, & inane. &c. Et si literæ ipsæ per præoccupationẽ, vel aliàs minus bene expeditæ reperiantur, ad illorum, quorum interest, instantiam ad Apostolicam Cancellariam remitti poterunt, per officiales, quibus huiusmodi tenores, et formas restringere conuenit, ad formas debitas reducendæ.

¶ De Regulis Cancellariæ producendis. 26.

ITem attendens idem D. N. Papa, quòd super habendis de Cancellaria Apostolica regulis & constitutionibus inbi descriptis faciliter per eos, qui in Romana Curia indiguerint, ad ipsam Cancellariam recursus dirigi potest, nec consultum foret, quod super earundem regularum & constitutionum, quas iuxta varietatem occurrentium causarum & negotiorum, aliquoties immutari conuenit, probando tenorem, vel effectum testium, plerunq; tenacem memoriam desuper non habentium depositionibus stari deberet: Voluit, statuit, & ordinauit, quòd deinceps quilibet ex Auditoribus causarum Palatij Apostolici, & alij, etiam si S. R. E. sint Card. in ipsa Curia pro tempore deputatis auctoritate Apostolica iudicibus, etiam in causis actu penden. super huiusmodi effectu, vel tenore probando duntaxat, stet, fidemq; adhibeat cedulæ seu scripturæ desuper à duobus de maiori parco

quòd

quòd danda sit à tergo signatæ, & etiam duobus alijs literarū apostolicarum Abbreuiatoribus in ipsa Cancellaria auscultatæ, & D. Vicecancellarij, seu dictam Cancellariam Regentis manu subscriptæ, vt moris est. Quicquid autem secus fieri contigerit, nullius sit roboris, vel momenti.

¶ De surrogandis collitigantibus. 27.

ITem D. N. litium subcidere cupiens anfractus, & ne noui collitigantibus aduersarij dentur, prouidere voluit, statuit, et ordinauit, quòd quoties deinceps aliquem super quouis ecclesiastico beneficio collitigantem in iure, vel ad ius, si quod forsan eius aduersario in dicto beneficio cōpetierit, surrogari concesserit, dūmodo præfatus in dicto beneficio intrusus non fuerit, nec super eo contra dictum aduersarium, postquam illud per triēnium pacifice possederit, lis tunc mota fuerit, aliorum quorumlibet de præmisso iure, siue tunc vacet, vel cum vacauerit impetrationes, vel concessiones, etiam motu proprio infra mensem ante cōcessionem huiusmodi factæ, nullius sint roboris, vel momenti: Et nihilominus Pauli. 2. Innocentij. 8. Adriani. 6. Pauli. 3. ac Iulij etiam. 3. nec non Marcelli etiam. 2. & Pauli. 4. & Pij etiam. 4. Romanorum Pontificum prædecessorum suorum vestigijs inhærendo, cupiens eorum fraudibus obuiare, qui viuentium beneficia, illorum præsertim, quibus aut propter senium, aut propter infirmitatem immineret vitæ periculum, impetrant, vt illis decedentibus tanquam Colligitantes in illorum iuribus facilius surrogentur, Voluit, vt deinceps

nullus

nullus in iure, vel ad ius in beneficio defuncti, quod illo viuente in casibus præmissis, vel similibus impetrauit, aliquo modo surrogetur: ac surrogatio, vel gratia, si neutri, si nulli, seu nouæ prouisionis, aut perinde valere, taliter impetranti nullatenus suffragetur: quod etiam strictissime obseruari mandauit in impetrationibus beneficiorum per priuationem, & amotionem, ex quibusuis criminibus, & excessibus forsan perpetratis, etiam si vsque ad diffinitiuam sententiã, quæ tamen in rem non transierit iudicatam, processum foret.

¶De verisimili notitia obitus. 28.

Item voluit, & ordinauit, quòd omnes gratiæ, quas de quibusuis beneficijs ecclesiasticis cum cura, vel sine cura, secularibus, & regularibus per obitum quaruncunque personarum vacantibus, in antea fecerit, nullius roboris, vel momẽti sint, nisi post obitum, & ante datam gratiarum huiusmodi tantum temporis effluxerit, quod interim vacationes ipsæ de locis, in quibus personæ prædictæ decesserint, ad notitiam eiusdem D. N. verisimiliter potuerint peruenisse.

¶Non valeant Commissiones causarum, nisi literis expeditis. 29.

Item, quòd omnes, & singulæ cõmissiones causarum, quas in antea fieri contigerit, obtentæ, vel occasione concessionum duntaxat apostolicarum de beneficijs ecclesiasticis gratiarum super quibus literæ apostolicæ confectæ non fuerint, ac processus desuper

per habendi, nullius sint roboris vel momenti.

¶De impetrantibus beneficia per obitum familiarium Cardinalium. 30.

ITem voluit, quòd impetrans beneficium vicans per obitũ familiaris alicuius Cardinalis, teneatur exprimere nomen & titulum ipsius Cardinalis: & si ille in curia fuerit, eius ad id accedat assensus: aliâs desuper gratia sit nulla. Et idem seruari voluit, si dicti familiares eorundem Cardinalium familiares esse desierint, seu ad aliorũ Cardinalium familiaritatem similẽ transierint, quoad beneficia, quæ familiaritate priori durante obtinuerint, & in quibus priori ipsa familiaritate durante ius eis competierit. ita quòd quò ad illa, Cardinales, quorum prius familiares fuerint, suum habeant adhibere consensum, ac fe. re. Xisti. 4. Innocentij 8. Adriani 6. Pauli 3. ac Iulij etiam 3. Marcelli 2. nec non Pauli 4. & Pij etiam 4. Roman. Pontificum prædecessorum suorum inhærendo vestigijs, declarauit præsentem constitutionem locum non habere in illis beneficijs, quæ nõ solum ratione familiaritatis, continuæ commensalitatis huiusmodi, sed etiam ratione officiorum, quæ familiares ipsi tempore obitus eorum in dicta curia, vel extra eam obtinerent, aut antea obtinuissent, dictæ dispositioni generaliter reseruata, vel affecta fuisse apparent: nec non illos, quò ad effectum dictæ constitutionis, familiares eorundem Cardinalium censeri, qui ipsorum Cardinalium familiares continui commensales ad minus per quatuor menses fuisse probarentur, decernens irritum, &c.

¶Super eadem Familiaritate. 31.

C Item

ITem, idem D. N. ad euitandas lites, et contentiones, quæ ex præcedenti sua constitutione exoiri possent, vestigijs prædecessorum suorum inhærendo, voluit, statuit, & ordinauit, quòd si beneficia, quæ per obitum Familiarium continuorum commẽsalium eorũdem Cardinalium in futurum vacabunt, cessantibus apostolicis reseruationibus, ad alterius Cardinalis collationem, vel aliam dispositionem pertinere deberent, in dicta præcedenti constitutione non comprehendantur, quo ad hoc, vt in prouisionibus talium beneficiorum super expeditionibus literarum illius Cardinalis, cuius familiaris defunctus ille extitit, cõsensus requiri debeat: sed beneficia huiusmodi ad collationem seu quamuis aliam dispositionem Cardinalis ordinarij collatoris, vt præfertur, libere spectare censeantur: & si apud Sedem Apostolicam beneficia huiusmodi per obitum dictorum Familiarium vacauerint, tunc in prouisione talium bẽneficiorum super expeditione literarum, illius Cardinalis exigatur consensus, si in Ro. Cu. præsẽns fuerit, ad quem eorundem Collatio vel dispositio, vt præfertur, pertinere deberet.

¶ Signatura per, Fiat, præferatur alteri, Concessum. 32.

ITem, voluit idem D. N. quòd concurrentibus eadem die super quocunq; beneficio per, Fiat, & Concessum, signaturis: ex eis per, Fiat, etiam vt petitur habens, alteri per, Concessum, etiam motu proprio habenti, præferatur.

¶ De Annuali possessore. 33.

Item

ITem, Sanctiss. D. N. vt improbi lites exquirentium motus reprimantur, voluit, statuit & ordinauit, quòd quicunq; beneficium ecclesiasticum tunc per annum immediate præcedentem pacifice possessum; & quòd certo modo vacare prætenditur, deinceps impetrauerit, nomen, gradum, & nobilitatem possessoris eiusdem, & quot annis illud ipse possederit, at specificam, & determinatā, ex qua clare poterit constare, quòd nullū ipsi possessori in dicto beneficio ius competat, causam in huiusmodi impetratione exprimere, & infra sex menses ipsum possessorem ad iudicium euocari facere, Causamq; extunc desuper infra annum vsq; ad sentētiā diffinitiuam inclusiue prosequi debeat, et teneatur: alioquin impetratio prædicta, & quæcunq; inde secuta nullius existant firmitatis: et idem impetrās de damnis, & interesse possessorem prædictum propterea contingentibus ei satisfacere: et si possessorem ipsum, iniustè, friuolè, & indebite molestasse repertus extiterit, quinquagintá florenos auri persoluere Cameræ Apostolicæ sit astrictus: nec alius q̃ præmissæ vacationis modus, etiam per literas, Si neutri, aut surrogationis, vel aliâs sibi quoad hoc, vt beneficium huiusmodi ea vice consequi, aut obtinere valeat, quomodolibet suffragetur, illudq; nullatenus in antea litigiosum propterea censeatur. quod etiam extendi voluit ad impetrātes beneficia ecclesiastica cuiuscunq; qualitatis per priuationem, & amotionem, vel aliâs propter commissa, excessus, & crimina, vacantia vel vacatura: & similiter ad impetrantes beneficia, tāquam vacantia per deuolutionem.

¶ De Triennali. 34.

Item, statuit, & ordinauit idem D. N. quòd si quis quæcunq; beneficia ecclesiastica, qualiacunque sint, absq; simoniaco ingressu ex quouis titulo, apostolica vel ordinaria collatione aut electione, & electionis huiusmodi confirmatione, seu præsentatione, et institutione illorum, ad quos beneficiorum huiusmodi collatio, prouisio, electio, et præsentatio seu quæuis alia dispositio pertinet, per triennium pacifice possederit, (dũmodo in beneficijs huiusmodi, si dispositioni apostolicæ ex reseruatione generali in corpore iuris clausa reseruata fuerint, se nõ intruserit) super eisdem beneficijs taliter possessis molestari nequeat: necnõ impetrationes quaslibet de beneficijs ipsis sic possessis factas, irritas, et inanes censeri debere decreuit, antiquas lites super illis motas penitus extinguendo.

De publicandis resignationibus. 35.

Itẽ, idem D. N. statuit, & ordinauit, quòd quæcunq; beneficia ecclesiastica siue in Ro. Curia siue extra eam resignata, nisi de illis factæ resignationes, si in eadem Curia, infra sex menses à die datæ supplicationis, & non à die præstiti consensus computandos, si vero extra dictam Curiam factæ sint, infra mensem ex tunc vbi dicta beneficia consistũt publicatæ fuerint, vel possessio illorum ab eis, quos id contingit, petita extiterit, si resignantes ista postmodum in eorundem resignatorum beneficiorũ possessione decesserint, non per resignationem sed per obitum huiusmodi vacare censeantur: collationes quoq;, & quæuis aliæ dispositiones de illis, tanquam per resignationem vacãtibus, factæ, & inde secuta nullius sint roboris, vel momenti.

De non

De non appellando ante diffinitiuam sententiam. 36.

ITem, idem D. N. vt finis litibus celerius imponatur, & litigantium parcatur sumptibus & expensis, suorum prædecessorum constitutionibus, et statutis inhærendo, statuit, & ordinauit, quòd in causis in Rom. Cu. pendentibus, & quas imposterũ contigerit agitari, nulli ante diffinitiuam sententiam liceat appellare, nec appellatio, si fuerit ommissa, debeat admitti, nisi ab inter locutoria, quæ vim habeat diffinitiuæ; vel à grauamine minime cõcernente negotium principale, quod non possit per appellationem à diffinitiua sententia reparari: nulliq; causæ appellationum committantur, nisi in commiss. exprimatur, quòd interlocutoria vim diffinitiuæ habeat, vel grauamen sit tale, quòd in appellatione à diffinitiua non valeat reparari: alioquin appellationes, & commissiones in posterum, & quicquid inde secutum fuerit, nullius sit roboris, & momenti: cõmissionibus appellationũ etiam iudicibus præsentatis, & exhibitis in suo robore permansuris, in quibus latis super eisdem sententijs secundo, vel vlterius, ab eis non liciat appellare: appellãtes vero, & appellationes, etiam ab interlocutorijs, & grauaminibus huiusmodi suo vel alterius nomine prosequẽtes, si succubuerint, vltra expensas, et damna ad quæ resarcienda de iure condemnatus compellitur, viginti florenorum auri pœna mulctentur.

¶ Non stetur Commissioni post conclusionem, 37.

ITem statuit, & ordinauit, quòd in commißionibus de iustitia, seu mandatis etiam consistorialibus per eum seu de eius mandato vel auctoritate in Causis, in quibus conclusum existat, in posterum concedendis, etiam si in eis de conclusione huiusmodi implicite vel explicite mentio facta fuerit, nihil censeatur esse concessum, nisi per concesßionem commißionis huiusmodi conclusioni derogetur expresse.

¶ De literis Religiosorum expediendis. 38.

ITem voluit, & ordinauit, quòd si aliqui Religiosi petunt aliquod beneficium ad nutum amouibile, cũ clausula, quod exinde pro solo nutu Abbatis vel Superioris amoueri non poßit, literæ quoad ipsam clausulã nullatenus expediantur, nisi idẽ D.N. ponat in Signatura, quòd non poßit amoueri, vel ad partem, clausulam ipsam concedat.

¶ De Clausula ponenda in literis permutationum beneficiorum. 39.

ITem, si cõmittatur alicui beneficij resignationis receptio, ponatur clausula, Attente quoq; prouideas, &c. & si ex causa permutationis resignationes fiant, ponatur clausula, Quòd neuter permutãtium ius acquirat, nisi quilibet ipsorum ius habuerit in beneficio per ipsum resignato.

¶ De supplendis defectibus. 40.

Voluit

VOluit, quòd si petantur suppleri defectus in genere, nullate nus literæ desuper concedātur, nisi in petitione desuper huiusmodi defectus exprimantur, vel per, Fiat vt petitur, supplicatio signata fuerit.

¶ De derogatione Iuris patronatus. 41.

ITem voluit, quòd super quouis beneficio ecclesiastico de Iure patronatus laicorum, non expediantur literæ, nisi ponatur expresse, quòd tale beneficium tanto tempore vacauit, quòd eius collatio ad Sedem Apostolicam legitime est deuoluta, vel quia tempus patronis laicis ad præsentandum à Iure præfixū, lapsum existat, aut ad id patronorū ipsorū accedat assensus: & si per ipsum Iuripatronatus huiusmodi derogari contigerit, si ius huiusmodi ad aliquē Regem, Ducem, Marchionem, vel alium Principem pertineat, & de hoc in literis prouisionis vel mandati de prouidēdo de dicto beneficio mentio facta non fuerit, non censeatur Iuri huiusmodi quomodolibet fore derogatum.

¶ De Commendis. 42.

ITem voluit, quòd nulli Sæculari de regulari, nec Religioso de sæculari beneficijs commenda detur, nisi in signatura vel per clausulam, Ad partem, super petitione commendæ huiusmodi de commenda ipsa mentio fiat.

¶ De reformationibus. 43.

Item, voluit, statuit, & ordinauit, quòd super quibuscunq; reformationibus quorumcunq; beneficiorum vacantium, vel certo modo vacaturorum, in quibus petitur, quod literæ super prima data expediri possint, si ex huiusmodi expeditione sub tali data cuicunq; videatur posse fieri præiudicium, literæ huiusmodi sub ipsa prima data nullatenus expediantur, nisi reformationes huiusmodi per, Fiat, & sub prima data signatæ fuerint.

¶ De Consensu in Resignationibus & Pensionibus. 44.

Item, voluit & ordinauit, quòd super resignatione cuiuscunq; beneficij Ecclesiastici, seu cessione iuris in eo, quam in manibus suis, vel in Cancellaria Apostolica fieri contigerit, apostolicæ literæ nullatenus expediantur, nisi resignãs vel cedẽs, si præsens in Ro. Cu. fuerit, personaliter, alioquin per procuratorem suũ ad hoc ab eo specialiter cõstitutum, expeditioni huiusmodi in eadem Cancellaria expresse consenserit, et iurauerit, vt moris est. Et si ipsum resignantem, vel cedentem pluries super vno, & eodem beneficio in fauorem diuersarum personarum successiue consentire contigerit, voluit Sanctitas sua, quod primus consensus tenere debeat, & alij posteriores consensus, ac literæ illorum prætextu, etiam sub priori data expeditæ pro tempore, nullius sint roboris vel momenti; nec literæ reseruationis, vel assignationis, etiam motu proprio, cuiusuis pensionis annuæ, super alicuius beneficij fructibus expediri possint, nisi de consensu illius, qui pensionem persoluere tunc habebit.

¶ De Ingressu religionis. 45.

Item,

ITem, non dentur literæ super beneficijs vacaturis per ingressum religionis, nisi ille præcesserit data desuper petitionis.

¶ Non valeat impetratio facta per modũ in Cancellaria exprimen. 46.

ITem voluit, quòd si petatur aliquod beneficium vacãs per modum in Cancellaria Apostolica exprimendum, talis impetratio non valeat, nec literæ desuper expediantur.

¶ De executione facienda. 47.

ITem voluit, statuit, et ordinauit, quòd quotiescunq; per signaturam suam, vel de eius mandato factam super exequendis aliquibus cum adiectione proprij nominis, vel dignitatis cuiusuis iudex detur, literæ desuper expediantur, cum expressione, quod idem iudex executionem faciat per se ipsum.

¶ De Dispensationibus in gradibus consanguinitatis. 48.

VOluit, quod in literis dispensationum super aliquo gradu Consanguinitatis, vel affinitatis, aut aliâs prohibito, ponatur Clausula, Si mulier rapta non fuerit: & si scienter, ponatur clausula addita in quinterno.

¶ Super defectu natalium. 49.

VOluit, quod in dispensationibus super defectu nataliũ; quod possint succedere in bonis tẽporalibus, ponatur Clausula

sula, Quod non præiudicetur illis, ad quos successio bonorum ab in testato pertinere debeat.

¶ Super defectu ætatis. 50.

ITem, quòd per quamcunq; signaturam in quauis gratia nullatenus dispensatio veniat, nisi dicta gratia totaliter effectum huiusmodi dispensationis concernat, vel aliâs nihil conferat aut operetur: & si super defectu ætatis sit dispensatio huiusmodi, de duobus duntaxat annis dari valeat, habita prius per testes idoneos, vel aliâs informatione, quoad idoneitatem personæ, cui dicta dispensatio conceditur.

¶ Nulli suffragatur dispensatio, nisi literis confectis. 51.

ITem, cum concessiones super gratijs dispensationum quarumcunq; quibusuis per ipsum. D. N. concessarum, vel concedendarum, per Regulas Cancellariæ Apostolicæ sint prouide limitatæ, licet aliquando in petitionibus super huiusmodi concessionibus oblatis multa sint petita, nequis talium concessionum prætextu id dispensatiue tenere, aut facere præsumat, ad quod concessiones huiusmodi se non extendant: voluit idem. D. N. quòd nulla talis dispensatio cuiquam in iudicio vel extra suffragetur, antequam super ea literæ Apostolicæ sint confectæ.

¶ De non promouendis ad sacros ordines. 52.

Item,

Item voluit, quòd secum petentibus dispensari, vt ratione beneficiorum non teneantur se facere promoueri, in Ro. Cu. vel in studio, per fiat, septennium, aliâs vero quinquēnium detur, dūmodo infra annum à tempore datæ dispensationis huiusmodi ad Subdiaconatus ordinem sint promoti.

¶ De fructibus in absentia. 53.

Item de fructibus in absentia percepiendis detur, vel in studio residendo per quamcunq̨ Signaturam, septennium, & alibi quinquennium.

¶ De Indulgentijs. 54.

Item voluit, quòd in literis Indulgentiarum solùm dentur festa per Cancellariam dari solita, & quod durent per viginti annos: nisi petatur pro vna die: & tunc durent perpetuo.

¶ De clausulis ponendis in literis Indulgentiarum. 55.

Item voluit, quòd in literis Indulgentiarum ponatur, quòd si Ecclesiæ siue Cappellæ, vel aliâs aliqua indulgentia fuerit per ipsum concessa, de qua inibi specialis mentio facta non sit, huiusmodi literæ sint nullæ.

¶ De Indulgentijs concessis ad instar. 56.

Item

Item, voluit idem D. N. quòd literæ super Indulgentijs non expediantur ad instar, nisi specificentur.

De pluribus beneficijs vacantibus petitis. 57.

Item voluit, & ordinauit, quòd in gratijs beneficialibus de vacantibus, aut certo modo vacaturis factis quibusuis, si plura petātur beneficia, vnum cuiuscunq; annui valoris per simplicem signaturam, & addito, vt petitur, duo aut tria, & non vltra beneficia petita veniant, dummodo etiam illorum fructus, &c. centū libras Turonen. paruorum secundum cōmunem æstimationē, siue tantundem in alia moneta non valeant annuatim.

De exprimendo valore in impetrationibus. 58.

Item voluit, quòd in gratijs quas quibusuis personis de beneficijs vacantibus, seu certo modo vacaturis fieri contigerit, illorum, & aliorum quorumcunq; beneficiorum, quæ dictæ personæ tunc obtinuerint, seu de quibus eis forsan prouisum fuerit, vel concessum, aut mandatum prouideri, verus annuus, per marcas argenti, aut sterlingorum, vel libras Turonensiū paruorum, seu florenos auri, aut ducatos, vel vncias auri, seu aliam monetam valor secundum comunē æstimationū exprimatur, nisi personæ prædictæ beneficia quæ tunc obtinuerint, aut in quibus, vel ad quæ ius eis cōpetit, iuxta ipsarū oblationes, vel aliâs dimittere teneātur. Alioquin gratiæ sint nullæ, et quæcūq; nouæ prouisiones,

aut perinde valere, vel aliæ gratiæ, postmodum desuper impetrādæ, sint inualidæ, nec cuiquam suffragentur, nisi in illis specialis & expressa mentio de his fiat, literæq; desuper infra sex menses, ab earum dat. in totum expediantur, & iura omnia propterea debita integre persoluantur: & idem seruetur in gratijs, quas à Sanctitate sua motu proprio emanare contigerit, quoad beneficia de quibus per Sanctitatem suam pro tempore prouidetur seu prouideri mandatur, aut aliâs disponitur, ac literis per quas pro tempore ad ecclesiarum patriarchalium & cathedraliū, ac Monasteriorum regimina promotis conceditur, quod monasteria & alia beneficia Ecclesiastica secularia, & regularia per eos obtenta, & in quibus, & ad quæ ius eis competit, retinere possint.

¶ De clausulis in beneficijs vacantibus ponendis. 59.

VOluit, & ordinauit, quòd quando prouidet, seu mandat p̄uideri alicui de beneficio Ecclesiastico vacante, tūc dari poterūt clausulæ, si petantur, Etiam si illud quouismodo, &c. seu p̄ constitutionē, Execrabilis, vacet, ac specialiter reseruatum inter aliquos litigiosum sit, & eius collatio deuoluta fuerit, & si pro collitigante, vel surrogationem, aut si neutri, vel si nulli, &c. petente, si tunc lis specifice exprimatur, nec detur aliqua generalis reseruatio dispositiue nisi desuper in concessione specialis, & expressa, ac pure, & non sub conditione mentio fiat, & tunc reliquæ reseruationes inibi contentæ veniant. si vero tempore expeditionis inde literarum generalis reseruatio huiusmodi probari non possit, aut in nouis prouisionibus seu pro Collitigātibus, si neu

tri, vel si nulli, &c. sit expressum, quòd ab aliquibus asseritur, illum cuius beneficium cõcedit, Collectorem, Subcollectorem, Abbreuiatorem, vel familiarem, &c. fuisse, clausula ponatur, Etiã si dictum beneficiũ ex eo quòd talis Collector, Abbreuiator, vel Familiaris, &c. fuit, dispositioni Apostolicæ generaliter reseruatum existat: dummodo non sit in eo alicui specialiter ius quæsitũ. In reliquis vero nulla clausula detur, vnde reseruatio generalis elici possit, nisi desuper signatura per duplex, fiat, signata sit, aut reseruatio, vel aliâs specialiter habeatur.

¶ De expreßionibus qualitatum beneficiorũ in impetrantibus. 60.

I*Tem, voluit quòd super beneficijs Ecclesiasticis, de qualitatibus illorum, videlicet an dignitates, personatus, vel officia sint, eisq; cura immineat animarum, et ad illa consueuerit quis per electionem assummi, mẽtio fiat. aliâs gratiæ desuper factæ sint nulle: & si qualitates huiusmodi affirmatiue, vel conditionaliter nõ exprimantur, negatiua expreßio desuper fiat in beneficijs quæ tales qualitates, vel ex eis aliquas consueuerint habere.*

¶ De beneficijs vacantibus per contractum matrimonij. 61.

I*Tem, si reseruetur beneficium per contractum matrimonij, nõ dentur alij modi vacationum de futuro, nec censeatur beneficium reseruatum specialiter, vel affectum, nisi sequatur matrimonium: sed in beneficijs per promotionem, vel assecutionẽ,*

aut

aut ingressum religionis vacaturis, ponatur clausula, etiam si non petatur, Cum beneficia huiusmodi præmisso, vel alio quouis modo, &c. præterquam per obitum obtinentis vacare contigerit, etiam si vacent.

¶ De clausulis ponendis in literis Religiosorum. 62.

ITem voluit, quòd si petatur, aliquem in religiosum recipi, & sibi de quouis beneficio ecclesiastico prouideri per simplicē signaturam, fiat receptio huiusmodi, dūtaxat detur adiectio, Si petēs idoneus sit, aut aliud canonicum non obsistat: et exprimatur, si certus numerus regularium sit ibidem, cui etiam nō derogetur, nisi expresse concedatur. et si numerus iste non existat, ponatur, Dummodo receptionis locus huiusmodi nimium propterea nō grauetur.

¶ De Translatione Religiosorum. 63.

ITem, si regularis petat, sibi de beneficio ab aliquo monasterio, vel alio regulari loco dependte prouideri, & appareat ex petitione huiusmodi, quòd alterius monasterij, vel loci religiosus sit, licet inibi translatio non petatur, nihilominus illa veniat.

De clausula, Si est ita. 64.

ITem, quòd in literis super beneficijs per Constitutionem, Execrabilis, vacātibus, ponatur Clausula, Si est ita: similiter de quibus

buscunq; narratis informationem facti requirentibus.

¶ De petente prouideri de vacaturo. 65.

I Tem, petenti sibi prouideri de vacaturo, dentur literæ de vacaturo & è conuerso proüt expedierit, Impetranti.

¶ De mandatis Apostolicis, & executorialibus 66.

VOluit, & ordinauit, quòd mandata Apostolica super sententijs in Ro. Curia latis executioni demãdandis, sub bulla expediantur: aliâs sint nulla.

¶ Reuocatio decimarum. 67.

ITem, reuocauit quascunq; decimarum subsidiorum vigesimæ, & aliorum onerum impositiones, quæ à præfato Pio prædecessore suo ex quauis causa, etiam in subsidium expeditionis contra Turcas, et alios orthodoxæ fidei hostes emanarunt, et quascunq; facultates super decimarum vigesimæ, & onerum huiusmodi exactione quibusuis fructuum, & prouentuum Cameræ Apostolicæ debitorum Collectoribus, & Apostolicæ Sedis Nũtijs ab eodẽ Prædecessore concessas. Suspendit quoq; ad suæ Sãctitatis, & Sedis Apostolicæ beneplacitum quascunq; plenarias Indulgentias, ab eodem Prædecessore ex quauis causa etiam expeditionis huiusmodi concessas, quæ per Nuncios, vel quæstores deferebantur: necnon deputandi, & eligendi confessores, qui plenarie

rie absoluant, & alia faciant ad earundem Indulgentiarum suspensarum effectum, reliquásq; facultates, ipsas Indulgẽtias quomodolibet concernentes: præterquam quo ad ea, in quibus indulgẽtiæ, & facultates in aliqua sui parte sint sortitæ effectum, ita, vt illis, qui implentes iniuncta eis in literis indulgentiarum huiusmodi, iam cõsequuti sunt, facultatem eligendi confessorẽ, qui absoluat eos plenarie in mortis articulo, per huiusmodi suspensionẽ non præiudicet, quin facultate ipsa vti possint in futurũ. Decreuit quoq; irritum, & inane, quicquid facultatum reuocatarum earundem pretextu in posterum contigerit attentari.

¶ Reuocatio facultatum percipiendi precium officiorum. 67.

ITem reuocauit, cassauit, & annullauit, ac irritas declarauit quascunq; facultates percipiendi precium officiorum Ro. Cu. pro tempore vacantium, in toto, vel in parte. Ac quasuis collationes, & concessiones, aliásq; dispositiones per felicis recordationis Pium Papam. 4. prædecessorem suum de dictis officijs, etiam ex die Collationum, concessionum, & dispositionum eorundem in antea vacaturis, in fauorem quarumcunq; personarum, Ecclesiarum, Monasteriorum, Piorum locorum, Collegiorum, seu eorum mensarum, etiam perpetuo, etiam in vim contractus, & ex titulo oneroso, & sub alia quauis verborum forma, quam & præmissorum tenores pro expressis haberi voluit, cõcessas, & factas quo ad officia, quæ post obitum ipsius prædecessoris vacarũt, & in posterum quomodolibet vacabunt.

❡ Quod fructus in tertia parte augeri possint vigore Clausulæ. 68.

ITem, cum nonnulli in impetrationibus beneficiorum ecclesiasticorum pro tempore vacantium, & certo modo vacaturorũ, asserendo, illorum fructus, &c. certum per eos expressum annuum valorem non excedere, nonnunquam obtineant à Sanctitate sua, vt huiusmodi valorem annuum augere possint, vt verius possit in confectione literarum super huiusmodi impetrationibus summa ac valor ipse annuus exprimi, aliter desuper non specificato, ac de veritate huiusmadi concessionis in posterum hæsitari contingat. Declarauit, prætextu concessionis huiusmodi valorem ipsum vsq; ad tertiam partem valoris expressi, et in prima, quæ desuper fiet literarũ expeditione duntaxat augeri posse, & eas, quas literis iam expeditis cum expressione valoris specificati, aut non integro augmento prædicto denuo desuper expediri contigerit, literas cum aliquo augmento valoris huiusmodi nullius esse roboris, vel momenti, etiam si motu proprio beneficiales gratiæ, et dispositiones quæcunq; à Sanctitate sua emanarent.

❡ De Insordescentibus. 70.

ITem, ne personis, pro quibus literæ suæ Sanctitatis emanaunt, ob generalem absolutionem à censuris Ecclesiasticis, quibus ligatæ forent, ad eorundem effectum indifferenter concedi, & in literis Apostolicis apponi solitam, præstetur occasio censuras ipsas vilipendendi, et insordescendi in illis, statuit, & ordinauit, huiusmodi absolutionem, & clausulam in literis, quas in futurũ

futurum cum illa concedi continget, non suffragari non parentibus rei iudicatæ, Incendiarijs, violatoribus Ecclesiarum, Falsificatoribus, et falsificari procurantibus literas & supplicationes Apostolicas, et illis vtentibus, receptatoribus & fautoribus eorum, ac res vetitas ad infideles deferentibus, violatoribus Ecclesiasticæ libertatis, via facti ausu temerario Apostolicis mandatis non obtemperantibus, et nuntios, vel executores Apostolicæ Sedis, et eius officialium eis commissa exequentes impedietibus, qui propter præmissa, vel aliquod eorum excõmunicari à iure vel ab homine per quatuor menses scienter excõmunicationis sententiam huiusmodi sustinuerit. Et generaliter quibuscunq; alijs, qui censuris aliquibus etiam aliàs, quam vt præfertur, quomodolibet ligati in illis per annum continuum insorduerint.

¶ Officiales nihil exigant vltra debitum. 71.

ITem, idem D. N. exactionibus; quas Sanctitas sua, non sine displicentia, plerunq; fieri intellexit per officiales Ro. Cu. qui constitutis sibi emolumentis pro exercitio officiorum, quæ obtinent, non contenti, vltra à prosequentibus negotiorum quorundã expeditionem, in eadem exigere non verentur, obuiare volens, districte præcipiendo inhibuit omnibus, & singulis quauis officia in eadem curia obtinentibus, ne de cætero quicquam prætextu officiorum, quæ obtinent, quouis colore, etiam celerioris expeditionis, vltra emolumenta huiusmodi exigere, seu ad hunc effectum expeditionem eorum, quæ eis incumbunt, malitiose differre, sub excommunicationis, & præter illam, suspensionis à perceptione emolumentorum huiusmodi, pro prima ad semestre, & pro

& pro secunda ad annum, & pro tertia vicibus, quibus sic excederent, priuationis officiorum per eos obtentorum, in quibus sic excesserint, pœnis. Ac voluit, quòd S. R. E. Vicecancellarius, Camerarius, & Maior pœnitentiarius excedentes ipsos respectiuè, prout eis subsunt, per subtractionem emolumentorum eorundem, ac aliâs, vt præmittitur, cōpellant ab huiusmodi illicitis exactionibus abstinere, & contra eos per prædictas pœnas, & aliâs, prout melius expedire viderint, procedant.

¶ Quòd Cardinales non comprehendantur sub regulis fiendis. 71.

ITem, cum S. R. E. Card. ipsi sanctissimo D. N. assistant, ac propterea debeant specialibus prærogatiuis, & priuilegijs gaudere: Idem D. N. statuit, ordinauit, decreuit, & declarauit, quòd in quibuscunq; constitutionibus, & regulis per sanctitatem suam in posterum post hanc primam editionem, & suarum constitutionum, & regularum publicationem faciendis, non includantur ipsi Cardinales, nisi illæ eorundem Cardinalium fauorem concernant, vel ipsæ Constitutiones edendæ de eorundem Cardinalium vel maioris partis eorundem consilio editæ fuerint.

¶ De potestate Reuerendiss. D. Vicecancel. & Cancellariam Regentis. 72.

PRimo, quòd possit committere absolutionem illorum, & qui ignoranter in supplicationibus, vel in literis Apostolicis aliquid scriberent, corrigerent, vel delerent.

¶ *Item*

¶ *Item, quòd possit corrigere nomina, & cognomina personarũ, et beneficiorum, dum tamen de corpore constet.*

¶ *Item, quòd possit omnes causas beneficiales, etiam nõn deuolutas, cõmittere in Curia, cum potestate citandi ad partes.*

¶ *Item, quòd processus auctoritate Apostolica decretos aggrauare possit, cum inuocatione brachij secularis, et sententias executioni demandari facere contra intrusos, et intrudendos per literas Apostolicas desuper conficien. & non aliâs.*

¶ *Item, quòd possit concedere quibusuis petentibus conseruatorias per triennium in forma.*

¶ *Item, quòd possit quibuslibet nobilibus personis petẽtibus dare indultum de celebrando, & celebrari faciendo in locis interdictis, et per triennium reconciliari faciendo ecclesias in Cœmeteria polluta in forma.*

¶ *Item, quòd possit admittere et recipere resignationes beneficiorum ecclesiasticorum quorumlibet, etiam generaliter, vel specialiter reseruatorum simpliciter, vel ex causa permutationis, & desuper supplicationes per Concessum signare, pro literis Apostolicis indè conficiendis, vt moris est.*

¶ *Item, quòd possit signare supplicationes duorum Referendariorũ manibus signatas de nouis prouisionibus, Si neutri, & surrogationibus, pro Collitigantibus, in quibus non detur clausula generalem reseruationem importans.*

¶ *Item, quòd possit signare supplicationes etiam manibus duorũ Referendariorum signatas de beneficijs ecclesiasticis vacantibus, secularibus, ac regularibus dispositioni Apostolicæ generaliter non reseruatis, quorum cuiuslibet valor centum florenorum auri de Camera, vel totidem librarum Turoneñ. paruorum, seu to-*

tidem in alia moneta secundum communem æstimationem, valorem annuum non excedat.

¶ *Item, quòd possit signare supplicationes, manu vnius Referēdarij signatas, super defectu natalium ad omnes sacros ordines.*

¶ *Item, quòd in beneficijs generaliter, vel specialiter non reseruatis, impetrationum quarumlibet reformationes de non obstantibus, & dispensationum omissarum, ac beneficiorum valoribus, & qualitatibus, natalíumq; defectibus signare possit.*

¶ *Itē quòd possit ad ordiñes suscipiendos arctatis prorogare terminos de dictis suscipiendis ordinibus, vsq; ad proxima tunc à iure statuta tempora, in quibus sic arctati successiue ad ipsos ordines promoueantur.*

¶ Placet, publicetur, & describatur. M.

L*Ectæ, & publicatæ fuerunt suprascriptæ Regulæ, & ordinationes, & Constitutiones Romæ in Cancellaria Apostolica. Anno incarnationis Dominicæ.* 1 5 6 5. *die vero sabbati.* 1 9. *Mensis Ianuarij, Pontificatus prælibati Sanctissimi D. N. Papæ Anno primo.*

A. *Lomellinus Custos.*

Constitutio

CONSTITVTIO S. D. N. PII DIVINA PROVIDENTIA PP. V.

Super modo, & forma publicandi ecclesiasticorum beneficiorum resignationes, ac eorum consensuum extensione.

SAnctissimus in Christo Pater, & D. N. D. Pius diuina prouidẽtia Papa V. animo repetens, quæ et quàm grauia incõuenientia et absurda ex occultis beneficiorũ ecclesiasticorũ resignationibus et cessionibus in dies oriãtur, Cũ sæpe cõtingat, quod occultè resignãtes vel cedẽtes hmõi, etiã post resignationẽ vel cessionẽ p eos factas, nõ solũ fructus ex beneficijs sic cessis vel resignatis prouenieñtes indebitè percipiũt, sed etiã (quod grauius est dolendũ) tanquã veri Prælati vel beneficiati, sacramẽta ministrant, ordines conferũt, et indulgentias Christi fidelibus concedunt, in maximum animarum periculum, & scandalum plurimorũ: Nonunquã etiam cum eisdem resignantibus, vel cedentibus, tanquã cũ veris Prælatis aut beneficiatis contrahẽtes, illisq; decimas, census, oblationes, et alia iura ecclesiastica persoluentes, illa postmodũ veris Prælatis seu beneficiatis iterũ soluere, & ab illis intrusis non sine maximo ipsorũ soluentiũ dãno & incõmodo repetere cogũtur: Plerũq; etiã ordinarij collatores, ac etiã Rom. Põtifices pro tẽpore existentes, beneficia hmõi occultè resignata vel cessa, p obitũ ipsorũ resignãtiũ vel cedẽtiũ vacare existimãtes, illáq; tãquã p obitũ vacãtia cõferẽtes, detecta postea resignatione

vel cessione prædicta, simul cum personis prouisis grauiter deluduntur, et fraudantur: Ac etiã considerãs, quantũm in beneficijs ecclesiasticis ea, quæ hæreditariæ successionis imaginẽ referũt, canonicis sanctionibus sint odiosa, ac sanctorũ Patrum decretis cõtraria: Quodq; propter varias et diuersas fraudes & malitias, quæ in dictorum beneficiorũ resignationibus, seu iurium in illis vel ad illa competentium cessionibus (quas maximè puritas simplicitasq; decet) quotidie excogitantur et adhibentur, plerumq; beneficia huiusmodi, quasi iure hæreditario occupata detinẽtur: Et propterea ne absurda & inconuenientiã prædicta de cætero oriantur, prouidere, illaq; à templo & sanctuario Dei quàm longissimè submouere, ac animarum periculis, necnon fraudibus et malitijs huiusmodi occurrere cupiẽs, præsenti sua perpetuò valitura constitutione voluit, statuit, & ordinauit, Quòd quæcunq; dictorum beneficiorum resignationes, aut iurũ cessiones tàm in manibus suæ Sãctitatis, quàm cuiuscũq; Romani Põtificis sui prædecessoris, aut successoris, aut cuiusuis alterius, etiã loci ordinarij, vsque in diẽ publicationis præsentis constitutionis factæ, & quas in posterũ fieri cõtigerit, sub infrascriptis modo, et forma, et nõ aliter publicari, ac ad eorũ, ad quos spectat, notitiã deduci debeãt, videlicet resignationes et cessiones iã factæ (si illarũ vigore possessio nondũ fuerit ꝑ resignatariũ vel cessionariũ apprehensa, etiã si super illis consensus præstiti fuerint) necnõ eæ, quas infra tẽpus inferius designatũ, à quo præsens cõstitutio obtinere incipiet, siquidẽ extra Rom. Cu factæ extiterint, infra vnum, si vero in eadẽ curia, infra sex menses à die, qua eadẽ constitutio, sic vt præfertur, obtinebit, numerandos: Reliquæ vero, quas post dictam diẽ fieri cõtinget, si quidem extra curiam, similiter infra vnũ, si

vero

vero in ipsa curia fiant, infra sex menses à die datæ supplicatiōis resignationum seu cessionum earundem, non autem à die præsti ti seu præstandi consensus computan. in ecclesia ipsius beneficij, ac etiam in Cathedrali, vel Metropolitana, vel alia superiori ecclesia, cui beneficiū ipsum resignatum vel cessum immediatè subest, siquidem beneficium extra Cathedralem ecclesiam situm est vel fuerit: si vero beneficium huiusmodi in Cathedrali vel alia superiori ecclesia extiterit, in ipsa sola, dum inibi populi multitudo ad diuina audienda conuenerit, publicè ac alta & intelligibili voce, ita quod ad omnium in eadem ecclesia præsentiū notitiam verisimiliter peruenire possit, per ipsos resignantes vel cedētes aut resignatarios vel cessionarios, vel alium seu alios eorum nomine publicentur: Ipsiq; resignatarij vel cessionarij realem & actualē possessionem beneficiorū huiusmodi realiter & cū effectu apprehendere, vel saltem illam infra prædictum vnius vel sex mensiū terminū ab his ad quos illius traditio de iure vel de consuetudine spectat, verè & non fictè seu perfunctorie cōgruo loco et tēpore petere debeant. Et si beneficia ipsa, etiā quoad possessionem tantū, litigiosa, & per alios possessa fuerint, vel eorum possessio ex quauis causa capi seu apprehendi nō possit, si litem huiusmodi in dicta curia nunc aut in futurum tendere cōtigerit, vltra præmissa, literas desuper expeditas, vel saltem instrumentum consensus cū data supplicationis, ac etiam cū designatione libri & folij, in quibus supplicatio huiusmodi registrata fuerit, infra mensem à die eiusdem datæ, non autem à die præstiti consensus numerandum in actis Notarij causæ & litis huiusmodi realiter, & cum effectu præsentare, illúmq; in eisdem actis annotari facere. Et insuper quod in omnibus & singulis casibus supradictis, resignatarij

tarij seu cessionarij, eorumq; successores, vel causam ab eo quomodolibet habentes, consensum ante obitum resignātis vel cedentis, etiam si supplicatio per eundem resignatem vel cedentem seu eius procuratorem porrecta fuerit, in libris Cameræ vel Cancellariæ, si quidem resignatio vel cessio huiusmodi in ipsa Curia, aliâs si extra Curiam facta fuerit vel fiat, in actis Episcopalis, seu Archiepiscopalis vel alterius superioris curiæ, cui beneficium ipsum immediatè subest, extensum fuisse legitimè docere seu probare teneantur. Alioquin resignationes & cessiones ac extensiones consensuum huiusmodi aliter, quam vt præfertur, publicatæ seu factæ, cum omnibus inde sequutis & sequendis etiam nouis prouisionibus, ac alijs cessionibus & retrocessionibus cæterisq; quibusuis gratijs, nullas & inualidas nulliusq; roboris vel momenti fore ac fuisse & esse statuit & ordinauit: Et præmissa omnia et singula etiam in quibuslibet beneficijs consistorialibus &, vt præfertur, litigiosis, etiam si resignantes vel cedentes extra possessionem eorumdem beneficiorum ciuiliter vel naturaliter decesserit, ac etiam si resignationes & cessiones præfactæ ex causa permutationis vel cum reseruatione omnium & singulorum fructuū, reddituum, & prouentuum, ac quotidianarum distributionum propria auctoritate vel alias precipien. & cum reseruatione tituli, administrationis, seruitij, ac stalli, et aliâs quomodocūq; et qualitercūq; etiam in fauorē alicuius ex Scriptoribus apostolicis, aut alijs Romanæ Curiæ Officialibus, ac etiā in fauorem alicuius ex S. R. E. Cardinalibus, hactenus factæ extiterint, aut etiā in futurū fieri: et resignatarios vel cessionarios ipsos infra dictū vnius vel sex mensium spacium cedere, vel retrocedere contingat, locū habere, & suū locum obtinere voluit & expresse declarauit:

Sicq;

Sicq́; et non aliter per quoscũq; Iudices & cõmissarios quauis etiã Apostolica auctoritate fungẽtes, etiã causarũ Palatij apostolici Auditores, et ipsius S. R. E. Cardinales, in quauis causa & instantia (Sublata eis et eorũ cuilibet quauis aliter iudicãdi et interpretandi facultate et auctoritate) iudicari & diffiniri debere. Irritũ quoq;, &c. decreuit. Cæterũ, vt præsens cõstitutio facilius omnibus innotescat, Sãctitas sua voluit et mãdauit, quod eadẽ constitutio nõ solũ in Cancellaria Apostolica (vt moris est) sed etiã ad valuas Basilicæ Principis Apostolorũ de Vrbe, et in acie Cãpi Floræ publicetur illiusq́; exẽpla in eisdẽ locis affixa dimittãtur, & inter cõstitutiões ꝑpetuas describatur et adnotetur. Quòd q; oẽs et singulos, quos illa cõcernit, præsentes quidẽ in curia, statẽ lapso mense à die dictæ publicationis munerãdo: Cæteros vero intra montes degentes, tribus, Vltra vero ipsos montes cõmorantes, sex mẽsibus decursis perinde arctet, ac si eisdem personaliter intimata fuisset, cum non sit verisimile, apud eos manere incognitũ, quod tam patenter fuerit publicatum.

Placet, describantur & publicentur. M.

¶ *Lecta & publicata fuit supradicta Cõstitutio et ordinatio Romæ in Cancellaria Apostolica Anno incarnationis Dominicæ M. D. L X V I I I. Die vero Iouis secunda mensis Septem. Põtificatus præfati Sanctiss. D. N. Pij P P. quinti anno tertio.*

A. Lomellinus Custos.

Anno à Natiuitate Domini M.D. L X V I I I. Indictione vndecima, Die vero Iouis, secunda mensis Septẽbris. Pontificatus sanctiss. D.N. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti. anno tertio, suprascripta sanctio, & constitutio Apostolica affixa, & publicata fuit ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, dimissis in supradictis locis illius copijs affixis per nos Io. Freili, & Iulium Parinum prælibati sanctiss. D. N. Papæ Cursores.

Io. Andreas Panizza Magister Curs.

RESERVATIO MENSIVM APOSTOLICORVM.

Et alternatiua pro Episcopis Residentibus.

SAnctiss. in Christo Pater *& D.N.D. Pius diuina prouidentia Papa Quintus, qui antea quascunq; gratias præuētiuas ad vacatura beneficia à Prædecessoribus suis emanatas, certis tunc expræssis modo, et forma, reuocauerat, (cupiēs pauperibus clericis, & alijs benemeritis personis de beneficijs Ecclesiasticis prouidere: Omnia, & singula beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, sæcularia, & quorumuis ordinum regularia qualitercunq; qualificata, & vbilibet existentia, in antea vsq; ad quinquennium á die præsentis constitutionis computandum, in singulis, Ianuarij, Februarij, Aprilis, Maij, Iunij, Augusti, Octobris, & Nouēbris mensibus, aliâs quam per resignationem extra Romanam Curiā quomodolibet vacatura, ad Collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, seu quāuis aliam dispositionem quorumcūq; Collatorū, et Collatricū, secularium, et regulariū (nō tamē S. R. E. Cardinaliū, aut aliorū sub cōcordatis inter sedē Apostolicā, et quos cūq; alios initis et p eos, qui illa acceptare, et obseruare debuerūt, acceptatis, et obseruatis, quæ lædere non intendit, comprehensorum) quomodolibet pertinentia, dispositioni suæ generaliter reseruauit. Et voluit, quòd in supplicationibus, seu*

cōcessionibus

cõceßionibus gratiarum, quæ de dictis beneficijs tunc vacãtibus, etiam Motu proprio fiẽt, de mense, in quo vacauerint, dispositiue mentio fiat. Alioquin gratiæ prædictæ sint nullæ. Et quod priuilegia, & indulta Apostolica de disponendo de huiusmodi beneficijs, etiam cum clausulis derogatoriarũ derogatorijs, ac fortioribus, efficacioribus, et insolitis, irritantibusq́, & alijs decretis quibusuis personis, & Collegijs, cuiuscunq́ dignitatis, status, gradus, ordinis, et cõditionis existentibus, quomodolibet cõcessa, aduersus reseruationem huiusmodi nullatenus suffragentur. Sicq́ in præmißis per quoscunq́, &c. iudicari debere, ac irritum, &c. decreuit. Et insuper Sanctitas sua volẽs Episcopis, Archiepiscopis, et Patriarchis apud eorum Ecclesiam, seu in illorum diœcesi pro tempore residentibus gratificari, eis, quòd quotiescunq́ & quandiu apud eorum ecclesias, seu in eorũdem diœcesi resederint, dumtaxat, de quibusuis dignitatibus, personatibus, administrationibus, officijs, Canonicatibus, et præbendis, ac alijs beneficijs Ecclesiasticis cum cura, & sine cura, sæcularibus, & quorumuis ordinum regularibus, ad eorum collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, seu quãuis aliam dispositionem (non tamen simplicem institutionem) pertinentibus, quæ in antea in singulis Februarij, Aprilis, Iunij, Augusti, Octobris, & Decembris mẽsibus vacare contigerit (dummodo aliâs dispositioni Apostolicæ generaliter reseruata, vel ex generali reseruatione Apostolica affecta non fuerint) libere disponendi facultatem concesßit. Ac etiam voluit, quòd dicti Episcopi, Archiepiscopi & Patriarchæ de collatione & prouisione, seu alia dispositione beneficiorum, in reliquis mensibus .s. Ianuarij, Martij, Maij, Iulij, Septembris, & Nouembris, pro tempore vacantium, quæ ex tunc, pro vt ex

ea die,

ea die, & è contra, dispositioni suæ (vt præfertur) reseruauit, se non intromittant. Et si quomodolibet se intromiserint, colla tiones, & prouisiones, ac aliæ dispositiones beneficiorum per eos in vim præsentis concessionis, pro tempore faciendæ, nullæ, & ina nes, nulliusq́ roboris, vel momenti, ipsiq́ beneficio alternatiuæ huiusmodi eo ipso priuati existant: ac Episcopi, Archiepiscopi, & Patriarchæ præfati infra tres menses, à die publicationis præ sentis constitutionis computandos, se alternatiuam huiusmodi acceptare, vel recusare coram notario publico & testibus declarare teneantur: alioquin lapso trimestri, alternatiuus huiusmodi illis nullatenus suffragetur. Decernens irritum, &c.

¶ Placet, publicetur, & descri-
batur. M.

L*ecta & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Cancellaria Apostolica. Anno incarnationis Dominicæ.1565. Die vero Iouis.23. mensis Ianuarij. Pontificatus Sanctissimi D N. Papæ Anno primo.*

A. *Lomellinus Custos.*

Reuocatio

REVOCATIO INDVLTORVM S. R. E. Cardinalium, cum limitationibus pro futura illorum concessione.

SAnctiss. in Christo Pater & D.N.D. Pius diuina prouidentia Papa V. Ex tam multis S.R.E. Cardinaliũ super beneficiorũ ecclesiasticorũ dispositione indultis, et multiplicatione aliarũ super alias facultatũ, quæ quotidie literis dictorũ indultorũ diffusiue inseruntur, sæpenumero impeditus, quominus solitã antehac Sedis huius benignitatẽ erga pauperes, et benemeritos liberaliter exercere possit: Idcirco rationẽ capere volẽs, vt tanta dehinc eiuscemodi Indultorũ & facultatũ largitione præcisa, dictis personis cõmodius benefaciẽdi via sibi libera recludatur: Oĩa & quæcũq; indulta, concessiones, facultates, & alia priuilegia conferẽdi quæcũq; beneficia Ecclesiastica, cũ cura & sine cura, secularia, & quorũuis ordinũ regularia, qualitercunq; qualificata, ad collationẽ, prouisionẽ, præsentationẽ, electionẽ, institutionẽ, confirmationẽ, & quãcunq; aliam dispositionẽ dictorũ Cardinaliũ, ratione Patriarchaliũ, Metropolitanũ. & aliarũ Cathedraliũ Ecclesiarũ, necnõ monasteriorũ, prioratuũ, dignitatũ & aliorũ beneficiorũ ecclesiasticorũ, quæ quomodolibet obtinent, & in posterũ obtinebũt, ac etiam quorũ collatio, prouisio, & quæuis alia dispositio, illis ex causa factæ p

eos

eos cessionis regiminis, & administrationis, seu cõmendæ, aut resignationis, ecclesiarum, monasteriorũ, & aliorũ beneficiorũ huiusmodi Apostolica auctoritate reseruata existit, vel in posterũ reseruabitur: necnon quorũcunq; inferiorum collatorũ, & collatricũ, de iure, priuilegio, consuetudine, ac aliàs quomodolibet pertinentia, & etiam illa cõmendandi ac aliàs de eis disponendi, omnibus & singulis Cardinalibus prædictis etiã de dictorum inferiorum collatorum consensu, per quoscunq; Ro. Pont. ac sanctitatẽ suam, & dictam Sedem, etiã motu proprio, & ex certà scientia deque Apostolicæ potestatis plenitudine, & etiam ex pactis inter dictos Pontifices & Cardinales diuersis temporibus factis, firmatis & iuratis, ac quibusuis onerosis, & alijs causis concessa, et etiam iteratis vicibus innouata atq; extensa, quibuscũq; concepta formulis, ac etiam restitutiuis, mentis attestatiuis, præseruatiuis, derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon vim contractus inducentibus, & alijs decretis suffulta (quorum omnium tenores Sanctitas sua haberi voluit pro expressis) specialiter & expresse reuocauit, literasq; Apostolicas desuper confectas, & quo ad ea, in quibus illa nondum erat sortita effectum, inde secuta quæcunq; cassauit & annullauit, viresq; & effectum de cætero non habere decreuit. Præterea voluit, & ordinauit, quòd omnes deinceps literæ Apostolicæ facultatum, et indultorũ huiusmodi pro singulis Cardinalibus prædictis, præsentibus, et futuris, ad vnam tantũ cathedralem vel maiorem Ecclesiam seu illius loco, vnum vel duo monasterium seu monasteria, aut vnũ aliud vel duo alia beneficium seu beneficia in dictis literis exprimendam, seu exprimendũ, vel exprimenda, quam, seu quod, vel quæ ipsi Cardinales vltra illas sex

Episcopales

Episcopales ac presbyterales, & diaconales Cardinalium Ecclesias tunc temporis obtinebunt, seu cuius vel quorum collatio eis reseruata fuerit (vt præfertur.) Ac etiam sublata omnino altera huiusmodi indultorum parte, super consensu ipsorum Cardinalium requirendo in prouisione beneficiorum apud Sedem prædictã, pro tempore vacantium, aliâs sub dictis indultis comprehensorum: De quibus omnibus Sanctitas sua posthac libere disponere intendit, & etiã citra facultates cõmendandi monasteria, aliáque beneficia Ecclesiastica, secularia, & regularia: necnon disponendi de monasterijs, etiam cura & conuentu carentibus, & dignitatibus conuentualibus, & in Metropolitañ. alijsq́ cathedralibus, post Pontificales, maioribus, et in collegiatis Ecclesijs principalibus. Ac etiam disponendi de beneficijs Referendariorũ, causarum Palatij Apostolici Auditorũ, Prothonotariorũ, & aliorũ officialiũ dictæ Sedis, necnõ familiariũ, cæterorũq; omniũ, qui cõstitutionibus declaratorijs felicis recor. Pauli Papæ III. Ad perpetuam rei memoriam æditis continentur. Deniq; cũ moderatione facultatũ disponendi de beneficijs familiarium ipsorũ Cardinalium, ac concessionum eis etiã per regulas Cancellariæ Apostolicæ factarum, de consensu per ipsos in prouisionibus Apostolicis præstando, ad eos solos familiares continuos cõmensales eorundẽ, qui vera & actuali familiaritate continua cõmensalitate huiusmodi durante extra Romanã Curiã, vel Cardinalibus ipsis in dicta curia existentibus, apud dictã Sedem decesserint: et ad ea sola beneficia, quæ ipsi familiares continui cõmensales viuentes, ad collationem dictorũ Cardinalium pertinẽtia obtinebant, seu quæ ex collatione sibi ab eisdem Cardinalibus facta assecuti fuerant, expediãtur. Aliter vero, etiã motu, scientia & potestate similibus, ac

bus, ac etiam cũ præsentium speciali, et expressa derogatione expeditæ, nullius sint prorsus roboris vel momenti: & nihilominus huiusmodi cõstitutiones, & regulas super beneficijs familiarium Cardinaliũ æditas, etiã quo ad Cardinales indulta huiusmodi non habentes, ad familiares, & beneficia prædicta dumtaxat restrinxit, & moderatus fuit. Decernẽs sic ijs, cæterisq; omnibus præmissis per quoscunq;, &c. etiam causarum dicti Palatij Auditores, ac etiam ipsos Cardinales, sublata, &c: necnon irritũ, & inane quicquid secus per quoscunq;, etiam prætextu indultorũ, facultatũ, & concessionũ huiusmodi, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Statuto, ordinatione, decreto, & declaratione suæ Sãctitatis in crastinũ eius assumptionis ad summi Apostolatus apicem æditis, quòd Cardinales in constitutionibus, & regulis per eam post priorũ suorũ Constitutionum, & regularũ æditionem et publicationem in posterum faciendis non includãtur, nisi illæ eorundem Cardinaliũ fauorem concernant: vel ipsæ ædendæ constitutiones, de illorum seu maioris partis eorum consilio æditæ fuerint, cæterisq; contrarijs non obstantibus quibuscunq;.

Placet, publicetur & describatur. M.

LEcta et publicata fuit suprascripta regula Romæ in Cancellaria Apostolica, Anno incarnationis Dominicæ, Millesimo, quingentesimo, sexagesimo septimo. Die vero Mercurij vltima mensis Aprilis. Pontificatus præfati Sanctiss. D. N. Papæ Anno Secundo.

A. Lomellinus Custos.

Alia

ALIA PROROGATIO EXPEDITIONVM PAVLI PAPÆ IIII.

SAnctißimus in Christo Pater, & D. N. D. *Pius diuina prouidētia Papa V. qui in crastino suæ assumptionis ad summi Apostolatus apicem, per certam constitutionē suā voluerat, quòd concessa per felicis recor. Pium Papam Quartum prædecessorem suū, & de eius mādato, expedirentur in forma, Rationi congruit, sub die Coronationis suæ (vt moris est) et idem quo ad concessa per piæ me. Paulū Papam Quartū etiam prædecessorem suum, ad sex menses dumtaxat, ab ipsa die Coronationis suæ incipendos obseruari voluerat, ac postmodum dictos sex menses ad alios sex menses prorogauerat, ac vltimò dictos sex menses ad alios sex menses, absq; spe vlterioris prorogationis etiā prorogauerat: volēs ipsorum, qui literas super concessis per eundē Paulum prædecessorem nondum expediuerunt, indemnitati consulere: quod literæ ipsæ infra tres menses, à die præsentium computandos, tantū expediri poßint, de nouo conceßit.*

¶Placet, publicetur & describatur. M.

¶ *Lecta & publicata fuit suprascripta regula Romæ in Cancellaria Apostolica. Anno incarnationis Dominicæ Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo Septimo. Die vero Iouis, decima quarta Mensis Augusti. Pontificatus prælibati Sanctiss. D.N. Papæ Anno secundo.*

A. Lomellinus Custos.

BVLLA

SANCTISSIMI D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA Papæ Quinti ſuper reſeruatione beneficiorum.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

CVm ex Apoſtolatus officio *nobis (meritis licet imparibus) credito, cura dominici gregis nobis immineat generalis, & exinde teneamur, more vigilis Paſtoris, vigilare, & attentius prouidere, vt Eccleſijs, Monaſterijs, & quibusuis alijs beneficijs Eccleſiaſticis nũc & pro tempore (propter crimen hæreſis) vacantibus, & vacaturis, tales viri eis præficiãtur idonei, qui deteſtandas ac nepharias hæreſes, Diabolo diſſeminante, cõtra veræ & orthodoxæ fidei puritatem exortas, de agro Domini extirpare, & populos ſibi commiſſos ad catholicæ Eccleſiæ veritatem reducere, doctrina verbi, & boni operis exemplo valeãt. Præmiſſorum itaq; conſideratione inducti, & alijs ad id ſuadentibus rationabilibus cauſis nonnullis, etiam prædeceſſorũ noſtrorum veſtigijs inhærendo, Motu proprio, non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera noſtra voluntate, & deliberatione, Omnia & ſingula beneficia eccleſiaſtica cum cura & ſine cura, ſecularia & quorumuis ordinum (etiã ſancti Ioannis Hieroſolimitañ.) & aliarum quorũuis militiarũ, regularia*

regularia quæcunq̃, qualiacunq̃ sint, etiam si secularia, canonicatus & præbendæ, dignitates, personatus, administrationes vel officia in cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel collegiatis, & dignitates ipsæ in cathedralibus etiam Metropolitanis, post Pontificales maiores, seu collegiatis Ecclesijs huiusmodi principales. Regularia vero beneficia huiusmodi, monasteria, etiam consistorialia, prioratus, præpositur æ, præpositatus, dignitates etiam cõuentuales, personatus, administrationes vel officia, etiam claustralia ac hospitalia, & præceptoriæ, & aliâs quomodocunq̃ qualificata fuerint, ordinationi & dispensationi nostræ & Sedis Apostolicæ hac perpetua constitutione valitura, auctoritate Apostolica tenore præsentium reseruamus. Declarantes, omnes, et quascunq̃ impetrationes de beneficijs, vt præfertur, quomodocunq̃ qualificatis certo modo in futurum faciendas, & obtinendas, beneficia huiusmodi propter hæresim vacantia, & in futurum vacatura non comprehendere, nisi specialiter & dispositiue vacationis modus, propter crimen hæresis, expressus fuerit: & illum nullo modo sub quibusuis clausulis & decretis cõprehendi, quantumcunque generalibus, in quibusuis gratijs & concessionibus p nos & Romanos Pontifices successores nostros faciendis, etiam per, fiat, signatis & concessis. Ac decernentes, omnes & quascũq̃ impetrationes de quibusuis beneficijs, vt præfertur, qualificatis hactenus factas et obtẽtas, nisi earũ vigore in iudicio per impetrantes crimen huiusmodi deductũ fuerit, & super eo sentẽtiã fauorabilẽ obtinuerint, vel dictorũ beneficiorũ possessionẽ assequuti fuerint, ad vacationẽ huiusmodi, propter crimen hæresis, se nõ extẽdere, et illũ neminẽ cõprehendere: Sicque per quoscũq̃ iudices & cõmissarios quauis auctoritate fungẽtes, etiã S. R. E.

 Cardinales,

Cardinales, iudicari et interpretari debere. Irritū quoq; et inane, si secus per quoscūq; quauis dignitate & autoritate præ litos iudicatū fuerit, decernimus. Volumus autē, quòd præsentes literæ in Cancellaria nostra Apostolica, et Acie Campi Floræ de more publicentur, & inter constitutiones perpetuò valituras describantur. Et quia difficile foret, præsentes ad singula quæq; loca deferri: Volumus, & etiam declaramus, quòd earum transumptis, etiam impreßis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam reseruationis, declarationis, decreti & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationē omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apostolorū eius se nouerit incursurum. Datū Romæ apud sanctū Petrū, Anno incarnationis Dominicæ M. D. LXVI. Sexto Kal. Februarij. Pontificatus nostri Anno Secundo.

Cæ. Glorierius.

Visa de Curia Ioan. Riuetius pro R.

H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Locus ✠ sigilli plumbei.

¶ Anno à Natiuitate Domini M. D. LXVII. indictione decima. Pontificatus sanctißimi in Christo Patris Pij Papæ Quinti, Anno secundo. Die verò decima septima Mensis Februarij. Retroscriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt, ad valuas Cancellariæ Apostolicæ & in Acie Campi Floræ, per nos Antoniū Clerici, & Ioan. Andream Rogerium prædicti. sanctiss. D. N. Papæ Curso. Scipio de Octauianis, Magister Cursorum.

Bulla

BVLLA SANCTISSIMI D.N. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QVINTI, SVPER COLLATIONE Parochialium Ecclesiarum.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

IN conferendis beneficijs *Ecclesiasticis, & præsertim Parochialibus Ecclesijs, personis dignis & habilibus, quæ in loco residere, et per se ipsos curam exercere valeant, quantam diligentiam adhiberi oporteat, Alexandri.* III. *in Lateranen. & Gregorij.* x. *in Lugdunen. generalibus Concilijs, ac Innocentij similiter.* III. *& aliorum Roman. Pontifi. prædecessorum nostrorum editæ constitutiones testantur. Quod, vt diligentius ac rectius perficiatur; statuit etiam Synodus Tridentina, vt occurrente vacatione parochialis Ecclesiæ, etiam generaliter vel specialiter, etiam vigore indulti in fauorem sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, aut aliâs quomodolibet reseruatæ vel affectæ, debeat Episcopus habita notitia vacationis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneũ in ea Vicariũ cũ congrua eius arbitrio fructuũ portionis assignatione cõstituere, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore prouideatur: et deinde*

Episcopus, et qui Iuspatronatus habet, intra decē dies, aut aliud tempus ab Episcopo præscribendum, aliquos clericos ad regendū Ecclesiam idoneos, examinatoribus iuxta formam eiusdem Synodi deputatis, nominet, & non nisi ab eisdem Examinatoribus per cōcursum aliorum examinatorum etiā tanquā magis idoneo ab Episcopo iudicato & electo de Ecclesia prouideatur. Aliàs prouisiones seu institutiones omnes præter formā prædictam factæ, surreptitiæ censeantur. Sed quoniam res humanæ semper in deterius prolabuntur, nisi sit qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet: & verendum sit, ne propter Constitutionū huiusmodi transgreßionē maximi abusus oriātur. Nos ad quorum notitiā, non sine graui nostra molestia, peruenit, nōnullos ex venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis & Episcopis, occurrēte vacatione Parochialium Ecclesiarum, eas nullo, aut minus rite seruato examine, præsertim illo, quod per concursum fieri debet ex Concilio Tridentino: vel etiā examine rite seruato, personis minus dignis, carnalitatis, aut alium humanæ paßionis affectū, nō rationis iudiciū sequentes, contulisse, & de eis prouidisse: volētes, quantum cū Deo possumus huiusmodi ac etiam futuris periculis occurrere, eorundē prædecessorum nostrorū Constitutiones præfatas etiā innouando, auctoritate Apostolica, tenore præsentiū, omnes & singulas collationes, prouisiones, institutiones, & quasuis dispositiones Parochialiū ecclesiarū ab eisdē Episcopis et Archiepiscopis, ac quibusuis alijs collatoribus, tā ordinarijs quā delegatis, etiā S.R.E. Cardinalibus, ac sedis Apostolicæ Legatis vel Nūtijs, præter et contra formā ab eodē Concilio Tridētino, præsertim in examine per cōcursum faciendo, præscriptā, factas, aut in futurū faciendas, nullas, irritas ac nullius roboris vel momenti

fore

fore & esse, nullũq; prouisis ius aut titulũ etiam coloratũ possidẽdi præbere, et Parochiales ecclesias huiusmodi, vt prius ante collatiões huiusmodi vacabãt, ex nũc vacare statuimus, decernimus & declaramus, easq; oẽs pro tẽpore sic vacantes, nostræ & sedis Apostolicæ, seu eorũ, quibus ius conferẽdi eas, præterquã Episcopis et Archiepiscopis, qui curam dicti examinis iuxta decretũ eiusdẽ Concilij habere debẽt, cõpetet, dispositioni reseruamus. Insuper ne Parochiales Ecclesiæ diu in suspenso maneant, in maximũ animarũ periculũ quarũcunq; Parochialiũ ecclesiarũ, quarũ, dũ pro tẽpore vacant, ad Episcopos, Archiepiscopos, Primates, et Patriarchas, & quosuis alios ordinarios collatores in mensibus Ordinarijs collatoribus etiã per nostras regulas assignatis, prouisio & colatio spectat ẽt pertinet, de quibus ijdem Episcopi et Ordinarij prædicti intra sex mensiũ spacium à die vacationis earundem perfecto examine iuxta formam Concilij Tridentini præfati non prouiderint: ac illarũ etiã, quarum collationes nobis et dictæ sedi generaliter vel specialiter, et ex quauis causa reseruatæ seu affectæ existunt, aut alijs ex indulto Sedis Apostolicæ cõpetunt, ad quas, occurrente illarũ vacatione, Episcopi & Archiepiscopi præfati personas per examen cõcursu mutuo habito, iuxta dicti Cõcilij Tridentini formã, approbatas & magis idoneas nõ elegerĩt, aut electas nobis, vel successoribus nostris, aut ijs ad quos collatio spectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor Mensiũ spatiũ à die illius vacationis nõ significauerint: necnon Parochialiũ Ecclesiarũ similiũ, quæ Iurispatronatus Ecclesiastici, vel laicorũ, seu clericorũ & laicorũ simul fuerint, si præsentatus intra tẽpus eisdem patronis à iure præfixũ, præuio examine, iuxta formã dicti Cõcilij approbatus petatur institui, institutioq; ipsa

per duos

per duos menses à die præsentationis dilata fuerit, collationẽ, prouisionem, institutionem, ac omnimodam dispositionem nobis & ipsi Sedi, ac personis indulta huiusmodi conferendi, prouidendi, seu instituendi obtinentibus, respectiuè reseruamus: data tamen in Parochialibus Iurispatronatus optione ipsis patronis, vt si institutio ad Ordinarios spectabit, ipsis ordinarijs illã facere negligentibus, & vltra dictos duos menses differentibus, poßint pro huiusmodi institutione obtinenda habere recursum ad Metropolitanum, vel viciniorem ordinarium, aut ad Sedem Apostolicã. Prohibentes etiam eisdem ordinarijs, ne tempus decem dierũ eisdem ordinarijs et patronis ab eodem Concilio Tridentino, ad nominãdum idoneos clericos corã deputatis Examinatoribus, præfixum, vltra alios decem dies prorogare audeant, vel præsumãt. Districtius inhibentes, ne quis præter Roma. Pont. aut alios indulta huiusmodi obtinentes, vt præfertur, quacunq; sit super hoc auctoritate munitus, de hmõi beneficijs sic reseruatis, vt præfertur, disponere: vel circa illa etiã per viam permutationis vel aliâs innouare quoquomodo præsumat. Vt autẽ nõ solùm dignis, sed magis idoneis repertis, iuxta eiusdem Concilij decretum, Parochiales Ecclesiæ conferantur, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quòd si Episcopus minus habilem, posthabitis magis idoneis, elegerit, poßint ij, qui reiecti fuerint, à mala electione huiusmodi ad Metropolitanũ, vel, si ipse eligẽs Metropolitanus aut exẽptus fuerit, ad viciniorem ordinarium, vti nostrũ & sedis hmõi delegatũ, aut aliâs ad ipsam Sedẽ Apostolicã appellare, ac per electum ad nouũ examen corã ipso appellationis Iudice & eius examinatoribus prouocare: & cõstito de prioris eligentis irrationabili iudicio, eóq; reuocato, Parochialis magis idoneo per

eundem

eundem Iudicem appellationis auctoritate nostra (quatenus colla tio ad Episcopū, à quo appellatum fuit, spectaret) conferatur: aliâs eidem magis idoneo per Iudicē appellationis approbato conferenda, remittatur ad eum, ad quē collatio, prouisio, vel institutio spectabit. Hæc tamen appellatio interposita interim non impediat, aut suspendat, quominus electio per Ordinarium primo loco facta, interim debitæ demandetur executioni, & prouisus ab eadem Ecclesia, causa appellationis huiusmodi pendente, nō amoueatur. Et si quis à sententia per Iudicem appellationis lata duxerit appellandū, is tunc ad Sedē ipsam Apostolicā appellabit. Si secus in præmissis omnibus & singulis actū aut attentatum fuerit, irritū decernimus & inane. Volumus autē, quòd præsentiū Transumptis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, et sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica cōstitutæ munitis eadē prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ: quodq; literæ ipsæ Cameræ & Cancellariæ Apostolicarū et Audientiæ causarū Palatij Apostolici valuis, & in Acie Campi Floræ, dimissis inibi copijs, publicatæ et affixæ oēs ita afficiant et artent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent. Nulli ergo omnino hominū liceat, hac paginā nostræ declarationis, statuti, decreti, reseruationis, prohibitionis, inhibitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorū eius se nouerit incursurum. Dat. Ro. apud sanctum Petrū, Anno incarnationis Dominicæ M.D.LXVI. Quinto decimo Kal. Apri. Pōt. nostri Anno secūdo. Cæ. Glorie.

Visa de Curia M. de Enciso H. Cumyn.

Anno

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. LXVII. Indictione decima, die vero decima sexta, Mensis Maij. Pont. Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ. V. Anno eius secūdo. Retroscriptæ literæ affixæ, & publicatæ sunt retroscriptis locis, vt moris est, per nos Alexandrū Aſtac ılū, & Ioānem Gerardū prælibati Sanctiss. D. N. Papæ Cursores.*

Antonius Clerici, Magister Cursorum.

BVLLA S. D. N. PII PAPÆ. V. SVSPENSIONIS FACVLTATVM, ET AVCTORITATVM CONferendi beneficia per resignationem seu permutationem vacantia in manibus quorumcunq; ordinariorum.

¶ Pius Episcopus seruus seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam.

OFficiū crœditæ nobis admini*strationis exposcit, vt nō solū corrigamus ea, quæ perperā attētantur, verū etiā, ne in futurū illa contra Ecclesiasticā puritatē attentari possint, debita animaduersione prouideamus. Sanè cùm, sicut accepimus, in resignationibus, & pmutationibus, quæ tā apud Sedē Apostolicā, quàm in partibus in Ordinariorū manibus fiunt, quā plurimi abusus irrepserint: Nos volētes hmōi abusus de Ecclesia Dei tollere, & futuris resignationū, & permutationū admissionibus eam normā præscribere, q̄ sanctuariū Dei hominū pactionibus tradi nō possit, ac vt oīs symoniæ labes, et fraudis suspicio in beneficiorū ecclesiasticorū ꝓuisiōibus absit, decernimus, supplicatiōes beneficiorū quorūcūq; resignationem*

resignationem seu permutationẽ continẽtes, donec per nos illarũ admittendarũ modus præscriptus fuerit, vlterius non per modernos, et pro tempore existentes Cardinalẽ, et alio signaturæ nostræ gratiæ præfectos (vt antea) sed per nos tantũ manu nostra signari debere. Et ne dũ præmissis occurrere intendimus, & à signaturæ nostræ præfectis ab illis abstinendũ censuimus, locorũ ordinarij, cæterique beneficiorũ ecclesiasticorum inferiores Collatores præfati, vt antea à plerisq; eorũ factũ esse audiuimus, ita se fiducialiter cum ijs, qui in eorũ manibus beneficia ecclesiastica resignant, gerant, vt non nisi illis, quos ipsi nominauerint, aut pro quibus intercesserint, ea conferant, & de eis prouideant, vel disponant, ac quos Ecclesiæ plus prodesse posse cognoscunt, negligant, & contemnant, Apostolica auctoritate, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra constitutione omnibus et singulis dilectis filijs nostris, & Sedis Apostolicæ Legatis, Nuntijs, ac venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, ac quorumuis Cathedralium, & collegiatarũ ecclesiarum Capitulis, Abbatibus, cæterisq; alijs quorumuis beneficiorum ecclesiasticorum quomodocunq; qualificatorum inferioribus Collatoribus, ac quos de iure, vel consuetudine eorundẽ beneficiorum resignationes, seu permutationes admittẽdi facultas spectat, & pertinet, quacunq; dignitatis prærogatiua, etiã Cardinalatus honore fulgentibus, prohibemus, ne posthac, donec debitus modus (vt præmittitur) statuatur, ac decernatur, quorũuis beneficiorum ecclesiasticorũ, tam secularium quã quorumuis ordinum regularium, qualitercunq; qualificatorum, etiã si iurispatronatus, et ad quorũuis præsentationem, nominationem, electionem, & quamuis aliã dispositionem pertineãt, resignationes, seu permutatio

permutationes recipiant, vel admittant, neq; beneficia eadem tanquam per resignationem vacantia, quibusuis personis conferant, vel de eis prouideant, aut quomodolibet disponãt. Nos enim beneficiorum præfatorum collationes, prouisiones, aut quasuis alias dispositiones per eosdem factas, nullas, irritas, & inanes, nullũq; ius, aut titulum etiam coloratum, tam in petitorio, quam possessorio prouisis tribuere: ac ipsos sic prouisos ad eadem beneficia ecclesiastica obtinenda perpetuò inhabiles fore, et esse. Ac omnes, & singulos Collatores præfatos, in collatione, prouisione, & dispositione beneficiorum, in eorum manibus sic resignatorum, quouis prætextu etiam deuolutionis vacantium, se intromittere nullatenus posse: beneficiáque præfata, tanquam vere vacantia per nos, & Sedem Apostolicam, & quosuis eorundem Collatorum, in quorum manibus contra huiusmodi nostram prohibitionem, resignationes, seu permutatiões factæ fuerint, Superiores, nullo alio deuolutionis ordine seruato, sed quod locus sit præuentioni, conferri, & de ijs prouideri, ac disponi libere, & licite posse. Et sic per quoscunq; Iudices, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores (sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi et interpretandi facultate) iudicari, & diffiniri debere: ac irritum, & inane, si secus super ijs à quoquam quauis auctoritate sciẽter, vel ignoranter cõtigerit attentari, statuimus, atque decernimus. Non obstan. constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus: priuilegijs quoq;, indultis, & literis Apostolicis, quibusuis in genere, vel in specie quomodolibet cõcessis, cõfirmatis, & sæpius innouatis, quibus õnibus, etiã si de illis, eorúmque totis

tenoribus

tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua mentio habenda eſſet, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliâs in ſuo robore permanſuris, hac vice dum taxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſq; contrarijs quibuscunq;. Cæterũ quia difficile foret, præſentes literas ad ſingula quæq; loca in quibus opus fuerit, deferri: volumus etiam ac decernimus, quod præſentium tranſumptis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ: quodq; literæ ipſæ in Cancellaria Apoſtolica publicentur, ac omnes ita afficiant, et arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hãc paginam noſtræ prohibitionis, ſtatuti, derogationis, decreti, & volũtatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurũ. Datum Romæ apud ſanctum Petrũ, Anno incarnationis Dominicæ M. D. L X V I I. Sexto Idus Auguſti. Pontificatus noſtri Anno Secundo.

B. Cyrillus.

Viſa de Curia Alphonſus de Auila.

H. Cumyn.

Regiſtrata in Secretaria Apoſtolica. B. Cyrillus.

¶ *Lectæ & publicatæ fuerũt retroſcriptæ literæ Romæ in Cãcellaria Apoſtolica, Anno incarnationis Dñcæ M. D. L X V I I. die vero Lunæ. xviij. Menſis Auguſti. Ponti. S. D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ. V. Anno Secundo.*

A. Lomellinus Cuſtos.

BVLLA S. D. N. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ. V.

RELAXATIONIS PROHIBITIONIS DE non admittendis Resignationibus per Ordinarios, cum modifi cationibus.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

QVanta Ecclesiæ Dei incom *moda omni tempore attulerit, et nunc quotidie magis afferat ministrorum in eã ingressio vitio- sa, iam latè perspiciant, et cum mœrore expendãt Præsules omnes & pastores, quando hæc pernicies cæterarum omniũ maxima tàm multas orbis Ecclesias impie violarit. Quia verò hoc malum cùm in cæteris frequens, tum maximè in benefi ciorum, et officiorum ecclesiasticorum dimissione admittitur, ne- mini molestum esse debet, quod pridem de reprimendis quotidia- nis fraudibus, quæ hac in re frequentiores internoscuntur, certã aliquam rationẽ tandem inituri, officij nostri partes in prohiben- da omnibus interim resignationum huiusmodi receptione, paulo seuerius interposuerimus, omnesq; beneficiorum interim resignã dorum dispositiones, quæ fierent, in irritum reuocauerimus, ac e- tiã decreuerimus, nullũ per eas in illis ius, neq; titulũ, vel colora- tum, tàm in petitorio, quam in possessorio ipsis prouisis tribuere: quinetiã eos ad illa deinceps obtinenda perpetuo inhabiles fore:*

collatores

collatores verò aliâs in illorum dispositione etiam tanquam deuolutionis iure sese interponere non posse: sed de eis, vt vere vacantibus, siue per Romanũ Pontificem, siue alios collatorum eorũdem superiores, vti præuentum esset, libere prouideri. Nunc autem intendentes institutum hoc nostrũ, quo sanctuarium Domini cupimus illibatũ auctore Domino persequi, ac simul, quantũ in nobis est, cauere, ne resignationes ipsæ de hinc pro cuiusq; arbitrio, nullisq; vel certe leuibus causis passim, & temere admittãtur: Probibitionem, & alia prædicta, ac cætera omnia nostris super his literis cõtenta eatenus relaxamus, vt posthac Episcopi, & alij facultatem habentes eorũ duntaxat resignationes recipere & admittere possint, qui aut senio confecti, aut valitudinarij, aut corpore impediti, vel vitiati, aut crimini obnoxij, censurisque ecclesiasticis irretiti, aut nequeũt, aut non debent ecclesiæ, vel beneficio inseruire: seu qui vnum aliud vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud contigerit promoueri: Religionem quoq; ingressuri, vel matrimonium contracturi, si statim postea id re ipsa exequantur: deniq; cùm quis ex alijs casibus acciderit, qui cõstitutione felicis recordationis Innocentij Papæ. 3. de dimittẽdis cathedralibus ecclesijs edita cõtinẽtur. Qui etiam ob capitales inimicitias nequeũt vel nõ audẽt in loco beneficij residere securi, sed nec horũ vllus sacro ordini mãcipatus, nisi religionẽ ingressurus, valeat vllo modo beneficiũ, vel officiũ ecclesiasticũ resignare, nisi aliunde ei sit, quo in vita possit cõmode sustentari. Ad hæc beneficiorum, & officiorum permutationes admittere, quæ canonicis sanctionibus, & apostolicis constitutionibus permittuntur. Caueant autẽ Episcopi, & alij prædicti, itèmq; omnes electores, præsentatores, & patroni tàm ecclesiastici, quàm laici, quicunq; sint,

ne verbo quidem, aut nutu, vel signo futuri in huiusmodi beneficijs & officijs successores ab ipsis resignãtibus, aut alijs eorum, significatione vel hortatu designentur, aut de his assumendis promissio inter eos, vel etiã intitio qualiscunq; intercedat. Cæterum præcipimus, atq; interdicimus, ne ipsi Episcopi, aut alij collatores de beneficijs, & officijs resignãdis prædictis, aut suis, aut dimittẽtium consanguineis, affinibus, vel familiaribus etiã per fallacem circuitũ multiplicatarũ in extraneos collationum, audeant prouidere: quod si secus, ac etiã quicquid præter vel contra formã prædictorũ fuerit à quocunq; temere attentatũ, id totũ exnunc vires, & effectũ decernimus non habere. Qui verò contrà fecerint, vt in eo, quo deliquerint puniantur, à beneficiorum, & officiorũ collatione, necnon electione, præsentatione, cõfirmatione, et institutione, prout cuiq; cõpetierit, tamdiu suspensi remaneant, donec remissionẽ à Rom. Pont. meruerint obtinere: & qui talia beneficia, seu officia receperint, eos prædictis pœnis volumus subiacere. Et nihilominus in eos, qui sic suspensi conferre, eligere, præsentare, cõfirmare, vel instituere ausi fuerint, excõmunicatiõis, quo ad personas: quo verò ad capitula, et cõuentus, à diuinis suspensionis sentẽtias ipso facto promulgamus: quibus etiam nullus alius quã ipse Rom. Pontifex, siue absolutionis, siue relaxationis gratiã (excepto mortis articulo) valeat impertiri. Prohibitione, & literis nostris prædictis nihilominus in cæteris omnibus ppetuo valituris. Nõ obstantibus quibuscunq; priuilegijs, indulgẽtijs, & literis Apostolicis generalibus, & specialibus quibuscunq;, Episcopis, & alijs superioribus, ac inferioribus ecclesiarum prælatis, necnõ Ecclesijs, Monasterijs, Capitulis, Cõuẽtibus, Collegijs, et vniuersitatibus, eorũq; & alijs personis etiã Regia & Imperiali maiestate

state

ſtate prædictis ſub quacũq verborũ forma, & cõceptione cõceſſis, per quæ effectus præſentium impediri poſſet quomodocunq, vel differri, etiã ſi de eis ipſorũq totis tenoribus ad verbũ, ac de proprijs nominibus eorũ, necnon Eccleſijs, Monaſterijs, locis, ordinibus, & dignitatibus, quibus necnon cauſis propter quas illa conceſſa ſunt, ſpecialem et expreſſam præſentibus fieri oporteret mẽtionem. Cæterum iubemus eaſdem præſentes ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorũ de vrbe, & in acie Campi Floræ publicari, & earũ exempla affigi: volumusq eas ſic publicatas, oẽs et ſingulos perinde afficere, et obligare, ac ſi illis ipſis fuiſſent ſingulariter intimatæ. Exẽplis quoq prædictis etiã impreſſis, manuq Notarij publici, et ſigillo prælati Eccleſiaſtici, vel eius curiæ obſignatis eãdẽ prorſus fidẽ adhiberi, quæ ipſis præſentibus ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã noſtræ relaxatiõis, præcepti, interdicti, decreti, promulgationis, iuſſionis, et volũtatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attentare præſumpſerit, indignationẽ omnipotẽtis Dei, ac beatorũ Petri et Pauli Apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurũ. Datũ Romæ apud S. Petrũ, Anno incarnationis Dominicæ M. D. LXVIII. Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. LXVIII. Indictione vndecima, die vero decima menſis Aprilis, Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti. Anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ et publicatæ fuerũt ad valuas Baſilicæ Principis Apoſtolorũ de Vrbe, et in acie Cãpi Floræ, dimiſſis ibĩdẽ eorũdẽ exẽplis affixis per nos*

 Iulium

Iulium Parinum, et Ioannem Andream Panizzã prælibati sanctissimi D. N. Papæ Cursores.

Bartholomæus Sot to casa M. Cursorum.
Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Franciscus Sellier Archiui Ro. Cu. scriptor subscr.

MOTVS PROPRIVS S.D.N. PII PAPÆ QVINTI AVOCATIONIS AD SE ET SVCCESSORES SVOS Rom. Pont. quarumcunq; Causarum confidẽtiarũ, tam motarum & pendentium, quàm in futurum quomodolibet mouendarum.

Pius P P. V.

MOtu proprio, &c. Licet felic. *recòrd. Pius P P. 4. prædecessor noster, postquam certam simoniacæ prauitatis speciem beneficiorum, confidẽntiam vocatã, quæ etiam in Ro: Cur. atq; adeò in sacrũ Venerabiliũ fratrum nostrorũ, tunc suorum S. R. E. Cardinaliũ collegium quasi per cuniculos irrepserat, ac nonnullos ex ipsis fratribus nimia quadam facultate, seu potius importunis amicorum familiariũq; precibus adductos, beneficia in confidentiã huiusmodi recepisse, & tunc frequenter re*

cipere

cipere intellexerat, hancq; illicitam beneficentiæ exercendæ, seu amicitiæ colendæ viam à tanto saltem collegio prorsus eliminare cupiens, eosdem fratres in suo consistorio secreto non semel admo nuerat, huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent, neve illa hoc pacto reciperent, sed sic recepta dimitterent: cúmq; ad aures suas peruenisset, eorum aliquos monitionis huiusmodi, immo potius suimet oblitos, ea quæ custodiēda receperant benefi- cia, nondum tamen dimisisse: et insuper illos, & nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos & alios Episcopos, Ecclesi- as, Monasteria, dignitates, & alia beneficia in eorum fauorem resignata, cessa, vel aliâs dimissa acceptasse, illáque in titulum commendam, vel administrationem, aut aliâs auctoritate Aposto lica concessa, quandoq; in resignantium, vel cedentium, seu etiā aliorum fauorem cepisse, vel aliâs dimisisse, ac sibi propterea fru ctus Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorum be- neficiorum huiusmodi in toto, vel in parte, ac regressus siue acces- sus & ingressus ad Ecclesias, Monasteria, & beneficia huius- modi sibi reseruari procurasse, & obtinuisse (ad hoc videlicet, vt confidentes sic, decimarum apostolicarum, vel communis di- cti Collegij, & annatæ, aliorúmque iurium dictæ Cameræ debi- torum solutionem eluderent) & alia tunc expressa fecisse in ani- marum suarum periculum, & perniciosum exemplum. His & alijs tunc expreßis occurrere volens, per suas sub plumbo expe- ditas literas, Ecclesias, & Monasteria, ac beneficia huiusmodi ipso iure à die receptionis eorum vacauisse, & vacare, ac fructuū reseruationes, vt præmittitur, factas, ac regressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi cessasse, et cessare, ac extinctos esse: & alia similiter tunc expressa decreuerit, & declarauerit,

cum inhibitionis, & decreti, ac alijs clausulis etiam tunc expressis, prout in ipsis literis plenius continetur. Tamen pro eo quod ipse Pius prædecessor sibi ipsi, & successoribus suis præmissorum et in eisdem literis contentorum cognitionem, et dictarum literarũ executionem, prout debeant, non reseruauit: cùm vt plurimũ istæ confidẽtiæ inter S. R. E. Cardinales, & Archiepiscopos, Episcopos, et alios potentes viros sint, et inferiores iudices ad eos, ꝑ eorũ dignitatibus, gradibus, vel officijs, aut potentia, respectum habẽtes, ac etiã quia nullus est, qui contra eos se instigatorem aut accusatorẽ ostendere, aut propalare velit iniustitia desuper exhibẽda & ministranda, ac præfatis Pij prædecessoris literis exequendis se negligẽtes aut morosos reddũt: Quo fit, vt ad aures nostras, nõ sine animi nostri displicentia, peruenit, vt nõnulli sacros canones seu literas Pij prædecessoris hmõi parui pendentes, non vereãtur in animarũ suarum perniciem, ecclesias, etiã cathedrales, et Metropolitanas, Monasteria, prioratus, et alia beneficia secularia et regularia in confidentiam (quam simoniacam prauitatẽ sapere non ignorant) acceptare & retinere, seu illa in vim assertorũ regressuum, siue accessuum, & ingressum sic, vt præfertur, eis cõcessorũ, & effectum, vt aiunt, sortitorum cõsequi, & habere velle. Nos qui post nostram ad summi apostolatus apicem, diuina fauente clementia, assumptionem, inter alias nobis imminentes curas, hoc præcipue & maxime cordi habuimus, prout habemus, huiusmodi confidentias de medio tollere, & in sua pertinacia circa huiusmodi Ecclesiarum, Monasteriorum & beneficiorũ detẽtionem, seu assecutionem persistentes, nisi resipiscant, debitis nobis visis pœnis plectere, ac vnicuique, prout ex nostro vniuersali & pastorali officio tenemur, in his iustitiam ministrare: & ne

abusus,

abusus, vel potius delictum huiusmodi vlterius, fidelium animas illaqueatas tenendo, progrediatur, omni debito & celeri remedio prouidere volentes, Motu simili, &c. ac ex nostra certa sciẽtia, & de apostolicæ potestatis plenitudine, præmissorum omniũ cognitionem, & literarum prædictarum executionem nobis, & successoribus nostris Roman. Ponti. canonice intrantibus reseruantes, prout harum serie reseruamus, omnes & singulas confidentiarum huiusmodi contra quoscunq; etiam eiusdem S.R.E. Cardinales, Archiepiscopos, Episcopos, & alios quoscunq;, corã quibuscunq; iudicibus, etiam ad hoc specialiter delegatis, etiã sacri Palacij Apostolici causarum Auditoribus, ac S. R. E. Cardi bus, motas & pendentes, in eisdem statu & terminis, in quibus reperiuntur: ac etiam alias quascunq; similiũ confidẽtiarum causas, contra supradictos & alios quoscunq; de cætero mouendas, seu ad nos quomodolibet deferendas, per nos summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu & figura iudicij, sola facti veritate inspecta, etiam per viam Inquisitionis, seu ex nostro officio, aut aliàs, prout nobis expedire videbitur, procedendo, audiendas, cognoscendas, decidendas, fineq; debito terminandas, & totaliter exequendas, ad nos auocamus, decisioniq; & terminationi per nos super illis faciendæ (appellatione quacunq;, etiam aliàs de iure admissibili reiecta, & postposita) standum ac acquiescendum, & omnino parendum & obediendum fore statuimus, & ordinamus: sicque mentis & voluntatis nostræ incommutabilis esse dicimus, decernimus, & declaramus: certificantes, prout certificamus, & attestamur omnibus & singulis supradictis, in ipsis causis eos in eorum prætensis iuribus, & alijs quæ coram nobis dicere, & allegare,

 seu

ſeu prætendere voluerint, audiendo, iuſtitiam, vt par eſt, nos miniſtrare paratos exiſtere, non obſtantibus præmiſsis, & quibusuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis in contrarium quomodolibet editis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque: volentes ſolam noſtram per, placet, ſignaturam ſufficere, & vbiq; in iudicio fidem facere, quacũque regula contraria non obſtante. Et vt præmiſſa ad ſupradictorum & aliorum, quorũ intereſt, notitiam deuenire poſſint, præſentem noſtrum Motum proprium per vnum ex noſtris Curſoribus in Baſilicæ Principis Apoſtoirum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, illius copia inibi affixa, vt moris eſt, publicari mandamus. Quæ omnes ſupradictos perinde arctent, ac ſi eis ipſe Motus proprius perſonaliter intimatus fuiſſet.

Placet Motu proprio. M.

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. L XVIII. Indictione. xj. die vero quinta menſis Ianuarij, Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris Domini & Domini noſtri Pij diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno Secundo, ſupra ſcriptæ literæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis per me Stephanũ de Olea S. D. N. P P. Curſorem*

Andreas de Graſsis Not. á S. D. N.
ſpecialiter deputatus.

Franciſcus Sottocaſa Mag. Cur.

S. D. N. D.

S. D. N. D. PII PAPAE. V.

NOVA CONSTITVTIO DE CONFIDENTIIS BENEFICIALIBVS, EARVMQVE casibus, præsumptionibus, & probationibus, Cum relaxatione cognitionis causarum, præterquam pendentium. Itemq; futurarum, de collatoribus Episcopis & superioribus, beneficijsque consistorialibus.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

INtolerabilis multorũ peruersitas, *qui sacrosanctas constitutiones nouis quotidie fraudibus eludere nituntur, sæpe illarũ authores in necessitatem adducit cautius prouidendi, quo pertinaciũ animi ab improbis conatibus grauiore sanctione proposita reprimantur. Bene quidem & prouidenter felicis recordationis Pius P P. 4. prædecessor noster, ad tollendã fiduciariæ mancipationis beneficiorum ecclesiasticorum corruptelam, statuit & decreuit, vt ipso iure vacarent Ecclesiæ, Monasteria, cæteraq; beneficia ecclesiastica, in confidẽtiam á quibuscũq; etiã S. R. E. Cardinalibus, cuiusuis personæ contemplatione vel intuitu recepta, liberam illorũ dispositionem sibi & Apostolicæ Sedi reseruãdo: Nec valerent ipsorũ collationes, seu concessiones, nec fructuũ, nec pensionũ reseruationes, nec facultates illas trãsferẽdi, nec regrediẽdi, seu accedendi, et ingrediẽdi ad Ecclesias, Monasteria,*

nasteria, & beneficia supradicta, illáque recipientes, fructus, pẽsiones, & alias res eorundem indebite perciperent: Prohibẽs quibuscunq; etiam sub censuris ecclesiasticis, ne quid huiusmodi amplius auderent. Ac etiam decreuit, omnes & quascunq; prouisiones, praefectiones, collationes commendas, et alias dispositiones de Ecclesijs, Monasterijs, & beneficijs, necnon reseruationes fructuũ, pensionum, rerum, et iurium, ac etiam transferendi, regrediendi, accedendi, & ingrediendi, aliásque facultates, siue per se, siue futuros Romanos Pontifices, etiam Motu proprio, ac consistorialiter, siue etiam per ordinarios collatores, etiam ad patronorum praesentationem, cum interuentu confidentiae huiusmodi, siue expresse, siue occulte ac de iure praesumpto, & alias cõtra praedicta pro tempore factas, nullius momenti fore, nec cuiquam suffragari: sed ecclesias, monasteria, & beneficia huiusmodi ipso iure vacare, ac praedictae dispositioni reseruata esse: sicque per quoscunque, etiam per praesumptiones, & coniecturas legitimas, & aliâs eorum arbitrio procedendo (cum alioqui confidentias huiusmodi in lucem erui, & probari non posse constaret) iudicari & diffiniri debere: Nec non irritum & inane, quicquid secus contingeret attentari, quemadmodum confectis super his literis suis plenius continetur. Veruntamen propter improbas multorum cupiditates, praedicta, quae ad purgandam hac pernicie ecclesiam, & animarum salutem ab ipso praedecessore edita sunt, in multis deprehendimus viam aperuisse grauius delinquendi. Siquidem cum frequentibus plurium querelis pridem concitati, quod iudices in causis huiusmodi confidentiarum expediendis remissores essent, omnes & singulas causas ipsas vbicũque, & inter quoscũq; motas ad nos aduocauissemus, ac omni-

ac omnimodam huiusmodi causarum præsentium, & futurarũ, rerũq; omnium ex ipsis resultantium cognitionem nobis, & successoribus nostris reseruauissemus, & super quibusdam corã nobis processum fuisset, varijs inde, nec leuibus coniecturis intelleximus, vitiũ quidem confidentiæ occulte irrepsisse, sed in plerisq; causis præsumptiones, & coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minime sufficere: eiusque rei causa plurimos, qui ante literarum prædictarum editionem huiusmodi confidentias exercent, vbi cognouerunt obstructam veritatem propter difficultates probãdi in iudicio confidẽtias ipsas, contẽpta cõstitutione prædicta, Ecclesias, Monasteria, & beneficia sic recepta, vt prius, retinere, alios, fructus, pensiones, & alias res percipere: alios eorũ exemplo ad similia & grauiora fidẽtius commoueri. Multi enim ipsa beneficia iure retinere nequeuntes: alij ne cogantur ad sacros ordines, ad residentiam, ad incedendum in habitu clericali, vt ad bellum proficiscantur, vt inimicos occidant: alij vt alieno nomine lites agant, aut defendãt: alij propter crimina incapaces: quidam vt purgato delicto, vel absolutione consecuta illa repetant, eadem in alios deponunt, & in plerisq; fructus ipsorum aut eis ministrãtur; aut quibus ipsi statuunt, sæpe laicis, et inhabilibus. Pleriq; vel senes, vel infirmi, vt beneficia in domibus suis perpetuent, illa renunciarunt & renunciant in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus ecclesiasticis alant, vel illa etiamnum infantibus, aut nascituris asseruent, factum interdũ circuitu retrocessionis, cum reseruatione fructuum & aliarũ rerũ, aut accessu, præsertim ab illis, qui præstandorum iuriũ Cameræ Apostolicæ sunt immunes. Alij aut incapaces, aut alijs beneficijs ecclesiasticis onusti, aut ecclesiastico ordini sese mãcipare refugiẽtes, aut mere

laici

laici beneficia ecclesiastica alijs conferenda procurant, vt de illis postmodum ad libitum suum disponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique ordinarij, & alij collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda beneficia, vt fructus, seu pẽsiones capiant eorundem, alijsve faciant ministrari: Alia itẽ permulta eiuscemodi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarum puritas impie violatur, disciplinæ ecclesiasticæ neruus dirumpitur, ac imminẽs patratur exitiũ animarum. Quare nos volẽtes periculosam taliũ audaciã noui iuris subsidio cohibere, præsẽtiũ auctoritate statuimus, vt si quis quacumq; auctoritate ecclesiam, vel monasterium, aut aliud beneficium ecclesiasticum qualecunque ex resignatione, vel cessione cuiuscunque personæ simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, etiam sola dimittentis intentione receperit, vt illa vel illud etiam in euentum regressus, vel accessus, eidem dimittenti vel alteri postea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alij vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur, ex eisdem hæc cõfidentia censeatur. Itidem si ordinarius, vel alius collator contulerit antehac, aut conferat in futurum beneficium ecclesiasticũ quouis modo vacans, ea conditione tacita, vel expressa, vt postea in alterũ pro arbitrio Collatoris, seu alterius cuiuscunque contra iuris communis ordinationem disponatur, siue vt de eo prouisus, fructus illius, vel partem ad vtilitatem vel libitum cõferentis vel cedentis, aut alterius relinquat & remittat, seu pensionẽ illi, vel illis, quem vel quos idem collator aut cedens, vel alius per se vel alium scripto aut verbo iusserit seu significauerit, persoluat: & pariter si à patrono etiam laico, vel alteri præsentatori, seu electori contigerit, aut cõtingat id fieri. Adhæc si clericus prædictæ

cameræ

Cameræ, aut Cardinalis, aut alius à solutione iurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus, post resignationem, vel cessionem alicuius extranei, de ecclesia, monasterio, vel alio beneficio ecclesiastico in se, Apostolica vel alia auctoritate factam & admissam, illam vel illud etiam confectis literis Apostolicis, & possessione apprehensa, in eundem resignantem, vel cedentem, modico spatio interiecto, veluti duorum aut trium mensium retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus ecclesiæ, seu monasterij, aut beneficij, vel eorũ pars seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam vel illud, ipsi clerico, vel Cardinali, aut alij exempto sit fueritue cõcessus: Postremo si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuo receperit, quacunq; auctoritate Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficiũ ecclesiasticum, quod ante, vel post commissum delictum, aut contractã irregularitatem dimiserit, in quouis horũ casuũ confidentiæ prauitas sit cõtracta, casusq; hmõi literis prædictis cõprehẽdantur, ac si illis speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius tantũ partis consciẽtia sit admissũ. Ad probandũ vero plene cõfidentiarũ abusũ, inter alias etiã hæ præsumptiões, et cõiecturæ habeantur legitimæ. Videlicet, Si quis post cessam ab se Ecclesiã vel Monasteriũ, aut beneficiũ, & publicatam resignationẽ, seu cessionem, captamq; à successore possessionẽ, sese in illa, vel illo, seu rebus illius, per se, vel aliũ, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicunq; successor illi, vel eius propinquis ipsos, aut partem aliquam remiserit eorundem. Si recipiens beneficium, constituerit dimittẽtem, vel eius parentes, aut propinquos procuratores ad percipiẽdum,

ſubſidiũ excõmunicationis ſentẽtia innodamus, à qua nullus, niſi in mortis articulo conſtitutus ab alio, quã à Romano Põtifice, ab ſolutionis beneficium valeat obtinere. Nos enim aduocatione cau ſarũ huiusmodi, & reſeruatione cognitionis illarũ, rerũq; omniũ inde emergentiũ, nobis, & prædictis ſucceſſoribus, vt prædictũ eſt facta (cauſis illis duntaxat exceptis, quæ iam corã nobis pendere noſcuntur, ac etiam ijs, quas ratione Eccleſiarum, & Monaſteriorum, quorũ diſpoſitio in conſiſtorio fieri cõſueuit, aut debet, itemque cõtra ordinarios collatores Epiſcopos, & alios ſuperiores prælatos, etiã Cardinales haberi contigerit, vti iam alijs noſtris literis ſtatutũ eſt, audiendis, decidẽdis, et terminandis) harũ ſerie prorſus relaxata, decernimus, ita deinceps quoſcũque iudices ordinarios, et delegatos, etiã cauſarũ Palatij Apoſtolici auditores, ac prædictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales (ſublata eis, & ipſorum cuicũque quauis aliter iudicãdi, & interpretãdi facultate, & auctoritate) vbique iudicare, interpretari, et diffinire debere: necnõ irritum & inane quicquid ſecus in prædictis per quoſcũque, quauis auctoritate, ſciẽter vel ignorãter, cõtigerit attentari. Quocirca õnibus locorũ Ordinarijs diſtrictius iniũgimus, vt in ſuis quiſq; Eccleſijs, Ciuitatibus, Diœceſibus, & locis etiã exẽptis, ad prædicta ſtudioſe attendant, et quatenus illis relaxauimus, in delinquẽtes ſeuere animaduertant, ſi diuinæ maieſtatis iudiciũ, dictæque Sedis cenſurã voluerint euitare. In cæteris vero cauſis, & negotijs nobis, & prædictis ſucceſſoribus exceptis, eosdẽ locorũ ordinarios præſentiũ auctoritate delegamus, vt gratia & fauore poſtpoſitis, ꝑ ſe quisque, cũ venerit vſus, cõtra prædictos oẽs ſub ipſa exceptiõe cõprehẽſos diligẽter inquirãt, ſuoſq; inquiſitiones oẽs ſigillo obſignatas ad prædictã ſedẽ quãprimũ trãsferãt, vt nos et ꝑdicti

ſucceſſores

successores in causis huiusmodi procedentes, quod iustum fuerit decernamus. Nos enim singulos ordinarijs ipsis, prædictos oēs & quoscunq; alios, etiam exemptos, etiam per edictum publicū, constito prius summarie, & extraiudicialiter de non tuto ad illos accessu, citandi, & monendi, eisq; ac iudicibus ordinarijs, & delegatis, alijsq; personis quibuscunque, ne prædictorum executionē quoquo modo impediant, vel alias in illis sese interponant, etiam per simile edictum inhibendi, eosdemque ac alios contradictores, & rebelles quoscunque per censuras, & pœnas ecclesiasticas, ac omnia alia iuris & facti remedia opportuna compellendi, auxilium brachij secularis, quandocunq; opus erit, inuocandi, cæteraq; in prædictis omnibus & singulis necessaria faciēdi, & exequēdi, plenam & liberā tenore præsentium concedimus facultatē. Nō obstantibus feli. recor d. Bonifacij papæ octaui prædecessoris nostri de vna, et in cōcilio generali edita de duabus dietis, alijsq; Apostolicis constitutionibus, & ordinationibus: quòdq; Episcopis collatoribus, & prælatis prædictis, etiam Cardinalibus, vel quibusuis alijs cōmuniter vel diuisim à prædicta sit sede indultum, vel in posterū indulgeri cōtingat, quod interdici, suspēdi, vel excōmunicari, aut contra indulta hmōi ad iudicium trahi non possint per literas Apostolicas non faciētes plenam & expressam, & ad verbum de indulto huiusmodi mentionē, & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, et literis Apostolicis, generalibus vel specialibus quorumcunq; tenorū existant, per quæ præsentibus nō expressa, aut in totū non inserta effectus præsentium, aut attributæ prædictis ordinarijs iurisdictionis explicatio, seu exercitium, vel executio impediri valeat quomodocūq; vel differri, et de quibus, quorūq; totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis, cæterisque

risque contrarijs quibuscunq; Literis prædecessoris huiusmodi nihilominus in suo robore duraturis. Volumus autem, vt præsentium exempla etiam impressa edãtur, eáque notarij publici manu, & cuiuscunque curiæ ecclesiasticæ, eiusve prælati sigillo obsignata, eandem illam prorsus fidem in iudicio, & extra vbiq; locorum faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam nostræ priuationis, statuti, decreti, innodationis, iniunctionis, delegationis, concessionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo, Quingentesimo Sexagesimo nono, Kal. Iunij. Pontificatus Nostri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.
H. Cumyn.

¶ *Anno à Natiuitate Domini Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo Nono, Indictione duodecima, Die vero Sabbati sexto Augusti, Pontificatus sanctissimi in Christo patris, et D.N.D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno Quarto. Retroscripta literæ affixæ, et publicatæ fuerunt ad valuas Basilicarũ Lateranen. et Principis Apostolorum de Vrbe, Cancellariæ Apostolicæ, et in acie Campi Floræ, vt moris est, dimissis in omnibus supradictis locis earundem retroscriptarum literarum copijs affixis per nos Iulium Parinum, et Io. Andream Panizzam prædicti S. D. N. Papæ Cursores.*

Christianus de Monte Magister Cursorum.

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ. V. SVPER RESIDENTIA FACIENDA IN PAROchlalibus per obtinentes eas, ac Canonicatus, aut dignitates, ſeu aliud beneficium.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

CVpientes pro noſtri paſtoralis officij munere Chriſtifidelium animarum ſaluti, quantum cum Deo poſſumus, ſalubriter conſulere, & parochialibus eccleſijs ab earum parochis, prout tenentur, in diuinis debite & laudabiliter deſeruiri, inhærendo etiam decretis ſacri Concilij Tridentini, Motu proprio, & ex mera deliberatione, certáque ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuò valitura Conſtitutione omnes, & ſingulos Rectores parochialium eccleſiarum cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ fuerint, in quibuſcunq; regnis, prouincijs, ciuitatibus, diœceſibus, ac alijs Chriſtiani orbis partibus conſiſtentes, qui parochialem eccleſiam, ac canonicatum, aut dignitatem, etiam poſt Pontificalem maiorem, ſeu principalem in quibusuis patriarchalibus, aut metropolitanis vel cathedralibus, ſeu collegiatis eccleſijs, ſeu aliud quodcunq; beneficium eccleſiaſticũ, etiam quarumcunque diſpenſationum à Roman. Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam à nobis hactenus quomodolibet

bet impetratarum, ac literarum apostolicarum desuper expeditarum titulo, quas omnes hac praesenti Constitutione abolemus, & reuocamus, seu quocunq; alio praetextu obtinent, cum prima, & praecipua debeat esse cura animarum, eos ad residendum in ecclesia parochiali, & ibi in diuinis deseruiendum, debitóq; eorũ officio fungendum omnino teneri, et obligatos esse, ac ad id per Episcopos, & aliorum locorum ordinarios, etiam tanquam Apostolicae Sedis delegatos, sub sententijs, & censuris ecclesiasticis, ac pecuniarijs arbitrio eorum declarandis, ac etiã priuationis dictarum parochialium, & aliorum quorumcunq; beneficiorum poenis, quacunq; appellatione remota, cogi, & compelli posse, & debere, auctoritate Apostolica tenore praesentium statuimus, praecipimus, & ordinamus. Eos tamen sic residentes in ecclesijs parochialibus omnes, et singulos fructus, redditus, & prouentus, etiã canonicatus sui, vel dignitatis, seu alterius cuiuscunq; beneficij (exceptis duntaxat quotidianis distributionibus, et alijs, quae ex iusta causa absentes percipere non solent) lucrari volumus. Sicq; per quoscunq; Iudices, & Commissarios, etiam causarum palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales (sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretãdi facultate) interpretari, iudicari, & diffiniri debere. Necnon irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentatum forsan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari, decernimus, & declaramus. Nõ obstantibus praemissis, ac quibusuis dispensationibus, & exemptionibus, literisq; Apostolicis desuper confectis, necnon Apostolicis in prouincialibusque, & synodalibus Concilijs aeditis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus,

& etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoq́, indultis & literis Apostolicis quibusuis personis in genere, vel in specie, et aliâs quomodolibet cõcessis, et approbatis, in posterumq́ cõcedendis, et approbandis. Quibus omnibus, etiã si de illis, eorũq́ totis tenoribus specialis, specifica, & indiuidua, non autem p clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererẽtur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, cæterisq́ contrarijs quibuscunq́. Volumus autem quòd harum literarum Trãsumptis etiam impressis, manu notarij publici subscriptis, ac sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides tam in iudicio, quam extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hãc paginam nostræ abolitionis, reuocationis, statuti, præcepti, ordinationis, decreti, declarationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ M. D. LXVIII. Octauo idus Iulij. Pontificatus nostri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno

¶ *Anno à Natiuitate Domini Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo Octauo, Indictione vndecima: die vero decima quinta, mensis Iulij, Pontificatus sanctissimi in Christo patris, et D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno tertio. Retroscripta literæ Apostolicæ lectæ, affixæ, et publicatæ fuerunt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, Cancellariæ Apostolicæ, et in acie Campi Floræ, dimissis ibidem præsentibus literis per aliquantulum temporis spatium, vt est moris, affixis, & deinde amotis per nos Ioannem Bornotum, et Iulium Parinum prælibati S. D. N. Papæ Cursores.*

Antonius Clerici Magister Curs.
Franciscus Sellier, Archiui Roman. Curiæ scriptor, subscr.

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPæ. V. SVPER DECLARATIONE ASSIGNATIONVM portionum Vicarijs in vnione Beneficiorum facien.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

AD Exequendum Pastoralis *officij debitum, vigilantibus studijs intẽdentes, ad ea, per quæ cathedraliũ & collegiatarũ, aliarúmve Ecclesiarum, necnõ Monasteriorum, beneficiorũ, seu collegiorum, ac aliorum piorũ locorũ prospero profectui;*

diuiniq; cultus augmēto, et opportunæ cōgruæq; sustētationi, parochialiū ecclesiarū eisdē vnitarū statui feliciter dirigēdo, et persōnarū in illis curā animarū exercētiū vtilitati recta ratione et prouida moderatiōe cōsuli, et salubriter prouideri valeat, libēter īter ponimus nostræ solicitudinis partes. Hinc est, quod nos, ad quorū aures (quod nō sine animi nostri molestia referimus) peruenit, nōnullos ex venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, et Episcopis in deputādis vicarijs, ac in aßignatiōe portionū Vicarijs perpetuis parochialiū dictis Ecclesijs, Monasterijs, beneficijs, collegijs, vel locis pijs perpetuo vnitarū ex Cōcilio Tridentino faciēda, ita modū excesßisse, vt parū, aut nihil ex fructibus, redditibus, et prouētibus parochialiū ecclesiarū sic vnitarū ecclesijs, Monasterijs, beneficijs, collegijs alijsve locis pijs remāserit, ob idq; multæ ortæ sint super hoc cōtrouersiæ circa interpretatiōes decreti dicti Cōcilij. Nos ad eas tollēdas animū intendētes, considerantesq;, vniones ipsas ideò à prædecessoribus nostris factas esse, vt ex redditibus, et emolumentis beneficiorum vnitorū Ecclesijs, Monasterijs, Collegijs, beneficijs, et locis pijs, quibus illa vniuntur, facilius onera eisdem incumbentia supportētur, et promptius à ministris ecclesiasticis in eisdem diuina officia celebrētur, hospitalitas seruetur, aliaq; charitatis opera exerceantur, ac etiam vt nihilominus cura animarū dictarū parochialiū laudabiliter exerceretur: Motu proprio, & ex certa nostra scientia, auctoritate apostolica, hac nostra perpetuo valitura Cōstitutione statuimus, & ordinamus, ac declaramus (quēadmodū etiam de ipsius Concilij mēte fuisse colligimus) Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos præfatos, in aßignatione portionis ipsis Vicarijs perpetuis ex prædicto Cōcilio ipsorū Prælatorū arbitrio faciēda ita se cōtinere et arbitrari debere, vt nō maior centū, nec minor quinquagīta Scutorū

annuorum

annuorū summa, cōputatis omnibus etiā incertis emolumētis, et a lijs obuētionibus cōmuniter percipi solitis, eis ōnino assignetur: nisi vicarijs tēporarijs solitū fuisset plus assignari, siue ī quātitate, aut quota fructuū, pecuniaq́ numerata, fundo, seu alia re stabili portio hmōi cōstituatur, cuiuscunq́ valoris parochialis ecclesia vnita fuerit, et habita etiā ratione redditū, et onerū loci, cui parochialis ipsa vnita fuerit: ita quod portiōes vltra, vel infra dictas summas scutorū cētū, et scutorū quīquaginta hactenus assignatæ, vel in posterū forsan assignādæ, quo ad excessū et defectū hmōi, nullius roboris et momēti existant, et ad sūmas prædictas reductæ et auctæ respectiue cēseātur: nisi tamē valor ānuus ipsius parochialis vnitæ, habita ratione (vt prefertur) minor sit quinquaginta scutis: quo casu portio assignata, vel assignāda vicario ꝑpetuo, non debeat excedere summā annuā valoris dictæ parochialis, sed sufficiat quod ōes fructus eius dūtaxat attribuātur ipsi vicario perpetuo. Et quoniā iniquū esset, eos qui cōmodis priuātur, eadē onera, quæ prius sustinebāt, debere sufferre, volumus, et statuimus, quòd Ecclesiæ, Monasteria, Collegia, beneficia, et pia loca hmōi, in quorū parochialibus ecclesijs vnitis cōtiget, Vicarias prædictas erigi, ꝓ quātitatibus fructuū ipsis vicarijs perpetuis assignatorū, ad solutionē Quindēniorū, quā nobis et Cameræ Apostolicæ soluūt, vlterius nō teneātur, sed eis detractio fiat ad ratā certorum, quæ de fructibus dictarū ꝑrochialiū percipiūtur. Ita tamē quòd vicarij perpetui, qui pro tēpore deputabūtur, teneātur accipere à Sede Apostolica nouā prouisionem suæ deputationis, et soluere Annatā pro portione fructuum, redditū, et prouentuum certorum sibi assignata, & expedire literas Apostolicas: nec aliàs ad possessionem dictarum vicariarum perpetuarum, & seruitium earundem parochialium admitti possint, nisi soluta Annata, &

expeditis literis Apoſtolicis nouæ prouiſionis, vt præfertur. Alioquin integrũ Quindeniũ ſolui debere: nec vicarij prædicti antea tuta cõſcientia fructus percipere poſsint. Volumus inſuper, et ita mãdamus, quòd dicti vicarij perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, ſed ad nominationẽ illorum, in quorum eccleſijs vnitis ponentur, cũ ipſorum Ordinariorum, ſeu eorum vicariorũ, præuio examine, approbatione deputentur. Et ſi dictæ parochiales vnitæ erunt Monaſterijs Regulariũ mendicantium, poſsint à Superioribus dictorum Monaſteriorum nominari ex ipſis Mendicantibus, quos ſi Ordinarij, præuio examine per ſe aut eorum vicarios faciendo, idoneos ad curam animarum exercendam inuenerint, et ita pro idoneis approbauerint, teneantur in vicarios (ad nutum tamen ſuperiorum ſuorum amouibiles) deputare. Idemq́ etiam ſeruetur in Regularibus Monachis tantũ, dũmodò in ea parochiali, in qua vnus ex eis Monachis fuerit, ſeruata forma prædicta, vicarius deputatus, habitent cum eo ſaltem quatuor alij ex dictis Monachis. Sicque per quoſcunque Iudices quauis auctoritate fungẽtes (ſublata eis, et eorũ cuilibet quauis aliter iudicãdi, & interpretandi poteſtate) iudicari, et interpretari debere. Nec non irritum, et inane decernimus, quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate attentatũ forſan eſt hactenus, vel in poſterũ contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæterisq́ cõtrarijs quibuscũq. Volumus autẽ quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & ad valuas Prĩcipis Apoſtolorũ de Vrbe de more publicẽtur, et inter Cõſtitutiones perpetuo valituras deſcribãtur. Et quia difficile foret eas ad ſingula quæq loca deferri, quòd earũ Trãſumptis etiã ĩpreſsis manu alicuius Notarij ſubſcriptis, et Sigillo alicuius Prælati

lati munitis eadē prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si foret exhibitæ, vel ostēsæ. Nulli ergo omnino hominū liceat hāc paginā nostræ ordinationis, declarationis, statuti, mādati, decreti, et volūtatis infringere, vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attētare præsumpserit, indignationē omnipotētis Dei, ac beatorū Petri et Pauli Apostolorū eius se nouerit incursurū. Datū Rom: apud sanctū Petrum, Anno incarnationis Dominicæ M. D. L XVII. Kal. Nouēbris. Pontificatus nostri Anno Secundo. Cæ. Glorierius. H. Cumyn.

¶ Anno à Natiuitate Domini nostri Iesu Christi M. D. LXVII. inditione decima, die verò decima quinta mensis Nouembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno eius secundo, Retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apostolicæ, ibidem dimissis copijs affixis, per nos Io. Andream Rogerium, & Antonium Clerici Cursores Apostolicos.

Ioannes Guerardi Magister Curs.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

EDICTVM SVPER DENVNTIATIONE Clericorū, ac bireto Doctorū.

Iacobus Miseratiōe diuina tt. sanctæ Mariæ in Cosmedin S. R. E. Presbyter Cardinalis Sabellus S. D. N. Papæ. Vic. Gen.

CVm aliâs ex auctoritate Sanctiss. D. N. D. Papæ *viuæ vocis oraculo nobis cōcessa, quia difficile est propter multitudinem eorum, qui in Vrbem ex diuersis*

sis partibus conuenire solent, clericos à laicis internoscere, praecepimus omnibus, & singulis clericis in sacris ordinibus constitutis, alijsque beneficia ecclesiastica, etiam simplicia obtinen. qui in Rom. Cur. morantur: vt infra decem dies tunc proximos, & eis qui postea ad eandem Vrbem venturi erant, à die eorum aduētus numeran. deberent in curia nostra se sistere, et nomen, cognomē, patriam, ordines, & beneficia profiteri, literasque, vt vocant, dimissorias, ostendere. Qui autem eo gradu, & conditione aliquem, vel hospitij, vel famulatus, aliáve causa domi haberent, vel essent in futurum habituri, illo de eadem nostra lege praemonito, ad praenarratum tempus, et ad eandem nostram Curiam deferre tenerentur, prout in nostris desuper confectis literis sub dat. die 3 c. Mensis Octobris M. D. L X V I. datis latius cōtinetur. Et ne ij, qui ad almam Vrbem praedictam successiuè venient, & venerunt de eisdem nostris literis aliquam valeant ignorātiam allegare: Ideo iterum de nouo eadem auctoritate iubemus, omnes & singulos clericos in sacris ordinibus cōstitutos, aliosq́; beneficia ecclesiastica etiam simplicia obtinen. in Rom. Cur. cōmorantes, qui praemissa in nostris literis contenta non obseruarunt, ad decē dies ab harum literarum promulgatione: eos autē, qui posthac eandem Vrbem sunt ingressuri, à die eorum aduentus numerandos, se in Curia nostra praefata, vt praefertur, sistere, & nomen, cognomen, patriam, ordines, & beneficia profiteri, literásq́; dimissoriales ostendere. Qui autem aliquem ex praedictis clericis, hospitij, vel famulatus, aliáue causa domi habent, seu in futurum sunt habituri, illo de nostra hac lege praemonito, ad praestitutū tēpus ad eandē Curiam nostram deferre. Alioquin qui praemissa non adimpleuerint, vigintiquinque aureorum, & carceris, aliáue poena arbitrio nostro irroganda punientur.

Et quia

Et quia vſu & experientia compertum eſt, laycos, qui clericalibus veſtibus vti conſueuerunt, & vtuntur, à clericis nõ poſſe internoſci, qui leui, & modica differentia in bireti geſtatione vtuntur:

Eiſdẽ auctoritate, cõmiſſione, et mandato, & viuæ vocis oraculo nouiſſime nobis facto, monemus eoſdem omnes laycos, eiſq; propterea præcipimus, & mandamus, vt infra decem dierũ ſpatium à publicatione præſentium computan. biretum rotundũ cũ ſuis plicis, quo omnes layci vtuntur, deferant. Et qui præmiſſa nõ adimpleuerint, veſtium omniũ, et indumentorũ amiſſionem, nec non quinquaginta ſcutorum auri, & carceris, aliãve arbitrio noſtro imponen. pœnam incurrant. Volumus autem, et decernimus, vt his noſtris literis in locis ſolitis publicatis, & affixis, ita eorũ quoſcunq; arctet executio, perinde, ac ſi perſonaliter vnicuiq; intimatæ forent. In quorum fidem, &c. Datum Romæ in ædibus noſtris die.30. Octobris.1567.

Alfonſus Binarinus Vicegerẽs.

Simon Gughettus Not.

Ego Emanuel do quintal Nota. Apoſtol. diſcriptus archiuino Romano hic me ſubſcripſi.

CONSTITVTIO PER QVAM DATVR FACVLTAS IVDICI DECERNEMDI Sequeſtrum *Super Beneficijs reſeruatis.*

SAnctiſsimus in Chriſto Pater *& Dominus noſter Dominus Pius diuina prouidentia*

dentia Papa quartus Cupiens, prout suo pastorali incumbit officio, vnicuique quod suum est tribui, iustitiamq; inter omnes æqua lance ministrari, ac animarum periculis, & fraudibus eorum, qui passim beneficia ecclesiastica in mensibus, in quibus illorum collatio & prouisio per constitutiones suas, seu Cancellariæ Apostolicæ Regulas desuper editas dispositioni suæ pro tempore reseruatæ existunt, vacantia, seu aliâs eidem & Sedis Apostolicæ dispositioni generaliter reseruata, aut ex generali reseruatione Apostolica vel aliâs affecta, ordinaria seu alia auctoritate cõtra dictarum Constitutionum tenorem, aut aliâs indebite sibi cõferri, & de illis etiã prouideri procurant, & in eis prætextu collationum & prouisionum huiusmodi se intrudunt, ad hoc, vt illorum fructus suos faciant, & ex eis impetrantes Apostolicos, seu aliâs iusto titulo prouisos molestent, & interim lites adeò in longum protrahant, vt ipsi impetrantes et iustum titulum habentes, aut cum eis concordare, aut eorum iuri cedere & renunciare, aut in prosequutione litium huiusmodi omnes ferè eorum facultates dissipare, & tandem in illarum prosequutione mori cogantur. Quique beneficia in Romana Curia vel extra eam litigiosa resignant, aut eorum iuri cedunt simpliciter, vel in fauorem tertij in memorialibus, cum paruis datis & consensibus desuper præstitis, quæ penes se retinent, Et nihilominus lites huiusmodi prosequuntur; & dum cognoscunt, nullum ius sibi in huiusmodi beneficijs litigiosis competere, ad effugiendum sententiam & expẽsas, vel fructuũ restitutionẽ, in quibus cõdẽnandi venirẽt, Supplicationes desuper signari, ac datas, & cõsensus paruos hmõi extendi faciunt, asserentes, se iamdiu illa dimisisse, partes fouentes

bonum

bonum ius, & iudices iustitiam ministrantes deludendo, quantũ in eo est obuiare, ac omnem penitus talia presumendi occasionem tollere, hac sua perpetuo valitura sanctione statuit, & ordinauit, quòd quoties inantea aliquem super quouis beneficio ecclesiastico (vt præfertur) reseruato seu affecto, & dicta auctoritate, vel aliâs nulliter collato tã in dicta Curia quàm extra eã litigare contigerit, & iudici Ordinario, seu cui causa desuper cõmissa fuerit, etiam Sũmarie & extraiudicialiter quantum sibi pro rei qualitate sufficere, parte legitime citata, videbitur, constiterit, beneficium ipsum in dictis mensibus vacauisse, aut aliâs (vt præfertur) reseruatum seu affectum: et nihilominus ordinaria seu alia auctoritate nulliter Collatũ, & indebite detentum existere, idem iudex reproducta citatione, fructus, redditus & prouentus beneficiorum sic nulliter collatorũ & indebite detentorum sequestrari mandet & faciat, ac alia exequatur in præmissis necessaria & opportuna. Super quo eidẽ iudici omnẽ potestatẽ & auctoritatẽ impartitus est. Itemq; sanctitas sua in causis nunc in quauis instãtia corã eisdem iudicibus pendentibus similiter obseruari mãdauit. Præterea decreuit et declarauit, sic resignantes seu cedentes, et nihilominus lites huiusmodi prosequentes, ne eorũ malitia illis prodesse, & fouentibus bonũ ius nocere valeat, ad fructuũ, redditũ et prouentuum dictorũ beneficiorum per eos perceptorũ restitutionem, ac expẽsarum in litibus huiusmodi factarũ refectionẽ, omniaq; et singula damna et interesse, in quibus cõdẽnati fuerint, si non cessissent vel resignassent, per iudices tam ordinaria quam delegata vel alia auctoritate fungentes, coram quibus lites ipsas pro tẽpore pendere, seu moueri contigerit, condẽnandos fore et cõdẽnari debere, ac ad id teneri & obligatos esse. Ipsosq; ac etiã in

dictis

dictis beneficijs successores quoscunque ad aparitionem sententiæ seu sententiarum ac literarum exequutorialium pro tempore latæ seu latarum & decretarum, à quibus appellare non liceat, ac restitutionem seu relaxationem possessionis, ac fructuum, redditu um & prouentuum, necnon refectionem expensarum ac dãnorum, et interesse huiusmodi, perinde ac si contra eosdem successores sententia seu sentẽtiæ latæ, & literæ exequutoriales huiusmodi decretæ fuissent, cogi & compelli. Sic tamen, quod postquam alter ipsorum sententiæ seu sententijs, ac restitutioni vel relaxationi possessionis & fructuum, reddituum, & prouentuum, nec non dãnorum, & interesse huiusmodi refectioni, alijsq. præmissis realiter, & cum effectu paruerit, alter desuper molestari nõ possit. Et ita in præmissis omnibus & singulis per eosdem & alios quoscunque iudices, & etiam causarũ palatij Apostolici Auditores, sublata, &c. iudicari et diffiniri debere, irritũ quoq., &c.

Placet, publicetur & describatur. I.

¶ *Lecta & publicata fuit supradicta Constitutio Romæ in Cancellaria Apostolica, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo: Die vero Sabbati, vigesima sexta mensis Octob. Põtificatus prælibati sanctissimi Domini Papæ. Anno primo.*

A. Lomellinus Custos.

¶ Bella

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ. V. SVPER DEPONENDIS FRVCTIBVS, ET DIstributionibus beneficiorum ecclesiasticorum lite pendente.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

COrdi nobis est, lites minuere, *& à laboribus subditos, maxime personas ecclesiasticas diuino cultui deditas, releuare. Sanè cum (sicut accepimus) in plerisq; Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesijs, earum constitutionibus et statutis, etiam à Sede Apostolica approbatis & confirmatis, cautum sit, quod occurrentibus litibus et controuersijs inter prouisos de dignitatibus, officijs, canonicatibus, & præbendis, portionibus, & præstimonijs, cæterisq; beneficijs ecclesiasticis qualitercunque qualificatis, tam ordinaria, quam Apostolica auctoritate, tã super illorum prouisione, seu institutione, aut possessione, quàm illorum idoneitate, & habilitate, aut aliàs ex quauis causa: & eorundẽ ad dignitates, canonicatus, & præbendas, cæteraq; beneficia ecclesiastica prædicta admißione, & receptione: & capitulum, & canonicos, cæterasque capitulares personas, ad quos admißio & receptio tam de iure, quam ex consuetudine spectat, & pertinet, aut etiam alias personas ecclesiasticas asserentes, beneficia prædicta ad se de iure spectare, ipsi sic prouisi interim beneficiorum huiusmodi fructus, ac distributiones non percipiant, sed capitulum, & canonici illas, vel in suos vsus, & vtilitatem conuertendis,*

conuertendas, seu restituendas ei, cui de iure restituendæ erũt, recipiat, prout in dictis constitutionibus, et statutis, seu consuetudinibus continetur: quo factum est, vt lites huiusmodi immortales efficiantur, nec earum optatus finis videri possit. Hinc est, quòd nos hac nostra perpetuo valitura cõstitutione auctoritate Apostolica statuimus, atq; decernimus, quòd fructus, redditus, et prouentus, ac distributiones, cæteraq; emolumenta, quæ vigore constitutionum, consuetudinum, & statutorũ prædictorũ à capitulo, & canonicis recipiẽda (vt præmittitur) erant, amplius non ab eisdẽ capitulo, & canonicis recipiantur, sed penes personam fide, et facultatibus idoneam per iudicem, coram quo causæ huiusmodi pendere repertæ fuerint, eligendã, et nominandam deponantur, restituenda ei, cui de iure postea restituẽda fuerint. Sicq; per quoscũq; Iudices, & Cõmissarios quauis auctoritate fungentes in quauis instantia iudicari debere, sublata eis, et eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate. Irritũ quoq;, et inane decernimus, si secus super his à quoquam quauis auctoritate sciẽter, vel ignoranter contingerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac quibusuis apostolicis, necnon in prouincialibus, & synodalibus Concilijs æditis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, et quarumuis ecclesiarum prædictarum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, priuilegijs quoq; indultis et literis Apostolicis, illis, eorũq; capitulis, & superioribus per quoscunq; Rom. Pont. prædecessores nostros, ac nos, et Sedem Apostolicam sub quibuscunq; tenoribus, et formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficatioribus, et insolitis clausulis, necnõ irritãtibus,

& alijs

& alijs decretis etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac quauis etiam Imperiali, vel Regali conſideratione, vel inſtantia, & aliâs quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis, Quibus omnibus (etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione ſpecialis, ſpecifica, indiuidua, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, perinde ac ſi tenores huiuſmodi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſerti, et forma in illis tradita obſeruata foret, pro ſufficienter expreſſis habentes) ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunq. Volumus autem, quòd præſentiũ Tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extrà adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Quòdq; literæ ipſæ Cameræ, & Cancellariæ Apoſtolicarum, & audientiæ cauſarum Palatij Apoſtolici valuis, & in acie cãpi Floræ, dimiſſis inibi copijs, publicatæ & affixæ, omnes ita afficiãt, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, decreti, derogationis, volũtatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotẽtis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurũ. Datum Romæ apud ſanctum Petrũ, Anno incarnationis Dominicæ M. D. LXVIII. Tertio Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

H P. Eps

P. Episcopus Narnieñ. Submiſt.
Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. L XVIII. indictione vndecima, die vero ſecunda menſis Iunij. Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pij diuina prouidẽtia Papæ Quinti Anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, et publicatæ fuerunt ad valuas Cameræ, et Cancellariæ Apoſtolicarũ, & audientiæ cauſarum Palatij Apoſtolici, ac in acie campi Floræ, demiſsis in omnibus locis præfatis earundem retroſcriptarum literarum copijs affixis, per nos Iulium parinum, & Ioannẽ Bornotum prælibati ſanctiſsimi Domini noſtri Papæ Curſores.*

Io. Freile Magiſter Curſ.
Franciſcus Sellier Archiui Rom. Cur.
Scriptor ſubſcr.

SANCTISS. D. N. D. PII PAPÆ. V. REVOCATIO PRIVILEGIORVM CONCESSORVM OFFICIIS ROM. CV.

Quod Laici, Bigami, & Clerici coniugati de cætero non poſsint habere Penſiones, aut alias res Eccleſiaſticas: nec ipſi, nec Clerici eas, quas habent, trãsferre.

Reuocatio ſimilium Priuilegiorũ, conceſſorum Militijs, & Hoſpitalibus.

Moderatio

Moderatio Priuatarum dispensationum, concessarum Militibus, & Fratribus Militiarum, singulatim.

Reuocatio Priuilegiorum Militiarũ & Hospitalium, concedendi expectatiuas, vniendi, & supprimendi beneficia, erigendi Præceptorias, appropriandi fructus, & proprietates beneficiorum suis Militijs, & Hospitalibus.

§

Reuocatio Facultatum testandi, concessarum Militijs, & Hospitalibus, eorundemq; Militibus, & Fratribus.

Ad perpetuam rei memoriam.

SAcrosanctũ Ecclesiæ Dei *statum integrum & incolumem præstare, officij nostri cùm sit, quæcunque illi detrimentum afferre noscuntur, nostra nos decet cõsideratione mouere. Sanè tantæ, tamq; immoderatæ de rebus dominicis, etiã extra ordinẽ Ecclesiasticum, largitiones ijs nouissimis tẽporibus*

succreuisse perhibentur, vt iam opima quæque alieni sensim exhauriant, & quod in fouendis multiplicandisq́ Ministris ecclesiasticis, fundandis Seminarijs, alendis pauperibus, recreandis infirmis, instaurandis Ecclesijs, fulciendis ædibus vetustate cõsumptis, educendis Viris religione & doctrina claris, quibus ecclesia ipsa tantopere dignoscitur indigere, id fere vniuersam multitudo præripiat Laicorum. Hinc manifesta nos impellit necessitas, vt, hac indomita cupiditate repressa, de cõmuni ecclesiæ salute consulamus. At quia omnia incõmoda statim vbiq facile subducere nõ valemus, ea saltem, quæ nobis proxima sunt, & ante oculos frequẽtius obuersantur, imprimis tollere curabimus, vt cæteri oẽs, cum venerit vsus, æquiore animo similia patiantur. Itaq de nobis attributæ potestatis plenitudine, Reuocamus, & abolemus omnia, & quæcunque Priuilegia, facultates, dispensationes, et indulta Militũ sancti Petri, sancti Pauli, sancti Georgij, Pij, de Laureto, & de Lilio, necnon Secretariorum, Cubiculariorum, & Scutiferorũ Apostolicorum, ac quibuscunq alijs Ro. Cur. & Apostolicæ Sedis Collegijs, et officijs, tam in dicta Curia, quam extra eam constitutis, ipsorumq personis, necnon Conclauistis, de Pensionibus, fructibus, & alijs rebus Ecclesiasticis, etiã ad certam & determinatam summam, et quantitatem constitutis, per Clericos coniugatos, bigamos, & alios Laicos obtinendis, & eisdem per ipsos, ac alijs similibus per alios Clericos in alium, vel alios transferendis, per quoscunq Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & prædictã Sedem, tam in ipsorũ officiorum institutione, quam deinceps quandocunq, & quotiescunque, etiam per modum statuti perpetui, ac initi & stipulati contractus, & aliâs sub quibuscunq tenoribus & formis, ac cũ quibusuis

busuis restitutionibus, præseruationibus, mentis attestationibus, derogatoriarum derogatorijs, alijsq; fortioribus efficacissimis et insolitis clausulis, necnon irritantibus, et alijs decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, deque simili potestatis plenitudine, etiã pro defensione fidei catholicæ, aut dictæ Sedis, et quibuslibet alijs causis quantũlibet grauibus, vrgentibus, necessarijs & onerosis, ac etiã consideratione, intuitu, contẽplatione, vel ad instãtiã Imperatoris, Regũ, Ducũ, aliorũq; Principũ, necnon S. R. E. Cardinalium, deque illorũ consilio, et matura deliberatione prius desuper habita, concessa, cõfirmata, ac etiã multiplicatis vicibus innouata, extensa, & moderata: Ita quod deinceps illorũ sic reuocatorũ prætextu, Laici etiã extra coniugiũ, & in cælibatu viuẽtes, ac bigami, et Clerici cõiugati nullas nouas pensiones, aut fructus, aut omnino alias res Ecclesiasticas habere: nec ipsi, etiã qui cõiugati non sunt, si ad primas, aut alias nuptias transierint, antiquas deinceps percipere: Clerici vero, & alij matrimoniũ etiam cum vnica, et virgine cõtracturi, postquã illud contraxerint, nec antiquas retinere, nec nouas assequi possint. Sed nec vlli Laici, nec Clerici priuilegio transferẽdi pensiones, fructus, aut alias res hmõdi de cætero potiantur. Decernentes oẽs transferendi facultates ex nunc, antiquas vero pensiones, et alias reseruationes tã Laicis, quã Clericis cõcessas, & quas ipsos Clericos habere contigerit, per futurũ cõtractũ Matrimonij huiusmodi extinctãs esse. Ac etiã reuocamus, et abolemus omnia, & quæcunq; priuilegia, facultates, dispensationes, & indulta obtinendi, & trãsferendi similes, vel dissimiles pensiones, fructus, & alias res Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorũ, et officiorum Ecclesiasticorũ, secularium, et regularium Sancti Iacobi de Spatha, de Calatraua,

latraua, de Alcantara, Iesu Christi, & Sancti Stephani, cæterisq́ Militijs, necnon Sancti Lazari Hierosolymitani, ac omnibus, & singulis alijs Hospitalibus, eorũq; Militibus, fratribus, & perso nis, tã clericis, quam cõiugatis, etiam modo & forma prædictis, et eisdẽ, ac quibuscunq; alijs fortioribus causis concessa, approbata, et etiam à nobis moderata, et restituta, Ita quod ipsi siue coniuga ti, siue bigami, siue clerici, siue etiã presbyteri nullas de cætero recipiant, sed eas solas, quas nunc habent, sine facultate ipsas trãs ferendi retineant, & eæ quoq; per futurum contractũ Matrimo nij extinctæ censeantur. Omnes vero priuatas dispensationes, & gratias habendi, et retinendi pensiones, fructus, et alias res Eccle siasticas Militibus, et fratribus quibuscunq; Militiarũ, & Hospi taliũ prædictorũ, tam à nobis, quã à prædecessoribus nostris, & dicta Sede hucusq; singulatim concessas, ita moderamur, & re stringimus, Vt illarum vigore soli Milites, et fratres non coniuga ti, nec bigami, nouas deinceps pensiones, aut fructus aliasque res Ecclesiasticas recipiant, & in cœlibatu viuentes illas, et alias iam receptas duntaxat percipiant. Alij vero, etiam cum vnica et vir gine cõiugati, si rursus matrimoniũ contraxerint, eas omnes, quas nunc habent, per huiusmodi contractũ amittant, nec illæ ipsis vlte rius debeantur, simili facultate transferendi tam antiquas, quã futuras pensiones, fructus, & res huiusmodi omnibus prædictis, etiam nõ coniugatis ex nunc penitus interdicta, & suppressa. Sed nec vlli Milites, aut fratres, etiã simplices clerici, vel presbyteri prætextu huiusmodi dispensationũ & gratiarum aliqua simpli cia, aut alia beneficia Ecclesiastica secularia, aut aliorũ ordinum regularia, etiã nullũ omnino onus, aut seruitiũ habẽtia, aut præsti monia deinceps recipere, et retinere possint. Ad hæc quoq; reuoca-

mus

mus, et abolemus omnia, et quæcunq; priuilegia, facultates, licentias, et indulta Magistris, et Conuentibus, alijsq; personis, & locis Militiarũ, et Hospitalium prædictorũ, eorũq; personis, etiã, vt prædictũ est, concessa, confirmata, extẽsa, et moderata cõcedendi expectatiuas, reseruationes, & alias gratias præuentiuas ad Prioratus, Præceptorias, Hospitalia, et alia beneficia, et officia Militiarum, et Hospitaliũ prædictorum. Itẽq; vniendi, et incorporandi perpetuo, vel ad tẽpus, et supprimendi beneficia ecclesiastica cũ cura et sine cura, secularia, & quorũuis ordinũ regularia, necnon Præstimonia, Erimitoria, et Hospitalia, etiã de iure patronatus Laicorũ ex fundatiõe, et dotatione existẽtia, ac etiã nulli penitus seruitiũ, aut ordinẽ annexũ, seu aliud onus qualecũq; habentia, etiam rũinosa, et deserta, ac etiã sponte à Patronis oblata, vel donata, illorũq; fructus, res, & proprietates applicandi, et appropriãdi Militijs, et Hospitalibus supradictis, seu beneficia ipsa in monasteria, prioratus, præceptorias, beneficia, hospitalia, et alia loca Militiarũ & Hospitalium eorumdem erigendi, et instituendi, ac aliâs cõmutandi, et reformandi: Ac etiam oẽs, & singulas expectatiuas, reseruationes, et alias gratias præuentiuas speciales, & generales, necnõ vniones, annexiones, et incorporationes perpetuas, et tẽporales, suppreßiones, applicationes, appropriationes, et alias dispositiones hmõi beneficiorũ, et fructuũ per Magistros, cõuẽtus, et alios prædictos hucusq; factas, et cõcessas, ac etiã dicta apostolica auctoritate, et ex certa sciẽtia cõfirmatas, quæ plenariũ nondũ sunt suũ sortitæ effectũ: Præterea oẽs, et quascunq; licẽtias, & facultates testandi, & aliâs quomodocunq; disponẽdi, etiã ad certã, & quantũuis modicam summã, & quantitatem, de rebus, fructibus, et bonis immobilibus, mobilibus, et se mouentibus, ad

 Magistros,

Magistros, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, & personas Militiarũ, et hospitaliũ prædictorũ ratione illorũ, necnon Præceptoriarum, hospitaliũ, et beneficiorum ecclesiasticorũ, etiã secularium, & aliorũ ordinũ regulariũ, ac pensionum, & fructuũ quorũcunq; prouenientes, necnon facta hucusq;, non tamen effectũ sortita, vigore licentiarũ, & facultatũ prædictarum testamenta, & alias dispositiones huiusmodi, etiam si per easdem licentias, et facultates disponatur, quod dimidia, vel alia pars rerũ, et bonorum prædictorũ Militijs, Hospitalibus, Domibus, & locis, vnde illa prouenerint, aut alijs pijs locis relinquantur: Decernentes oẽs, & singulas reseruationes, assignationes, translationes, vniones, annexiones, incorporationes, suppressiones, applicationes, appropriationes, testamẽta, donationes, et alias dispositiones quascunq;, quas prætextu priuilegiorum, facultatũ, dispensationũ, et indultorum prædictorum sic reuocatorũ, ac contra præsentiũ tenorem p quoscunq;, etiã dicta Apostolica auctoritate fieri, vel factas persequi contigerit, tanquã surreptas, et extortas nullius prorsus roboris, et momenti esse, nec per eas ius, aut titulũ etiã coloratũ cuiquam acquiri, nec quenquã quocunq; tẽpore quauisq; causa restitutionẽ in integrũ, reductionẽ ad terminos iuris, aut quoduis aliud gratiæ, vel iustitiæ remediũ impetrare, aut etiã ab alio, vel alijs impetratis, aut motu simili concessis vti, nec præsentes literas de surreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quopiã defectu notari, vel impugnari, nec sub vllis reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut alijs contrarijs dispositionibus similiũ, vel dissimilium reuocationũ, & ordinationum ab ipsa Sede quandocunq;, et quomodocunq; emanandis comprehendi, sed semp ab illis exceptas, et quoties illæ emanabunt, toties

in pristinum

in pristinum et validum statum restitutas, et plenarie reintegratas esse, & censeri: Sicq; in ijs, ac omnibus & singulis alijs supradictis per quoscunq; iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarū Palatij apostolici auditores, ac S. R. E. Cardinales in quauis causa, & instantia (sublata eis, & eorū cuilibet quauis aliter interpretandi, & iudicandi facultate, et auctoritate) vbiq; interpretari, iudicari, & diffiniri debere: necnō irritū, & inane quicquid secus per quoscunq; quauis auctortate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Volumus autem similiū priuilegiorum, dispensationū, facultatū & indultorum concessionē nostris explodi temporibus, & quod nobis licere non patimur, nostris successoribus indicamus. Non obstantibus præmissis, & nostra de nō tollendo iure quæsito, alijsq; constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac collegiorū, officiorum, militiarum, hospitalium, conuentuum, necnon sancti Benedicti Cisterciensis, sancti Augustini, & aliorum ordinum & regularum, quorum militia, & Hospitalia prædicta sunt, iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, stabilimentis, vsibus, et naturis quantocunq; tempore obseruatis, necnon fundationibus eorundem, alijs quoq; priuilegijs, indultis, exemptionibus, et literis apostolicis illis omnibus ipsarumq; militiarum, & hospitalium magistris, conuentibus, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus, & personis per quoscunq; Romanos Pontifices prædecessores nostros ac nos, et prædictā Sedem, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, seu quasi, necnō motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam considera tione, intuitu, contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regū, Ducū, aliorumq; Principū, Sanctæq; R. E. Cardinalium, ac de eorū

de eorum consilio, & assensu, etiā consistorialiter habito, tā pro Militiarū, Hospitalium, & regularum hmōi restitutione, et ampliatione, quam aliās quomodocunq, ac sub quibuscunque tenoribus, & formis, necnon cū quibusuis restitutiuis, præseruatiuis, annullatiuis, derogatoriarū derogatorijs, alijsque efficacioribus efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis quotiescunque cōcessis, cōfirmatis, & etiā iteratis vicibus extensis, et moderatis, etiā si in eis, ac statutis, stabilimētis, et fundatione prædictis caueatur expresse, quod nunquā prædicta reuocata, vel moderata, aut immutata intelligantur, nec illis in toto, vel in parte derogatum censeatur per quascunque literas, etiā derogatoriarū derogatorias, ac alias fortiores, et efficaciores clausulas in se cōtinentes, nisi dū, & quoties de illorum, ac etiam certarum specialium literarum Apostolicarum inde cōfectarum vere, nō autē per clausulas generales, vel speciales idē importātes inserto tenore, ac de simili Cardinalium cōsilio, et semp in hmōi quæ sic fierēt de cōsilio prædicto derogationes, & aliæ dispositiones censeretur apposita clausula, quod tunc demū, nec aliter, nec alio modo effectū sortiātur, cū Magistrorū, & Conuētuū prædictorū ad id accedat assensus: quodq, derogatiōes, et aliæ dispositiones hmōi aliter effectum nō habeāt, nisi hmōi derogationes, & aliæ dispositiones cōsistorialiter factæ, & per trinas distinctas literas eundē tenorē continētes, tribus distinctis vicibus Magistris, & Conuētibus prædictis fuerint intimatæ, eorumque pariter ad id expressus accedat assensus: aliter vero factæ, viribus et effectu omnino careant: ac Magistri, & Couentus prædicti ad parendum illis, et decretis desup processibus, eorumque executoribus, & subexecutoribus, ac ipsorum mandatis, et monitionibus minime teneātur:

sed

sed literarum hmõi executionẽ omnino impedire, nec ratione resistẽtiæ censuris ecclesiasticis etiã per ipsos executores, vel subexecutores latis innodari possint. Quibus omnibus, etiã si aliâs de eis eorũq; totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et indiuidua, ac de verbo ad verbum, nõ antẽ per clausulas generales idẽ importãtes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret: tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, harum serie specialiter, & expresse derogamus. Et quatenus effectum præsentium quoquomodo impedire, vel retardare, vel illis obesse possent, omnino tollimus, & abrogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Vt autẽ præsentes literæ omnibus plenius innotescant, mãdamus, illas ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & in Cancellaria Apostolica, necnon acie campi Floræ publicari, earumque exẽpla de more affigi, & in dictæ Cancellariæ libro Quinterno nuncupato describi. Volumusque, et decernimus, ipsarum præsentium exempla etiam impressa, manuque Notarij publici, et sigillo Prælati Ecclesiastici, aut illius Curiæ obsignata eandẽ illã vbiq; locorũ fidẽ faciãt, quã ipsæ præsentes facerẽt si essẽt exhibitæ, vel ostẽsæ. Nulli ergo õnino hominũ liceat hãc paginã nostræ reuocationis, abolitionis, moderationis, restrictionis, derogationis, mandati, decreti, sublationis, abrogationis, et volũtatis infringere, vel ei ausu temerario cõtraire. Si quis autẽ hoc attentare præsumpserit, indignationẽ omnipotẽtis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum. Dat. Rom. apud sanctum Petrum, Anno incarnatiõis Dominicæ. M. D. L XVIII. Quinto Idus Septẽbris. Põtificatus nostri Anno tertio. Cæ. Glorierius. H. Cumyn.

¶ *Anno*

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. L XVIII. die vero decima tertia mensis Septembris, indictione vndecima. Pontificatus sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Pij diuina prouidẽtia Papæ Quinti Anno tertio, retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Principis Apostolorum de Vrbe & Cancellariæ Apostolicæ, ac acie campi Floræ, ibiq; dimissis copijs affixis per nos Ioannem Andream Rogerium, et Io. Andreã Panizzam prælibati S. D. N. Papæ, ac sanctæ Sedis Apostolicæ Cursores.*

Iulius Parinus Magister Cursorum.
Franciscus Sellier Archiui Rom. Cur.
Scriptor subscr.

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ. IIII. SVPER FORMA IVRAMENTI. professionis Fidei.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

INiunctum nobis Apostolicæ *seruitutis officium requirit, vt ea, quæ Dominus Omnipotens ad prouidam Ecclesiæ suæ directionem, sanctis Patribus in nomine suo congregatis diuinitus inspirare dignatus est, ad eius laudem & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque iuxta Concilij Tridentini dispositionem omnes, quos deinceps Cathedrali-*

Cathedralibus, et superioribus ecclesijs præfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, et alijs quibuscumque beneficijs ecclesiasticis curam animarum habentibus, prouideri continget, publicam orthodoxæ fidei professionem facere, seque in Romanæ Ecclesiæ obedientia permansuros spondere, et iurare teneantur: Nos volentes, etiam per quoscunque, quibus de Monasterijs, Conuentibus, Domibus, et alijs quibuscunque locis regularium quorumcunque ordinum, etiam Militiarum quocunque nomine vel titulo prouidebitur, idem seruari, et ad hoc, vt vnius eiusdē fidei professio vniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaque & certa illius forma cunctis innotescat, nostræ solicitudinis partes in hoc alicubi minime desiderari, formam ipsam præsentibus annotatam publicari, & vbique gentium per eos, ad quos ex decretis ipsius Concilij, & alios prædictos spectat, recipi, & obseruari, ac sub pœnis per Concilium ipsum in contrauenientes latis, iuxta hanc, & non aliam formam, professionem prædictam solemniter fieri, auctoritate Apostolica, tenore præsentium districte præcipiendo, mandamus, huiusmodi sub tenore. Ego. N. firma fide credo, et profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cœli, & terræ, visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominū Iesum Christum filium Dei Vnigenitum. Et ex patre natū, ante omnia secula. Deū de Deo, Lumen de lumine, Deum verū de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, et propter nostram salutem descēdit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu Sācto ex Maria virgine, Et homo factus est. Crucifixus etiā pro nobis, sub Pōtio Pilato passus,

& sepultus

& sepultus est. Et resurrexit tertia die secũdum scripturas. Et ascendit in Cœlum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos et mortuos, cuius regni nõ erit finis. Et in Spiritum sanctum dominum, & viuificãtem, qui ex Patre, Filioq́ procedit. Qui cũ Patre, et Filio simul adoratur, et conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et vnam sanctã catholicam, & apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi seculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Itẽ Sacram scripturam, iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione Sacrarũ scripturarũ, admitto: nec eam vnquam nisi iuxta vnanimem consensum Patrũ accipiam, et interpretabor. Profiteor quoq́, septem esse verè & propriè sacramenta nouæ legis, à Iesu Christo domino nostro instituta, atq́ ad salutẽ humani generis, licet non omnia singulis, necessaria: scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremã vnctionem, Ordinem, et Matrimonium: illaq́ gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoq́ & approbatos Ecclesiæ catholicæ ritus in supradictorũm omnium sacramentorum solenni administratione recipio, & admitto. Omnia et singula quæ de peccato originali, et de iustificatione in sacrosancta Tridẽtina Synodo definita et declarata fuerunt, amplector, et recipio. Profiteor pariter, in Missa offeri Deo verũ, propriũ, & propitiatoriũ sacrificiũ pro viuis et defunctis, atq́ in sanctissimo Eucharistiæ sacra-

mento

mento esse verè, realiter, et substantialiter corpus et sanguinem, vnà cũ animá & diuinitate, Domini nostri Iesu Christi, fieriq; cõuersionem totius substantiæ panis in corpus, et totius substantiæ vini in sanguinẽ, quam conuersionem catholica Ecclesia transsubstantiationem appellat. Fateor etiam, sub altera tantũ specie tõtũ atq; integrum Christum, verumq; sacramentum sumi. Constãter teneo Purgatorium esse, animasq; ibi detẽtas fidelium suffragijs iuuari. Similiter & Sanctos vnà cum Christo regnantes, venerandos, atq; inuocãdos esse, eosq; orationes Deo pro nobis offerre, atq; eorũ Reliquias esse venerandas. Firmiter assero, imagines Christi, ac deiparæ semp Virginis, necnõ aliorũ Sanctorũ habendas & retinẽdas esse, atq; eis debitũ honorem, ac venerationẽ impartiendam. Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumq; vsum Christiano populo maximè salutarem esse affirmo. Sanctam, catholicam, et Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco: Romanoq; Pontifici beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cætera item omnia à sacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs, ac præcipuè à sacrosancta Trindentina Synodo tradita, definita & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: simulque contraria omnia, atque hæreses quascunq; ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & immaculatã vsq; ad extremũ vitæ spiritũ constantissimè Deo adiuuante retinere, & confiteri, atq; à meis subditis, seu illis, quorum

rum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, et prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem. N. spondeo, voueo, ac iuro: sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia. Volumus autē, quòd præsentes literæ in Cancellaria nostra Apostolica de more legantur. Et vt omnibus facilius pateant, in eius Quinterno describantur, ac etiā imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ voluntatis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autē hoc attētare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo Quarto. Idibus Nouembris. Pontificatus nostri Anno quinto.

Fæd. Cardinalis Cæsius.

Cæ. Glorierius.

¶ *Lectæ, & publicatæ fuerūt suprascriptæ literæ Romæ in Cācellaria Apostolicā, Anno īcarnatiōis dominicæ M.D.LXIIII. Die vero Sabbati nona mensis Decembris. Pontificatus sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Pij Papæ Quarti, Anno Quinto.* A. Lomellinus Cus.

REVOCATIO FACVLTATVM CONCESSARVM LEgatis & Nuntijs Apostolicis.

SAnctissimus in Christo Pater *& Dominus noster, Dominus Pius diuina prouidētia Papa quintus*

Papa quintus, qui nuper in Consistorio suo secreto quoscunq; suos, et Sedis Apostolicæ Legatos, in Italia per prædecessores suos constitutos, de Fratrum suorum S. R. E. Cardinaliũ consilio reuocauerat, cuiq; innotuit, diuersos suos, & eiusdem Sedis Legatos, etiam de latere, ac Nuntios per eosdem prædecessores creatos, & deputatos, prætextu facultatum eis concessarum (forsan ob prouinciarum, et locorũ, in quibus legati, & Nuntij munere funguntur, à Ro. Cu. distantiam, & exinde ignotam eis Sanctitatis suæ mentem) ea aliquando concedere, à quibus eadẽ Sanctitas sua abstinet, et abstinere decreuit: Volẽs præmissis occurrere, ac intẽdẽs ipsorum Legatorum, et Nuntiorum facultates reformare: omnia & singula, facultates et indulta quibusuis suis, et dictæ Sedis Legatis, etiã de latere, Nuntijs in quibusuis Regnis, Prouincijs, Ducatibus, Dominijs, Ciuitatibus, & locis, tam citra, quam vltra montes, per quoscunq; Rom. Pontifices prædecessores suos, ac Sedẽ Apostolicã etiam Consistorialiter creatis, et deputatis sub quibuscunq; tenoribus, et formis, ac cũ quibusuis declarationibus, attestationibus, & à reuocationibus præseruatiuis, ac derogatoriarũ derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis irritantibusq;, & alijs decretis, etiam Motu proprio, et ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, et ex quibusuis etiam vrgentissimis causis, ac quauis consideratione, etiam consistorialiter cõcessa (quorum omniũ tenores & formas, ac decreta in illis apposita Sanctitas sua haberi voluit pro expressis) quo ad ea, in quibus nondum sunt effectum sortita, reuocauit, cassauit, & annullauit. Ac quicquid prætextu facultatũ & indultorum reuocatorum huiusmodi post publicationem præsentis constitutionis cõtigerit attentari, irritũ & inane decreuit: statuto, ordinatione et

declaratione suis in transitum assumptionis suæ editis (quibus voluit ipsos Cardinales in cõstitutionibus per eadem Sanct. suã in posterũ edendis et publicandis minime comprehendi, nisi illæ eorum fauorem concernerent; vel ipsæ cõstitutiones de eorundem Cardinalium; vel maioris partis eorum consilio editæ forent) nequaquam obstantibus.

Placet, publicetur & describatur. M.

¶ *Lecta et publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Cancellaria Apostolica, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo Quinto: Die vero Martis, decima nona mensis Februarij. Pontificatus præfati S. D. N. Papæ Anno primo.* A. Lomellinus Custos.

REVOCATIO LICENTIARVM, AC FACVLTATVM CELEBRANDI MISSAS vespertino tempore.

SAnctissimus in Christo Pater, *et Dominus Pius diuina puidentia Papa V. ad cuius notitiã peruenit, quòd nõnulli Cathedraliũ, etiam forsan Metropolitanarũ, Collegiatarũ, & aliarũ Ecclesiarum, necnon Monasteriorum, Conuentuũ, domorum, et aliorũ piorum locorum seculariũ, & diuersorum ordinũ, ac militiarũ regularium Prælati, Capitula, Clerici, Fratres, alijque superiores, & personæ, antiquũ S. R. E. ritum in statutis missarũ celebrandarum tẽporibus peruertere satagẽtes, diuer*

sas licentias et facultates, missas, quæ media nocte, & ten intra tora Natiuitatis, ac de mane resurrectionis Domini nostri Iesu Christi, et forsan aliarũ festiuitatum iuxta prædictũ ritum celebrari cõsueuerant, de sero etiã forsan circa solis occasum vigiliæ, festiuitatũ earundẽ in suis Ecclesijs, et Capellis celebrandi, seu celebrari faciẽdi, ab Apostolica Sede, vel eius legatis, ac etiã maiori Pœnitẽtiario pro tẽpore existente varijs prætextibus impetrauerũt, illisq́ iam pridẽ vtuntur. Hoc ab ãtiquo catholicæ Ecclesiæ instituto, sanctorumq́ Patrũ decretis deuiare considerãs, ac propterea hunc abusum ab Ecclesia Dei submouere volẽs, oẽs, ac singulas licentias et facultates huiusmodi hactenus, etiã Motu proprio, vel quorumuis etiã Imperatorũ, Regum, et aliorum Principum cõtẽplatione, et ex quibusuis causisquomodolibet cõcessas, ac apostolicas, et alias literas desuper cõfectas, illarũ omniũ tenores pro sufficiẽter expressis habẽs, apostolica auctoritate ex certa scientia reuocauit, ac õnino cassauit, & annullauit, ac præsenti perpetuo valitura cõstitutiõe, quibusuis Prælatis, Capitulis, Clericis, Fratribus, alijsq́ superioribus, et psonis earundẽ Ecclesiarũ, Monasteriorũ, Cõuẽtuum, domorũ, & aliorum piorũ locorũ in virtute sanctæ obediẽtiæ, et sub indignationis suæ, ac perpetuæ suspensionis à diuinis pœna districtius inhibẽs, ne deinceps missas vespertino tẽpore hmõi, licẽtiarum et facultatũm hmõi, aut alio quouis prætextu celebrare, vel celebrari facere præsumãt: ac mandãs locorum ordinarijs, vt eandẽ præsentẽ constitutionẽ sub prædictis, & alijs sibi benẽ visis pœnis, p quoscunq́ Prælatos, capitula, clericos, fratres, superiores, et personas hmõi inuiolabiliter obseruari faciant, contradictores quoslibet auctoritate Apostolica cõpescẽdo: Non obstantibus præmissis, ac quibusuis constitutionibus,

et ordinationibus apostolicis, necnõ Ecclesiarũ, Monasteriorũ, cõuentuũ, domorum, & aliorũ locorum prædictorum etiã iuramẽto, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, consuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis & literis Apostolicis eisdem Ecclesijs, Monasterijs, domibus, et locis, illorumq; capitulis, conuentibus, superioribus, et personis, ac ordinibus sub quibuscunq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiã derogatoriarũ derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, et alijs decretis, etiã ad Imperatoris, Regũ, Reginarũ, Ducum, & aliorũ Principum instantiam, aut eorum contẽplatione, etiã motu proprio, et ex certa scientia, ac aliâs quomodolibet cõcessis, approbatis, et innouatis: quibus omnibus ipsa Sanctitas sua illorum tenores pro expressis habẽs, specialiter et expressè derogauit, illaq; quo ad præmissa, cassauit penitus, & annullauit, cæterisq; contrarijs quibuscunq; decernẽs præsentes, earũq; copias per aliquem ex suis cursoribus in Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & Lateran. ac Cancellariæ Apostolicæ valuis affixas, omnes, cum primũ earũ notitiam habuerint, perinde afficere, ac si illis personaliter intimatæ fuissent.

Placet, & ita mandamus M.

¶ *Anno à Natiuitate Domini. M. D. LXVII. Indictione nona, die vero. xxviij. mensis Martij. Põtificatus sanctissimi in Christo patris, et D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ quinti Anno primo, suprascriptæ literæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis suprascriptis, vt moris est, per me Bernardinum Andreultium Apostolicum Cursorem.*

Scipio de Octauianis Magister Curs.

Bulla

BVLLA S.D.N.D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ.V. SVPER CELEBRATIONE FESTIVITATIS Angelici Doctoris ſancti Thomæ de Aquino.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

MIrabilis Deus in ſanctis ſuis: *qui ſe daturum illos in laudem, & gloriam, et honorẽ Prophetæ ore promiſit: vt quos, ſicut ſol, in conſpectu ſuo fulgentes ob merita ſanctitatis coronauit in cœlo, admirabiliter etiam honoraret in ſeculo: et in eo, quod illis tribui iubet, laudis & venerationis officio, debitũ quoque Maieſtati ſuæ honorem, et gloriã agnoſceret. Quorum nõ modo vitam, ſed mortẽ, ſepulchra, monumenta, reliquias, & imagines, ad Catholicæ fidei confirmationem, & ad confuſionem hæreticæ prauitatis, vt felicius etiam, quàm in præſenti vita, doceret viuere mortuos, qui in domino moriuntur, ſæpiſſime dignatus eſt decorare, & illuſtrare miraculis. Ex quo ſanctorum laudabili numero, qui catholicam veritatem corde, opere, & ore roborarũt, Angelici doctoris S. Thomæ de Aquino ordinis fratrũ prædicatorum in cœlũ aſſumptio, multis ante annis orbi terrarũ & diuinis & proprijs eſt comprobata teſtimonijs. Nam & miraculorũ ſignis, quibus ſerui ſui Thomæ perpetua veræ pietatis opera nobilitare voluit inexhauſta Dei benignitas, et certiſſima*

Christianæ regula doctrinæ, qua S. Doctor Apostolicã Ecclesiã infinitis cõfutatis hæresibus illustrauit, adductus feli. recor. Ioannes. 22. prædecessor noster, illo in sanctorũ numerum relato, eius diẽ festum nonis Martij, quo die nunc etiã colitur, anniuersario honore celebrari iussit. Sed quoniã omnipotẽtis Dei prouidẽtia factũ est, vt Angelici Doctoris vi, et veritate doctrinæ, ex eo tẽpore, quo cœlestibus ciuibus ascriptus fuit, multæ, quæ deinceps exortæ sunt, hæreses confusæ et cõuictæ dissiparẽtur (quod & antea sæpe, et liquido nuper in sacris Tridẽtini Concilij decretis apparuit) eiusdẽ memoriã, cuius meritis orbis terrarũ à pestiferis quotidie erroribus liberatur, maiore etiã, quã ãtea, grati et pij animi affectu colẽdã statuimus. Quod officiũ nostrũ, præter beneficia ex illius salutari disciplina indies magis profecta in sacrosanctæ Ecclesiæ filios, ad quorũ pastoralẽ paternamque curã Dei benignitati humilitatem nostram placuit euocare, postulat etiam aliqua ex parte ordinis prædicatorũ cõmunio & societas: vnde, licet imparibus meritis, nos etiam tãquam ex fonte profluximus. Itaq; primùm vt in ciuitate & regno Neapolitano, quod in eam prouinciam, quæ ad salutarem omniũ gentiũ institutionẽ, ex nobilissima familia Aquinate, clarissimum hoc edidit Ecclesiæ Dei lumen, tantũ inde laudis, decorisq; diuina bonitas redundare voluerit, de venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinaliũ consilio, atq; vnanimi assensu, ipsa die nonarum Martij, qua præstantissimus Doctor migrauit in cœlũ, posthac semper vniuersi vtriusq; sexus ab omnibus vetitis ac seruilibus operibus laboribusq; abstinentes, festum diui Thomæ solẽniter sub duplici maiori officio, sicut cæteras eius generis solennes festiuitates, quæ de ipsius Ecclesiæ præcepto seruãtur: In alijs

autem

autem orbis terræ partibus, quemadmodum ſanctorum quatuor Eccleſiæ Doctorũ feſtiuitates piæ memoriæ Bonifacij Papæ. 8. etiam prædeceſſoris noſtri præcepto celebrantur: ſic eundem feſtum diem S. Thomæ in perpetuum poſthac omnes item vtriuſq; ſexus Chriſti fideles celebrent & venerentur, Apoſtolica authoritate ſtatuimus, ac ſancimus. Vt vero etiam memoriæ S. Doctoris maiori ſtudio ac pietate cultus & debita veneratio adhibeatur, de omnipotentis Dei, ac beatorũ Apoſtolorum Petri et Pauli auctoritate confiſi, omnibus vtriuſq; ſexus Chriſti fidelibus vere pœnitentibus, & confeſsis, qui in ipſo S. Thomæ feſtiuitatis die, ſacellum, vel altare in Eccleſia S. Dominici Neapolitan. ſitum, in quo ſcriptoris Angelici doctrina, Saluatoris crucifixi ore (ſicuti pia teſtatur hiſtoria) mirabiliter probata fuit, à primis eius diei veſperis vſque ad occaſum ſolis deuote viſitauerint, ſeptem annos & totidem quadragenas: In cæteris autem orbis terræ partibus, ijs, qui eundem feſtum diem, vt præfertur, ſolenniter celebrauerint, & ad Eccleſiam, quæ apud eos fuerit, vel ſacellum, aut altare ſub eiuſdem Sancti Thomæ inuocatione pie, ac deuote acceſſerint, quoties id fecerint, toties centum dies de iniuncta ipſis pœnitentia per præſentes literas in perpetuum valituras (quas ſub alijs cuiuſcunque generis indulgentiarum conceſsionibus, & illarum reuocationibus nullo modo comprehendi volumus) miſericorditer in Domino relaxamus. Et quia difficile eſſet, has ipſas literas ad ſingula orbis terrarum loca peruenire, volumus, & auctoritate Apoſtolica decernimus, vt earum exemplis, etiam impreſsis, manu Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati munitis, vbique locorum & gentium, in

iudicio, & extra, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ iis ipsis, si exhibitæ essent, iure ab omnibus adhiberetur. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ sanctionis, voluntatis relaxationis, statuti & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat Rom. apud sanctũ Petrũ, Anno incarnationis Dominicæ M. D. L X V I I. tertio idus Aprilis. Pontificatus Nostri Anno secundo.

✠ Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Ego F. Card. Pisanus Eps Ostien.
Ego Ioan. Card. Moronus Episcopus Portuen.
Ego Christof. car. Madrucius Episcopus Præn.
*
Ego A. Car. Farnesius, Episcopus Tusc. Vicecan.
Ego Ioan. Mi. Car. Saracenus, Episcopus Sabinen.
*
*
Ego Ioan. Card. Politianus.
Ego Ioan. Cicada Car. S. Clemẽt.
Ego B. Card. Tranen.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ioan. Card. Capisuccus.
Ego Clemens, Card. Aræ cœli.
Ego Ia. Card. Sabellus.
Ego Ioan. Antonius, Card. sancti Georgij.
Ego Aloysius, Card. Cornelius.

B. Card. Saluiatus.
Ego Phi. Card. a Burdesiera.
Ego Lud. Card. Simoneta.
Ego Ant. Card. Granuelanus.
Ego F. Card. Paciecco.
Ego Mar. Antonius, C. Amulius.
Ego Hieronymus Car. Corrigie.
Ego I. Franciscus Ca. de Gãbara.
Ego Hip. Car. Ferrarien.
Ego Innicus Aualus Card. Arag.
*
*
*
Ego Ioan. Francisc. Card. Commẽdonus.
Ego Marcus Antonius, C. Bobba.
Ego Hugo Boncompagnus. Car. sancti Sisti.
Ego Alexander Cardinal. Sforcia.
*
Ego Alexander Cardi. Cribellus.
*

Ego

*
Ego Benedictus Card. Lomellinus.
Ego Gulielmus Card. Sirletus.
*
*
Fr. M. Bonelius Card. Alexandrinus.
*
*
Ego Hie. Card. Simoncellus.
Ego Vitello Card. Vitellius Cam.
*
*
Ego. F. Card. Alciatus.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

¶ *Anno à Natiuitate Domini nostri Iesu Christi Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo septimo, indictione decima. Die vero. xxx. Mensis Iunij. Pontificatus sanctiss. in Christo Patris, & D.N. D. Pij diuina prouidentia Papæ quinti Anno secũdo, retroscriptæ literæ publicatæ & affixæ fuerunt in valuis Sancti Petri de Vrbe, & Sancti Ioan. Lateran. & Cancellariæ Apostolicæ, per nos Ioan. Andream Rogerium, & Christianum de Monte prælibati sanctiss. D. N. Papæ Cursores.*

Camillus Cherubinus, Magister Cursorum.

Reuocatio

REVOCATIO PRIVILEGIORVM HOSPITALIS SANCTI LAZARI HIEROSOLIMIT. DE HOSPItalibus, & pijs locis leprosorum.

PIVS PP. V.

GRaues ad nos quotidie querelæ deferuntur de Magistro, Conuentu, & fratribus Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani, qui obtentu priuilegiorum suorum, multa secus, quàm par esset, fidentius conati, præ studio dũ habeãt quod ambiunt, neq; modum pietatis vllius, neque benignitatis erga se nostræ ponderãtes, varijs artibus moliuntur, quemadmodũ disturbent atq; deijciant oẽs alios à regimine, cura, et possessione illorũ Hospitaliũ, & religiosorũ locorum, quæ sub innocatione S. Lazari leprosorum aliquando fundata, constructa, & instituta, deinde aut Ecclesijs, Monasterijs, Xenodochijs, Collegijs, Vniuersitatibus, etiã studiorũ generalium, diuersisq; alijs sacris et religiosis locis vnita, aut in eorũ cõmodum suppressa fuerunt: seu quorum curã, seu bonorum administrationẽ, seu fructuũ dispensationẽ, vel ipsæ Ecclesiæ, vel Cõuẽtus, vel venerabiliũ locorũ sodalitates, vel honesti cines, vel etiã priuatim alij spectatæ probitatis viri habẽt: & aut in illis, aut ex illis prædictis Ecclesijs, Monasterijs, Xenodochijs, Collegijs, Vniuersitatibus, pijs locis, & pauperibus suarũ quisq; ciuitatum, et locorũ vti diuersæ, & multiformes Charitatis, et Misericordiæ species suadere vidẽtur, variæ itẽ egestates necessitatesq; expetũt, pie sanctẽq; suppeditant. Quin etiam

tiã Magister, et Conuẽtus in vniuersum, singulatim vero quidã fratres iã aliquot hmõdi administratores et possessores, imo vero primarius quasdã Italiæ vrbes, litibus et cõtrouersijs multifariã cõcitatis, grauiter infestarũt. Quo circa nos indignũ rati, tot operũ tãtasq; piorũ rationes, iã pridẽ accõmodatas, dictorũ priuilegiorũ causa impediri, volentesq;, sicut officij nostri munus, pietatisq; causa postulat, sedulò puidere, vt Hospitaliũ, et locorũ hmõi optimus status, rerũq; dispositio cõmoda & vtilis perpetuo cõstet, hoc quoq; Sacrosanctũ Iesu Christi patrimoniũ pijs honestisq; vsibus perpetuò illibatũ conseruetur, ac simul Magistro, Cõuẽtui, et fratribus prædictis omnis õnino molestandi via præcidatur, Motu proprio, & ex certa sciẽtia nostra, deq; apostolicæ potestatis plenitudine, oẽs et singulas causas in Ro. Cur. et extra eam, corã quibuscunq; iudicibus ordinarijs, & delegatis, etiã causarum Palatij Apostolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus, inter Magistrũ, Conuẽtum, et fratres prædictos, etiã collationẽ, cõmendã, aut aliã cõcessionẽ à dictis Magistro et Conuẽtu hãbẽtes, ac quoscũq; alios curã, regimẽ, et administrationẽ, ac possessionẽ Hospitaliũ, locorũ, et bonorũ prædictorum per viã vnionis, suppressionis, puisionis, cõmendæ, administrationis, alteriusve cõcessionis, aut etiã priuilegio, fundatione, cõsuetudine, pmissione, vel alio quocunq; modo habẽtes, super eisdẽ Hospitalibus, locis et bonis, eorũq; regimine, administratiõe, possessorio, spolio, rebusq; alijs latius deductis, et illorũ occasiõe tã coniũctim, quã diuisim in quacũq; instãtia pẽdentes, quarũ singularũ merita, necnõ iudicũ, et aliorũ collitigantium nomina, cognomina, gradus, & nobilitates, litisque & litium huiusmodi statum præsentibus haberi volumus pro expressis, in statu & terminis, in quibus reperiuntur, harum serie ad nos aduocamus, ac litem, & lites

huiusmodi

huiusmodi penitus extinguimus, dictisq; Magistro, Conuẽtui, & fratribus, ac quibuscunq; alijs, etiam in quorum fauorẽ de dictis Hospitalibus, & locis S. Lazari leprosorum, prætextu huiusmodi priuilegiorum dispositum est, vt præfertur, perpetuum silentium imponimus. Præterea omnes, & quascunq; collationes, prouisiones, commendas, concessiones, commissiones, & alias dispositiones de ipsis Hospitalibus & locis ab eisdẽ Magistro, et Cõuentu quibuscunq; factas, inde secutasq; à nobis, & Apostolica Sede, etiã Motu simili, cõfirmationes, vel nouas prouisiones, ac etiam concessiones, facultates, et licentias, quod Hospitalia leprosariæ, et alia loca quæcunq; tã in vrbe, quam quibuscunq; terris, dominijs, et locis, sub inuocatione S. Lazari leprosorũ huiusmodi fundata, constructa, erecta, et instituta, et quæ fundari, cõstrui, erigi, & institui cõtinget, etiam si per Magistrum, Conuentum, & fratres huiusmodi recepta, aut possessa non sint: vbi vllo vnquam tẽpore fuit, est, vel erit Hospitalitas leprosorum, seu infirmorum S. Lazari nuncupatorum, de qua legitime coram locorũ ordinarijs constet, etiam si iurispatronatus laicorum essent, cum omnibus vnionibus, annexionibus, incorporationibus, & applicationibus, illis pro tempore factis, Hospitali S. Lazari prædicto subiecta, & incorporata, & ad ius, proprietatemq;, & omnimodam dispositionem, institutionem, & collationem Magistri p tempore existentis, & Conuentus prædictorũ, iuxta ipsius Hospitalis stabilimenta pertinere censeantur, prout alia eius Hospitalia, Capellæ, Oratoria, beneficia, & loca spectabant, illaque per fratres prædictos, non autem per alias Ecclesiasticas aut seculares personas, etiam Ciuitatum, & Terrarum, Oppidorum, & Villarum Communitates, vel Vniuersitates regi,

& guber-

& gubernari, & in signũ recognitionis superioritatis dicti Hospitalis, aliquo rationabili Canone, seu censu, per Magistrũ, & Couentũ, ac diffinitores generalis Capituli dicti Hospitalis imponẽdo, singulis annis respõdere. Prætcrea Hospitalia, et loca huiusmodi obtinentes, cuiuscũq; dignitatis, ordinis, et cõditionis fuerint, respõsiones, et iura Annatarũ, vacantiũ, mortuariorũ, arreragiorũ, et passagiorũ Hospitali S. Lazari, et illius Ærario cõmuni soluere teneantur, & ad id etiam per Magistrũ et Conuẽtum prædictos compelli, et non soluentes censuris, et pœnis Ecclesiasticis innodari, Hospitalibusq; priuari possint. Necnon quæcunq; alia priuilegia, cõcessiones, facultates, et indulta dictis Magistro, Conuentui, fratribus, & personis, super reuocatione huiusmodi Hospitaliũ ad pristinã Hospitalis S. Lazari Hierosolimit. naturam, ac regimen, & administrationem, etiam per modificationes & reformationes nostras illis concessa, & confirmata, quibuscunq; cõcepta formulis, ac etiam restitutiuis, præseruatiuis, derogatoriarũ derogatorijs, alijsq; efficacioribus efficacissimis, et insolitis clausulis, necnon vim contractus inducentibus, & alijs decretis suffulta (quorũ omniũ tenores etiã præsentibus haberi volumus pro expressis) auctoritate Apostolica, tenore præsentium specialiter & expresse reuocamus, & apostolicas ac alias literas, necnon processus, & inde secuta quæcunq; cassamus, et annullamus: volumusq; illa omnia vires & effectũ de cætero non habere: ipsaq; Hospitalia, et loca, eorũmq; res & bona deinceps, vt antea, regi & gubernari, ac de illis disponi, nec vllo annuo cẽsu, canone, subsidio, vel alio onere per Magistrum, Conuentũ, et diffinitores prædictos grauari, nec ad aliam responsionẽ, aut iura aliqua eis præstanda vllo vnquã tempore teneri, nec sub aliquo

alio

alio iure Magistri, Cōuentus, et Hospitalis S. Lazari hmōi consi stere debere. Districtius inhibētes eisdē Magistro & Conuentui, ac quibuscunq; aliis, etiā in quorū fauore de dictis Hospitalibus seu locis prætextu hmōi priuilegiorū dispositū est, vt præfertur, ne illorum occasione seu prætextu, vel aliâs quocunq; modo sese præmissis interponere, aut quempiam vlterius super illis vexare, impedire, vel turbare quoquomodo præsumāt. Quod si secus fecerint, eos et eorū singulos excōmunicationis sentētia innodamus, ac magistratu, dignitatibus, officijs, beneficijs, iuribus, priuilegijs, & indultis quibuscunq;, eorūq; vsu et cōmodo priuamus, inhabilesq; ad omnia esse volumus, eo ipso. Ac decernentes, sic per quoscunq; iudices Ordinarios, et delegatos, etiā causarū Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales in quauis causa & instantia, sublata &c. iudicari debere &c. ac irritum, &c. attentari. Et nihilominus vniuersis & singulis locorū ordinarijs tenore præsentiū mādamus, vt ipsi per se, vel aliū, seu alios, Ecclesijs, Monasterijs, Xenodochijs, Hospitalibus, Collegijs, vniuersitatibus, Sodalitatibus, Rectoribus, Cōmendatarijs, Administratoribus, et personis prædictis, eorūq; singulis quandocunque requisiti fuerint, aut molestiā aliquam ab ipsis Magistro, Conuentu, & fratribus coniunctim vel diuisim irrogari intellexerint, in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, procurent auctoritate nostra illos oēs in suis possessione, et iuribus pacifice cōseruare: non permittentes, eorū quempiā per ipsos Magistrū, Conuentū, et fratres, aut alios quoscunq; super ijs quomodolibet molestari: cōtradictores quoslibet & rebelles per prædictas, aliasq; grauiores cēsuras, & pœnas, cæteráque iuris, et facti remedia, appellatione postposita, cōpescendo, censurasq; et pœnas ipsas etiā itera

tis

tis vicibus aggrauãdo, inuocato etiã ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis: nõ obstantibus præmissis, et nostra de nõ tollendo iure quæsito, ac alijs cõstitutionibus, et ordinationibus apostolicis, necnõ Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani, & conuẽtus prædictorũ; iuramento, cõfirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, cõsuetudinibus, stabilimentis, vsibus, naturis, alijsq; priuilegijs, et indultis apostolicis illis, ac eisdem Magistro, Conuẽtui, et fratribus à quibuscunq; Ro. Pon. & nouissime tã à re. me. Pio Papa. 4. prædecessore nostro in ipsius Hospitalis S. Lazari Hierosolymitani, et regulæ restitutione, et ãpliatione, quàm etiã à nobis in illius modificatione, etiã motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus concessis, confirmatis, et extensis, quibus inter cætera cauetur expresse, quòd vniones, annexiones, et incorporationes similes, vel dissimiles, ac quæcunq; aliæ distractiones hmõi Hospitaliũ et locorũ quacunq; ratione vel causa, etiã motu, scientia & potestatis plenitudine similibus, & etiã cum expressa huiusmodi priuilegiorũ, et stabilimẽtorũ derogatiõe, nullius penitus sint roboris, vel momẽti, et habeãtur prorsus pro infectis, nec censeatur in hac parte vnquam derogatum per quascunq; clausulas, & etiã derogatoriarũ derogatorias, fortiores, & efficaciores, nisi dũ & quoties de illorũ, ac etiã certarũ in specie desup cõfectarũ literarũ de verbo ad verbũ vere, et nõ per clausulas idẽ importãtes inserto tenore, de ipsorũ S. R. E. Cardinaliũ consilio derogetur: nec etiã tunc, nisi ad id Magistri et Conuẽtus prædictorũ expressus accedat assensus, et semp in hmõdi, quæ sic fient de consilio prædicto, derogationibus censeatur apposita clausula, Quod tunc demum effectum sortiantur, cum consensus Magistri, & Conuentus prædictorum accesserit, & non aliter,

ne-

nec alio modo: quòdq; priuilegijs, statutis, stabilimentis, alijsque præmissis etiã per quascunq; literas Apostolicas, etiã quasuis clausulas generales, vel speciales, etiã derogatoriarũ derogatorias, efficacioresque, et insolitas, ac etiã irritantia decreta, sub quacũque verborũ expressione, in se continentes, nullatenus derogari possit, nec quo ad illa derogatũ censeatur, nisi tenor illarũ de verbo ad verbũ, nihil penitus omisso, insertus, et hmõi derogationes cõsistorialiter factæ, & per trinas distinctas literas eundẽ tenorẽ continentes, tribus distinctis similibus vicibus, Magistro, & Cõuentui prædictis intimatæ, et insinuatæ fuerint, ac ipsorũ Magistri, & Conuẽtus ad id expressus accedat assensus, & aliter factæ derogationes nemini suffragẽtur: ac Magister, & Conuẽtus prædicti ad parendũ literis derogatorijs huiusmodi, & decretis super illis pcessibus, ac illorũ executoribus, & subexecutoribus, eorũque mãdatis, & monitionibus minime teneãtur: sed literarũ huiusmodi executionẽ omnino impedire, nec ratione resistẽtiæ censuris ecclesiasticis per eosdẽ executores, vel subexecutores latis innodari possint. Quibus omnibus etiã si de eis, &c. tenores, &c. in genere, et in specie ad effectũ sufficientis derogationis eorum p plene, & sufficienter expressis habentes, harũ serie specialiter & expresse derogamus: cæterisque cõtrarijs quibuscũq;. Cæterũ iubemus, præsentes cõsuetis vrbis locis publicari, et exẽpla de more applicari, easq; sic publicatas Magistrũ, Conuẽtũ, & fratres prædictos, cæterosque oẽs, & singulos quorum interest, æque obligare volumus, ac si ipsæ præsentes (quibus sola nostra signatura sufficiat, et vbique tã in iudicio quã extra illud, fidem faciat) essent omnibus singulatim, ac personaliter intimatæ.

Placet Motu proprio. M.

¶ *Anno*

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. LXVII. Indictione decima, die vero vndecima, Mensis Augusti. Pōtificatus S. D.N. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno eius secundo, retroscriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt Romæ in acie campi Floræ, & valuis Cācellariæ Apostolicæ, vt moris est, per nos Ioan. Andream Rogerium, & Scipionem de Octauianis S. D. N. Papæ Cursores.*

Ioannes Andreas Panizza Magister Cur.

BVLLA CONFIRMATIONIS ET NOVÆ CONCESSIONIS PRIVILEGIORVM OMNIVM ordinum Mendicantium.

CVM CERTIS DECLARATIONIBVS, Decretis & Inhibitionibus S. D. N. D. Pij Papæ V. Motu proprio.

Pius Episcopus seruus seruorū Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

ET si Mendicantium ordines, *qui sedulū in vinea Domini quotidie exhibere non cessant famulatū, summo semper studio (etiam dum in minoribus essemus) amplexi sumus, ad summi tamen Apostolatus apicem (meritis licet imparibus) diuina fauente clementia assumpti, dū*

 id mente

id mẽte recolimus, facere non possumus, quin eos propensiori charitate, et paterno affectu amplectamur: ac exinde pro suis sanctis studijs, honestisq; laboribus, proq; salute animarum, ab Apostolica Sede (cuius continuè pacem, & dignitatem ordines ipsi fortiter tutati sunt) tàm spiritualia quam temporalia subsidia, ornamentaq; acceperint, & accipiant, quibus & sancta sua officia, ac vitam suam regularem facilius, atque expeditius exequi, & trãsigere poßint, & cæteræ religiosæ personæ, ordinesq; alij exẽplo ipsorum promptiores, alacrioresq; ad sua officia persoluenda reddantur. Hinc est, quòd nos attendentes, plerosq; ex venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis, qui eosdem ordines præcipue, tanquam fructiferos in agro domini palmites, & colere, & adiuuare deberent, non solum id exequi negligere, verum etiam Concilij Tridentini decretis in prauum sensum retortis, eos & eorum quemlibet varijs afficere incommodis, & perturbationibus, eorumque priuilegijs non modicum afferre grauamen conantur. Quidam enim Episcopi (vt accepimus) nolunt admittere quosdam regulares ad prædicationem, etiam in suis Ecclesijs faciendam, quamuis de eorum habilitate ad huiusmodi opus exercendum, habeant bonum testimonium à suis superioribus. Alij vero volunt, vt nedum semel, sed etiam plu ries in anno coram ipsis, vel eorum Vicarijs prædicatores præsententur, ac pro licentia prædicandi (quam non nisi in scriptis dare volunt) aliquid quandoque exigunt. Alij etiam Episcopi maximam regularibus iniuriam irrogare videntur, dum præter ordinem, & veterem consuetudinem absque vlla ratione quosdam reijciunt, & quosdam, pro eorum libito, admittunt ad prædicationem huiusmodi habendam in locis suæ diœcesis. Quo-

rundam

rundam etiam locorum ordinarij, quosdam religiosos probos viros, & idoneos, etiam à suis superioribus approbatos, ad confessiones audiendas admittere nullo modo volunt. Quidam ex eis volunt, non solum singulis annis, sed etiam pluries in anno in aliquibus partibus eosdem confessores sibi præsentari. In aliquibus vero oppidis tā Episcopi seu eorū vicarij, quàm presbyteri curati nolunt, vt fratres mendicantes vocati ad audiendas confessiones infirmorum (maximè si infirmitas est grauis) aut etiam sanorum in priuatis illorum domibus, vel alibi, præterquam in suis Ecclesijs aut Monasterijs possint accedere. Nonnulli etiam audent confessores Monialium (qui pleno iure subsunt regularibus) examinare, cum tamen id minime per concilium decernatur, sicut & de fratribus, qui sunt audituri confessiones aliorū fratrū. Qui etiā in aliquibus partibus nituntur asserere, seu facere, ne quisquam infra annum possit sacram Eucharistiam in Ecclesijs mendicantium recipere, neque etiam moniales tertiarias nuncupatas suorum ordinum (vt aliqui asserunt in aliquibus partibus fieri:) cum tamen solum in Paschate, quo ad seculares dumtaxat, iuxta priuilegia summorum Pontificū prædecessorum nostrorum eisdem ordinibus concessa id obseruari debeat. Alij vero Episcopi, seu eorū vicarij audent ad eorū libitum, dare licentiam quibuscunq;, quæcunq; Monasteria Monialium, etiam sanctæ Claræ, ingrediendi, etiam si regularium curæ subdita sint. Quidam vero sub prætextu exquirendi voluntates puellarum, ante professionem earum volunt eas extrahere à monasterijs, & per longum tempus alibi detinere: ipsasq; puellas seu nouitias de plerisq; rebus interrogant, neque necessarijs, neque decreto Concilij Tridentini desuper contentis,

ex quibus non modica potest oriri occasio scandali. Alij vero plerique noluerũt quosdã regulares aliarũ diœcesum sacris ordinibus initiare: ac etiã à sui ordinis Prælatis approbatos, admittere nolunt. Aliqui vero singulis dominicis diebus in suos Parochianos ad sonum cãpanæ excõmunicationem promulgant, vt non possint interesse missis, cõcionibus, & diuinis officijs, nisi in propria parochia. Alij vero ipsis prohibent, vt omnino in alijs Ecclesijs (etiam requisiti) non celebrent. Alij vero in aliquibus partibus in eorũ Ecclesijs conciones sacræ Scripturæ, & sermones pro mortuis haberi nolunt: & si aliquid ipsis relictũ fuerit, vt ab ipsis missæ dicantur, vel alia officia pro mortuis celebrentur, ipsi sibi ea vsurpant, dicentes, quod ipsi ea exequi non possunt, quia ipsi sunt pastores. Alij vero sub excõmunicationis latæ sentiæ, & exilij per decẽnium à diœcesi pœna, inhibuerunt, ne missæ in eorum Ecclesijs celebrentur in diebus festiuis, antequã rector Parochialis Ecclesiæ celebrauerit. Alij etiã nolũt, vt dũ prædicatio in Ecclesia Cathedrali habetur, alibi prædicetur. Ac insuper in quibusdã locis omnem ordinẽ & quietem perturbant, dũ controuersias iam diu sopitas & extinctas super præcedentia excitarunt; & vbi nullæ erant, pepererunt: dũ pro arbitrio & voluntate eorũ, hos illis præferre voluerunt. Quidam etiã Episcopi volunt, regulares à cura animarum excludi, & illã solis presbyteris secularibus cõmitti. Quidam vero quartã funeralium extendere volunt etiã ad missas, legata, & alia quæcunque, quæ domibus regulariũ relinquuntur. Alij autẽ volunt quartã partẽ omniũ eorum, quæ etiam pro ornamẽto Ecclesiæ, palliorũ, planetarum, cortinarũ, pãnorum, et eorũ etiam, quæ pro victu fratrum relinquuntur. Aliqui etiã in quibusdam partibus etiã volunt, vt non solũ ius sepul-

turæ solui consuetum, quod semper soluitur, neq; denegatur, sed etiam omne illud, quod Ecclesijs ordinũ ad eorum libitum partes dant, quando sepeliuntur ibidem defunctorum corpora, id totum curatis etiam de nouo soluatur, instanter conantur, impedientes ne aliter corpora defunctorũ ad monasteria fratrum deferãtur, vnde in hoc maximè tam partes, quam ipsos fratres grauari cõtingit. Aliqui vero etiã ex locis mendicantiũ, qui curã habent animarum, volunt pro Seminario decimas exigere, ac in casu renitentiæ etiam pignus exigunt. Alij autem præfatos fratres, ac moniales sub eorum cura degẽtes subsidium regiũ persoluere cogũt, cum multæ earundem monialium vix habeant pro earum victu & vestitu necessaria vitæ. Alij etiam in quibusdã partibus pauperes Mendicantes eleemosynas petere prohibent pro eorum dũtaxat sustentatione, & si inuenerint eos panem vel aliquid aliud simile amore Dei sibi collatum portantes, quandoq; ab eis auferre minantur, afficientes eos graui iniuria & contumelia. Nõnulli vero Episcopi vel capitula canonicorũ pauperes mendicãtes tam fratres quam moniales suorũ ordinum, tã de redditibus bonorum siqua habent, quam de possessionibus, vineis, agris, & alijs suis bonis quibuscunq;, non solum largitione fidelium sibi concessis, sed etiam aliâs iustis de causis ab eis acquisitis ac pecunijs emptis sibi decimas ac primitias alijs respectiuè soluere cogunt. Alij autẽ ausi sunt inquirere, & processus facere contra aliquos regulares, intra claustra delinquentes, vel de quorum delictis aliqua erat suspitio, non expectata aliorum superiorum censura. Alij vero Episcopi monialium monasteria ingredi, & illa ingrediendi licentias suis concedere, & aduersus illas processus formare, ipsorum ordinum superioribus irrequisitis, præsumunt. Alij

qui etiam dominiū temporale super moniales habere prætēdunt. Nonnulli vero frequentissime regulares citant, & iurisdictioni suæ subijcere tentant, ac eorum conuentum occupant, ipsos expellendo, ac in ipsos iurisdictionem, vel potestatem exercent. Aliqui vero ipsos carceribus (absq; causæ cognitione) mancipant, ac manibus pedibusque laborant, vt regulares Mendicantes suæ ditioni subijciant, & vsq; adeo se intromiserunt in gubernatione cōuentuum, & in correctionibus fratrū, vt Prouincialibus, et Generalibus nullus amplius videatur relictus locus, aut vlla iurisdictio. Aliqui autem, conuentuū Priores, & Guardianos rationes & computa facere cum syndicis conuentuū huiusmodi prohibēt. Fratres quoq;, qui ad Episcopos huiusmodi recursum habent, à Prioribus et Guardianis præfatis castigari, & puniri interdicuntur. Inhibent quoque superioribus ordinum, ne faciant processus contra fratres, ac in ipsos imperiū, & brachium seculare exercent. Alij vero ipsos extra claustra degentes sub eorum protectione recipiunt, eosq; sic permanere permittunt, eosq; etiam inuitis suis superioribus detinēt. Aliqui vero, bonorū ipsorum fratrum tanquam ad eos (si extra claustra defuncti fuerint) spectātium, possessionem occupare præsumunt, & ad habitū religionis reuersis, sua bona consignare nolunt. Ac etiam vniones à sede prædicta, aut aliâs rite factas, de beneficijs Ecclesiasticis impediunt, & sibi relaxari debere volunt, & cōtradictores excōmunicatiōis gladio feriunt. Alij vero, regulares cāpanas diebus festiuis pulsare, vel eodem tempore, quo ipsi celebrant, Missas celebrare nolunt. Aliqui etiam pro licentia danda ædificandi quandam domū regularē, triginta vel quadraginta ducatos exigere non erubuerunt. Alij vero eos mortuorum corpora associare.

Alij

Alij autem cum Parocho similia munera subire non permittũt, nisi maior canonicorum pars interuenerit. Alij vero mortuorũ officia in regularium Ecclesijs peragi nolunt, nisi cum ipsorum præsentia, et ipsorum moniales, vel alias personas, etiam si in earum funere Parochus interuenire non deberet, sepelire prohibẽt, nisi ipsi Parocho prius certum quid solutum fuerit: & si aliquem ipsi sciuerint in regularium Ecclesijs sepulturam elegisse, eum (vt dicitur) non ante ad illas deferre sinunt, quam ad Parochi Ecclesiã delatũ, inibique officiũ peractũ fuerit. Postremo vero, testamenta sine presbyterorum præsentia fieri prohibẽt: & si quid ipsis regularibus relictum fuerit, id asserentes contra Concilij Tridẽtini Canones esse, reuocare omninò procurant: Ac propterea volentes præmissis, ac alijs similibus excessibus & grauaminibus ex nostri pastoralis officij debito prouidere, attendentes etiam illos, qui onus diei, & æstus, tam in prædicationibus, quam in cæteris spiritualibus muneribus quotidie sustinent, nisi etiam aliquantisper subleuentur, facile fore, vt oppressi, à suis officijs omnino desistant: ne in posterum eis aliquod inferatur grauamen, Concilij Tridentini huiusmodi decreta, quorum falsa, seu minus vera intelligentia præmissa irrepserunt, quorumque declaratio nõn nisi ad nos spectat, modo & forma infrascriptis declaranda censuimus. Nos igitur Motu proprio, non ad alicuius instantiam, sed de mera deliberatione, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine declaramus Canonem Sessionis xxiiij. capit. 4. per quem omnibus regularibus, etiam in suorum ordinum Ecclesijs, contradicente Episcopo prædicationis officium interdicitur, Mendicantium ordinum fratres huiusmodi, quando à suis

Declarãtur aliq̃ decreta Concilii Tridenti ni.

Mendicãtes in suis posfunt prædicare ecclesijs & quãq cotradicẽte

à suis Generalibus, vel eorum Ministris, Prouincialibus, ad id deputati fuerint, non comprehendere, neq; eos afficere posse. Imo volumus, quod in suis ecclesijs quando eis placuerit, licite et absq; vllo impedimento, vel contradictione, etiã Episcopi, nisi ipse prædicauerit, prædicare possint. Quod vero in sessione 23. cap. 15. circa confessiones à regularibus non audiendas statuitur, hoc etiã dictorum ordinũ fratres, à præfatis suis Generalibus, vel Ministris, Prouincialibus ad audiendas confessiones vtriusq; sexus Christi fideliũ approbatos (vt præmittitur) minime comprehendat: ita vt à confessionibus audiendis, tam intra eorum Ecclesias, & domos, quàm extra minimè prohibeantur, super hoc literas felicis recordationis Pauli Papæ 4. etiam prædecessoris nostri, cõcedentes eisdem fratribus Mendicantibus regularis obseruantiæ, posse confessiones secularium personarum, etiam infirmarũ, etiã extra domos, & Monasteria sua, & vbilibet audire, approbãdo, & de nouo concedendo. Statuimus etiam quod ille qui semel in vna diœcesi admissus per Episcopum fuerit, semper in eadem diœcesi habeatur pro admisso, nec amplius examinari, vel præsentari in dicta diœcesi debeat, tam quo ad prædicationes faciẽdas, quam quo ad confessiones audiendas: nec aliquid pro prædictis exigi, vel recipi debeat. Confessores vero monialiũ, quæ degũt sub cura regulariũ, ab Ordinario examinari nolumus, quemadmodũ neque etiam fratres, si debeant audire confessiones aliorũ fratrũ, examinari debent. Lectores insuper ex eisdem fratribus & in Theologia graduati, qui cum licentia suorum superiorũ ad gradum admissi fuerint, cum de ipsorũ doctrina ambigendum nõ sit, tam confessiones audituri, quam prædicationis munus subituri, ab Episcopis minimè examinentur. Cũq; inhonestũ sit, quælibet

Confessiones tã intra domos quã extra audire possunt.

Admissus semel in vna diœcesi nõ tenetur ãplius examinari, vel præsentari i eadem.

Confessores monialium, & fratrũ nec examinari, nec præsentari tenetur.

Lectores, aut graduati examinari non tenentur.

nota

libet in alienam messem falcem inijcere, cumq; monialiũ Monaste ria non nisi de Episcopi, vel superioris licentia, & in casibus necessarijs, aliquis ingredi præsumat, in Sessione 25. cano. 5. prohibetur, hoc tantum in illis Monasterijs locũ habere volumus, quæ Ordinarijs ipsis pleno iure subsunt, in quibus, in casibus necessarijs ipsi dare licentiam possint, et non alijs Monasterijs. Ita vt in præfatis Monasterijs, quæ Ordinarijs ipsis pleno iure nõ subsunt, ipsi Ordinarij illa ingredi non possint, prout in regulis earũ seu de iure statuitur, & eis aliquos processus aduersus moniales ipsas, seu fratres huiusmodi, propterea, seu aliâs ipsorum ordinũ superioribus irrequisitis, quoquomodo formare, aut facere posse, omninò prohibemus, ita vt aliquã iurisdictionem, seu aliud quodcunq; dominium, in moniales & fratres huiusmodi, respectiuè habere, exercere, aut exequi nullatenus possint aut debeãt: imo illas, & illos omnes ab eorum superioritate, dominio, & iurisdictione, & potestate eximimus & liberamus, prout eis concessũ est per sua priuilegia, à sede præfata obtenta, & ita præfatæ moniales, ac fratres sint exclusi à superioritate, & iurisdictione ordinariorũ respectiuè huiusmodi, vt etiam in illarũ, vel illorũ syndicis, aut procuratoribus deputandis, vel in disponendis illorũ facultatibus, vel alia sibi non competentia facienda, vllatenus nõ se intromitant: nec etiam Ordinarij ipsi regulares præfatos citare, et iurisdictioni suæ subijcere, ac eorũ conuẽtus occupare, ipsos ab eis expellendo, ac in ipsos iurisdictionem aliquam & potestatem exercere, vt præmittitur, aut ipsos carceribus mancipare, & contra eos aliquid aliud facere possint, vt suæ ditioni subijciantur: neq; etiam se intromittant vllo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione conuentuũ, tam fratrũ quam monialium huiusmo-

Quid de ingressu Monasteriorum monialiũ quoad Episcopos: & de licẽtia ingrediẽdi nõ danda.

Processus aduersus moniales, vel fratres Episcopi facere nõ possunt.

Episcopi iurisdictionem vel superioritatẽ in fratres, vel moniales nõ habent, citare nõ possunt, nec conuentus occupare.

Episcopi nõ se in-

di, et

di, & illorum correctionibus: sed omnia ista & alia necessaria ad correctionem & gubernationem fratrum, aut Monialium huiusmodi, eorum Generalibus, ac Ministris seu prouincialibus, vel alijs eorum aut earum respectiuè superioribus, etiam ratione computa faciendi cum syndicis conuentuũ huiusmodi, omninò relinquãtur: nec vllo modo in præmissis, & alijs fratres & Moniales huiusmodi tangentibus Ordinarij prædicti per se vel alios se intromittant. Fratres quoq; si contigerit, eos ad huiusmodi ordinarios recursum habere, à præfatis Generalibus, Ministris, seu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & alijs suis superioribus castigari & puniri posse, & debere: neq; ipsos ordinarios præfatis superioribus ordinum huiusmodi vllatenus inhibere, quinimo præfatos superiores processus contra fratres suos et Moniales huiusmodi, quando opus fuerit, circa delictorum inquisitionẽ, vel castigationem facere posse, decernimus, inuocato etiam adhoc si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Inhibemus etiam ipsis ordinarijs, ne fratres extra claustra degentes, sub eorũ protectione recipiãt, eosq; inuitis suis superioribus detineãt. Prohibemus quoq; eisdẽ ordinarijs, ne aliquo modo se intromittant in bonis dictorum fratrum extra claustra suorum Monasteriorũ pro tempore degentium, siue decedentium, & quamuis in habitu siue absq; habitu moriantur, volumus quod eorum bona mobilia & immobilia ad ordinem, quem professi sunt, pertineant disponenda, iuxta constitutiones, seu ordinationes præfatorum ordinum: neque illa Ordinarij præfati occupare præsumant, imo huiusmodi & ad habitum religionis reuertentium bona omnia monasterijs ipsis (cùm ea quæ acquirit Monachus, de iure Monasterio acquirantur (pertinere etiam decernimus. Ac ipsis ordinarijs, ne quascunq;

Intromittunt in gubernatione cõuentuũ fratrum vel monialiũ.

Regulares habẽtes recursum ad Episcopos possunt à suis superioribus puniri.

Epi non recipiãt fratres extra claustra degẽtes, sub protectione sua inuitis superioribus.

Bona regulariũ decedentiũ siue in habi-

quascunque vniones, etiam perpetuas, à sede prædicta, vel aliàs, vt præfertur, hactenus factas, & pro tempore faciendas de beneficijs Ecclesiasticis, seu illorum fructibus, quin suum sortiatur effectum, impediant, omninò etiam probibemus: & censuras Ecclesiasticas, & alias pœnas per eos in contradictores pro tempore latas, nullius esse roboris, vel momenti, similiter decernimus & declaramus. Insup volumus, quod præfati regulares, quibus cura animarum inest, possint per se ipsos iuxta suorum Superiorum ordinationem, aut alios vicarios seu capellanos seculares ipsorum regularium nutu amouibiles, ab eis deputatos, & ab Ordinario pro idoneis nominatos, & approbatos, præfatam curam exercere: neq; in eorum deputatione, vel amotione, neq; alicuius partis fructuum cõsignatione, pro præfatis capellanis seu vicarijs secularibus, si per tales curam exerceri contigerit, Episcopi vllo pacto se intromittant. Prohibemus insuper eisdem ordinarijs, ac alijs quibuscunque personis, ne impediant ipsos fratres quando eis placuerit, tam in diebus dominicis, seu festiuis, aut alijs totius anni temporibus, campanas pulsare, & etiam tempore quo ipsi celebrauerint, missas celebrare, necnon mortuorum corpora associare, & illa per fratres ipsos quando in Ecclesijs suis præfatis delata fuerint, etiam absque præsentia rectorum Ecclesiarum huiusmodi sepeliri facere, ac officia mortuorum huiusmodi peragi posse, necessariãque præsentiam rectorum, aut aliorum clericorum, quin infirmi libere sua possint condere testamenta, minimè esse, ac ipsos regulares legata, aut quæ vis alia sibi in testamentis relicta, exigere & obtinere posse, neque aliquod ius in contrariũ esse, decernimus & declaramus. Volumus etiam, quod puellarum deo dicãdarum, an scilicet coactæ, vel seductæ

tu, siue extra habitũ ad ordinẽ, quem pfessi sũt ptineát. Episcopi nõ impediãt vniones beneficiorum.

Regulares possunt exercere curã animarum.

Possunt campanas pulsare, missas celebrare, mortuorum corpora associare.

seductæ fuerint, examen faciendũ, non nisi infra quindecim dies, postquam iuxta Conciliũ Tridentinum Episcopi, vel eorum Vicarij requisiti fuerint, fieri possit: quibus elapsis, amplius in hoc illis se intromittere non liceat: cuius occasione nec Episcopus, nec eius Vicarius intra septa Monasteriorũ ingrediantur, sed stent ante cratẽ ferream: & interrogationes alias, quàm eas quæ præfatũ Concilium Tridentinum iubet, eis fieri omnino prohibemus: ac similiter volumus, quod puellæ, seu nouitiæ ipsæ, ad alias interrogationes respondere minimè teneantur. Sessionis vero 23. cap. 8. neminem nisi à proprio Episcopo ordinari posse statuens: in regularibus locũ non habere omnino declaramus, ita quod fratres huiusmodi præfatos etiam sacros ordines à quolibet Antistite, gratiam et communionem Apostolicæ Sedis habente (ordinarij loci minimè requisita licẽtia) in locis, seu domibus fratrum hmõi, aut alibi, recipere possint. Et insuper sessionis 22. decretũ, per quod populũ sæpe ad suas ecclesias, saltem dominicis & maioribus festiuis diebus, conuenire debere monet, insequendo, volumus, quod fratribus Mendicantibus huiusmodi, non solũ prohiberi non possit, ne missas, & alia diuina officia faciant in eorũ ecclesijs, verũ etiam in quibuscunq; alijs, vbi celebrari missas solitum est, etiam ipsis non vocatis, seu ad id requisitis celebrare valeãt. Ac etiam quod conciones, & lectiones sacræ scripturæ, & sermones pro mortuis, etiam in Ecclesijs suis facere, ac eleemosynas pro celebrandis huiusmodi missis, & alijs diuinis officijs peragendis, si eis illas donari seu relinqui contingat, recipere: necnon missas, & diuina officia huiusmodi, etiam in diebus dominicis, vel festiuis, etiam antequam rector Parochialis Ecclesiæ celebrauerit, celebrare, & facere, & quando eis vi-

Quomodo nouitiæ sint examinãdæ ante professioné, ab Ordinarijs.

Regulares à quocunque Episcopo ordinari possunt.

Quod fratres missas in festiuis dieb⁹ celebrare possunt in quib⁹cunque Ecclesijs etiã antequam rector paroch. alis celebret.

Celebrare

eis videbitur, etiã si tunc in ecclesia cathedrali prædicetur, prædicare, ac etiam quicunq; vtriusq; sexus Christi fideles, totius anni tẽpore illas, et illa in Ecclesijs fratrum hmõdi audire possint, ipsiq; Christi fideles vllatenus desuper molestari, aut impediri per locorum Ordinarios seu Rectores Parochialiũ ecclesiarum, aut alios quoscunq; vllo pacto, causa, vel occasione nõ valeant, seu debeãt, sed præfati Christi fideles audiendo missas, & alia diuina officia in Ecclesijs fratrũ hmõdi diebus dominicis, aut festiuis, præcepto Ecclesiæ de illis audiendis satisfecisse censeantur. Ipsiq; Christi fideles, sacramentũ Eucharistiæ (resurrectionis Dominicæ festiuitate dũtaxat excepta) sumere, eisque illud per fratres hmõdi administrari valeat, nec ad aliud faciendum per locorum Ordinarios, aut ecclesiarum rectores præfatos, seu alios quoscunq; (illorum licentia minime requisita) etiã sub censuris ecclesiasticis & alijs pœnis cogi vel compelli possint, seu debeant, etiã decernimus & declaramus. Et licet in sessione 25. cap. 12. caueatur, quod censuræ & interdicta ecclesiastica, etiã à locorum ordinarijs promulgata, mandãte Episcopo, à regularibus in eorum ecclesijs publicari debeãt, tamen si tẽpore celebrationis alicuius ex festis sanctorũ ordinum eorundẽ, ac aliâs in alijs festiuitatibus iuxta eorũdem ordinum priuilegia Apostolica, interdictũ huiusmodi emanauerit, illud in præfatis festiuitatibus & earũ octauis suspendimus. Controuersias autẽ omnes de precedẽtia, quæ eadẽ sessione 25. cap. vero 13. per Episcopum terminari mandantur, nõ nisi durantes, per illũ dirimi, finitas autẽ nullo pacto innouari posse statuimus. Cumq; licet cap. 11. sessionis 25. statuat, quod in domibus virorum seu mulierũ, quibus animarum personarum secularium cura imminet, nulli, etiã ad nutum amouibiles, inibi deputentur

Possũt etiã ante quã celebretur in parochiali. Prædicare possunt etiã si in cathedrali prædicetur.

In diebus festiuis ões Chrsti fideles audire possunt missas in ecclesijs fratrũ. Satisfaciũt præcepto ecclesiæ. Possunt que.

Interdicta suspẽdũtur in festiuitatibus sãctorũ ordinũ, & alijs ad quæ habent priuilegia.

Controuersiæ de precedẽtia dirimãtur.

tentur, nisi de Ordinarij consensu ac prævio examine huiusmodi præcedente, ad curam huiusmodi admitti posse omnino volumus præfatos regulares. Quartam autem funeralium de qua, sessione 25. cap. 13. nequaquam soluere teneantur Monasteria, quæ à quadraginta annis citra fundata existunt, postquã Conciliũ ipsũ loquitur tantum de Monasterijs ante annos quadraginta fundatis, quæ ipsam quartam soluere consueuerunt: & vbi solui cõsueuit, id tantum ceræ, & aliorũ, quæ in aliquibus partibus deferri contigerit, tẽpore quo defunctorũ corpora ad sepulturam deferũtur: non autem de Missis, seu legatis, vel alijs, fratribus ipsis seu monialibus huiusmodi relictis, aut aliâs quomodolibet donatis solui debet. Sicq; intelligi Concilij decretũ, quo ad quartam huiusmodi soluendam, debere decernimus. Vbi vero non est cõsuetudo soluendi quartam huiusmodi, de nullo supra scriptorũ solui debere declaramus. Nec ad quartam seu aliam partem omnium eorum, quæ etiã pro ornamento Ecclesiæ, palliorum, planetarum, cortinarum, pãnorum, & aliorum quæ dictis ecclesijs relinqui, vel dari contigerit, etiam si pro victu fratrum, aut aliâs relinquantur, aliquid contribuere teneantur. Ac etiã ius sepulturæ solui tantum cõsuetum curatis, & non aliquid aliud eis solui debeat, quãuis partes ad earum libitũ ecclesijs ordinum huiusmodi, seu eorũ fratribus alia quæcunq; tribuant, seu eleemosynas elargiantur, quando sepeliuntur ibidem corpora mortuorum huiusmodi: nec propterea impediri debeant, quin possint defunctorum corpora præfata ad eorum ecclesias tumulanda deferri facere: Inhonestum quoque esse censentes, Mendicantium ordines ad aliquorũ onerum contributionem teneri, illos, illorum que loca, etiam si curam animarum habeant, ac quæcunq; beneficia illis vnita ad

Regulares ad curam animarũ admitti debent.

Quarta, funeralium, quã soluẽda.

Nec q̃rtam nec partẽ aliquã eorumque fratrib' reliquũ tur tenẽtur tribuere.

Ius sepulturæ soluendũ.

Mẽdicãtes curã animarũ habẽtes nõ te.

contri-

contributionem pro Seminario, aut decimarum aliquarum solutionem, immo illos, & eorum domos, monasteria, beneficia, & loca quæcunq, & ab illis quomodolibet dependentia, eorūq; possessiones, vineas, agros, et prata, ac alia bona quæcūq, tàm ad ipsos, quam ad moniales præfatas, etiam largitione fidelium, seu aliàs iustis de causis ab eis acquisita, ac pecunijs empta vel aliàs quomodolibet pertinentia, minimè teneri: illosq; et illas à quibuscunq; decimis, primitijs, quartis, medijs, & alijs fructuū partibus, necnon subsidijs charitatiuis, etiam per nos concessis, ad quorumcūq; etiam regum, Principum, et dominorum temporaliū instantiam, quacunq; etiam vrgentissima & de necessitate exprimenda causa, ac etiam alijs quibuscunq; oneribus, tā ordinarijs, quam extra ordinarijs: etiam ratione fructuū, olerum, virgultorum, lignorū, beneficiorum, & aliarum quarūcunq; rerum, tàm pro victu quā vestitu, aut aliàs sibi necessariarum quomodolibet etiam auctoritate Apostolica nunc et pro tempore impositis, ita vt penitus et omninò ad alicuius rei contributionem minimè teneantur, omninò eximimus et liberamus: illosq; & illas, ad illos, & illa, etiam si seculares, et aliæ personæ quæcunque in eas exigendi possessione fuerint, minimè teneri debere volumus: nec sub cap. 12. sessionis. 25. comprehendi posse, vel debere decernimus. Quòd verò de vsu quæstorum eleemosynarum auferendo loquitur sessionis. 21. cap. 8. id ad mendicantium ordines nullo modo referri posse, vel debere, etiam decernimus: quin potius cum ex eleemosynis hmōdi viuere cōgātur, eis id facere, liberū omninò esse declaramus. Quoniā verò ex nimia Episcoporū sibi irrogata auctoritate ipsi psonas regulares suæ iurisdictiōi subijcere omnino studēt, ac decreto Cōcilij præfati sessionis. 25. cap. 14. edito, quo cauetur,

quod

nētur ad aliquā cōtributionē p seminario.

Decimas aut subsidia minime soluere tenētur.

Eleemosynas petere possunt.

Regulares delinquētes à suis superioribus puniantur.

quod si regularis intra claustra existēs, & extra ea ita notoriè deliquerit, ut populo scandalosus sit, termino ab Episcopo præfigendo, à suo superiore omninò puniatur, sin minus, ab Ordinario delinquens puniri possit, confisi, varijsq; indebitisq; grauaminibus regulares afficiant, ordinarios præfatos aliquid contra regulares in claustris degentes huiusmodi quouis prætextu, occasione, vel causa innouare non posse, vel debere: nec aliquos processus cōtra ipsas personas regulares formare, aut facere posse volumus: nisi propter manifestum scandalū, & suorū ordinū superioribus prius consultis, & negligentibus: alioquin, omnia, & singula contra præmissa facta, & gesta, ac facienda in futurū pro nullis & infectis habeantur. Licentias verò pro construendis domibus regularibus, quæ. 4. cap. 25. sessionis nisi de Ordinarij licentia construi prohibentur, gratis omnino dari, & non nisi legitima subsistente causa (superioribus explicanda) illas recusari posse: nec non fratres præfatos (etiam solos) mortuorum corpora associare. Ac mandatum in die cœnæ Domini fieri solitum, in ecclesijs, seu domibus fratrum cuiuslibet ordinis prædictorum solenniter facere, & prædicta die prædicare hora qua eis videbitur: nec per locorum ordinarios, aut rectores ecclesiarum, seu alios quoscunq; prohiberi posse, etiam decernimus, et declaramus. Mandātes etiam vniuersis locorū ordinarijs, ne mortuorū officia agere Rectores Parochialium in ecclesijs ipsorum fratrū (contra illorū voluntatē) permittant. Ac moniales dictis fratribus subditas, vel personas sepulturam in eorum ecclesijs eligentes (nulla soluta Parocho portione) sepelire: vel si fratres ad mortuorū corpora associāda vocati fuerint, illa absq; fratrum huiusmodi præsentia sepiliri facere audeant, vel præsumant. Cumq; maximè de-

Episcopi cōtra Regulares processus facere nō possunt.

Licentias pro cōstruēdis domib' gratis dari debēt.

Mandatū in die cœnæ domini facere & pdicare possunt.

Portio nō soluēda pro sepultura monialium vel aliarū psonarū.

ceat,

deceat, liberam esse cuiusuis testantis voluntatem, prauum illum vsum, paruo adhuc tempore (vt præfertur) introductum, p quē testamēta absq; presbyterorū præsentia fieri interdicūtur, omninò abrogamus. Postremò quod cap. 13. sess. 25. cautū fuit, quòd omnes scilicet, tam clerici, quàm regulares quicunq; ad publicas p cessiones vocati, accedere compellantur: id quo ad fratres præfatos, de illis tantum processionibus intelligi volumus, ad quas secundum consuetudinem antiquam locorum soliti sunt accedere: vel quæ pro bono pacis ecclesiæ, vel pro victoria cōtra infideles indicuntur: quod etiam de illis conuentibus, qui collegia nuncupantur, minimè intelligi volumus, in quibus fratres sub arctiori claustra degunt, ita vt nec in choro cantent, nec ad mortuos accedāt, sed tantum studijs, et lectionibus vacent. Præterea si forte inter Episcopos, vel collegia, aut capitula, vel alias quasuis personas & præfatos fratres, seu moniales, aut eorum aliquos, super præmissis vel aliquo eorum, coram quocunq; seu quibuscūque iudicibus, etiam causarum palatij Apostolici auditoribus, ac sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, tàm in Romana Curia quam extra eā vbilibet lis, seu lites respectiue pendeāt: nos litem seu lites, et causam, vel causas huiusmodi ad nos aduocamus, ac illam, & illas, quarum statum, ac nomina, & cognomina iudicum, et collitigātium præsentibus haberi volumus pro sufficienter expressis, cassamus, & extinguimus, ac partibus ipsis perpetuum silentium desuper imponimus. Ac insuper vt facilius præmissa omnia illibata persistant, omnia & singula priuilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, dispensationes, fauores, & gratias, quæ decretis Concilij Tridentini aliàs, quam vt superius est dictum, concessum, & declaratū, non contrariantur expres-

Abrogatur vsus faciendi testamenta absque presbyterorū præsentia.

Ad quas pcessiones compelli possint regulares.

Fratres q sunt in collegijs ad nullas tenētur; ire.

Aduocatio & extinctio litium, super aliquo præmissorū.

Confirmantur, & de nouo cōceduntur ōnia pri

se eisdem fratribus, necnon monialibus quibuscunq; & sororibus tertij ordinis prædictorum ordinum respectiuè ordinibus, ac illorum Ecclesijs, domibus, & personis, etiam viuæ vocis oraculo in genere, vel in specie, tam per rec. me. Eugenium 4. Sixtũ 4. Leonem 10. Paulum 3. ac dictum Paulum 4. & Pium etiam 4. quàm alios quoscunq; Romanos Pontifices, etiã prædecessores nostros, ac nos, et Sedem eãdem quomodolibet concessa, confirmata & innouata, necnon nostras, & prædecessorum nostrorum, ac alias quascunq; desuper confectas literas, quarum omnium tenores, ac eorundem prædecessorum nostrorũ nomina, & alia de necessitate exprimenda, ac si de verbo ad verbum (nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata) inserti forent, etiam præsentibus pro sufficienter expressis habere volumus, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò approbamus, & confirmamus, illisq; perpetuæ et inuiolabilis firmitatis robur adijcimus, eaq; perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obseruari debere, ac fratribus superioribus & personis ordinũ huiusmodi, necnon alijs quibuscunq; quos illa concernunt, suffragari debere, seu posse volumus. Necnon priuilegia, immunitates, facultates, libertates, indulta, dispensationes, exemptiones, fauores, & gratias, tam spirituales quàm temporales, modo & forma quibus concessa sunt, etiam per viam communicationis & extensionis, actiuè & passiuè inter se, & alios quoscunq; ordines respectiuè, de nouo concedimus: illaq; omnia & singula ad domos, & loca quæcunq; dictorũ Mendicantium ordinũ, & monialium quarumcunq;, ac sororum de tertio ordine nuncupatarũ, in congregatione viuentium dictorũ ordinum (vt præfertur) hactenus recepta, & in posterum recipienda. Necnon eorum personas et

Priuilegia quæ decretis cõcilij Tridentini expresse non cõtrariãtur aliàsquã superius est dictũ concessũ & declaratum.

De nouo conceditur.

nas & bona, etiam si priuilegiorum & aliarum gratiarũ præfatarum auctentica originalia, propter temporis antiquitatem, vel varias vrbis ruinas, deperdita existant (dummodo de eis aliâs legitimè constet) extendimus, & ampliamus. Et sic in præmissis omnibus & singulis, per quoscunq; iudices & personas quauis auctoritate fungentes, etiam Cardinales, & auditores præfatos (sublata eis, et eorũ cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, et auctoritate) iudicari & diffiniri debere: necnõ quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritũ, & inane decernimus. Quocirca dilectis filijs nostro prædicatorũ Cardinali Protectori, et S. Hieronymi Generali ordinũ, ac curiæ causarũ Cameræ Apostolicæ, etiam Generali Auditori, nunc & pro tempore existẽtibus, per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcunq;, vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem fratrum, aut monialium, vel alicuius eorum fuerint desuper requisiti, solenniter publicantes, eisq; in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciãt (auctoritate nostra) præsentes, & in eis contẽta, huiusmodi firmiter obseruari, ac singulos quos literæ ipsæ concernunt, pacificè frui & gaudere, non permittentes eos, vel aliquem eorum desuper, contra præsentium tenorem per quoscunq;, etiam locorum ordinarios, quomodolibet indebite molestari, cõtradictores quoslibet, & rebelles, per cẽsuras et pœnas ecclesiasticas, aliaq; opportuna iuris remedia, appellatione postposita, compescẽdo, legitimisq; sup his habendis, seruatis processibus, cẽsuras et pœnas ipsas, etiã iteratis vicibus, aggrauãdo, et interdictũ ecclesiasticũ apponẽdo,

Iudices assignantur.

 inuocato

inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij sæcularis. Non obstantibus præmissis, & alijs apostolicis, necnon in prouincialibus & synodalibus Concilijs editis, generalibus, vel specialibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac etiã iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, priuilegijs quoq, indultis, & literis Apostolicis eisdẽ Episcopis, vel quibusuis alijs personis sub quibuscunq tenoribus & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq efficatioribus & insolitis clausulis, irritantibusq & alijs decretis in genere, vel in specie, etiam Motu simili, ac aliâs quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorũq totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, non autẽ per clausulas generales idem importantes, mẽtio seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma adhoc seruãda foret: tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum (nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata) insertis forent, præsentibus pro sufficiẽter expressis, & insertis habẽtes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dũtaxat specialiter & expresse derogamus. Necnon omnibus illis, quæ in literis confirmationis, & innouatiõis priuilegiorum eorundẽ, aliâs per eosdem Paulũ. 4. & Pium etiam quartũ prædecessores nostros prædictos, ordini fratrũ minorũ huiusmodi concessorũ, concessum est, non obstare contrarijs quibuscunq. Aut si locorũ ordinarijs, vel quibusuis alijs cõmuniter vel diuisim ab Apostolica sit sede indultũ, quod interdici, suspendi, vel excõmunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbũ de indulto huiusmodi mentionem. Et quia

difficile

difficile foret, earũdem præsentium literarũ notitiam ad quascũq; personas peruenire, & vbiq; illas præsentare, eisdẽ motu & scientia similibus volumus, & decernimus, quòd transumptis earũdem præsentium literarũ (etiam per impreßionem factis) manu alicuius Notarij publici subscriptis, aut sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ sigillatis; quemadmodũ adhiberetur præsentibus literis originalibus (si præsentarentur) vbiq; adhibeatur, tam in iudicio quàm extra illud, plena et indubitata fides. Nulli ergo omninò hominum liceat, hãc paginã nostræ declarationis, prohibitionis, exemptionis, liberationis, inhibitionis, suspensionis, statuti, decreti, mandati, abrogationis, aduocationis, cassationis, extinctionis, impositionis, approbationis, confirmationis, adiectionis, conceßionis, extẽsionis, ampliationis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario cõtraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ millesimo, quingentesimo, sexagesimo septimo, decimo septimo Kalen. Iulij. Pontificatus nostri Anno secundo. Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem secretarium.

NOs Clemẽs Monilianus miseratione diuina *S. R. E. presbyter Cardinalis de Ara cœli nuncupatus, Omnibus & singulis præsens literarum Apostolicarũ conceßionis, declarationis, confirmationis, et voluntatis sanctißimi Domini Pij*

 diuina

diuina prouidentia Papæ Quinti, in fauorem Mendicantium impressum transumptum visuris, lecturis, pariter & audituris notum facimus, & in verbo veritatis attestamur, qualiter, cum supradictis originalibus Apostolicis literis, quas non cassas, non abolitas, nec in aliqua sui parte suspectas vidimus, & cũ præmisso transumpto auscultauimus, concordat. In quorum omnium fidẽ & testimonium ad instantiam R. P. F. Antonij à Monelia ordinis S. Francisci de obseruantia, ac in Rom. Curia eiusdem ordinis pcuratoris, has præsentes nostras attestationis literas etiã imprimi, et nostri soliti sigilli (quo in similibus vtimur) impressione communiri, & per Notarium infrascriptum subscribi fecimus. Actum & Datum Rom. in ædibus nostris, Anno à Natiuitate Domini M. D. L XVII. Indictione nona, die vero 24. Iulij. Pontificatus eiusdem S. D. N. Pij Papæ V. Anno secundo.

S. D. N. D. PII PAPAE. V. EXTENSIO

DECRETI CONCILII TRIDENTINI SESS. XXI. CAP. II. QVOD INCIPIT. CVM

non deceat, loquentis de Clericis secularibus, ad Clericos regulares non professos, quòd non promoueantur ad sacros ordines, nisi seruata forma dicti Decreti.

Pius

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei,
Ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontifex sacrorũ Cõciliorum auctor & interpres, illa quæ in huiusmodi Concilijs à prudentibus patribus in Spiritu Sancto legitimè congregatis salubriter sancita sunt, pro sui pastoralis officij debito, dum æquitas, honestas, & decus suadet, sicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios casus extendere consueuit. Sanè cum non deceat diuino ministerio ascriptos cum ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere, sacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps clericus secularis, quamuis aliâs moribus, scientia, & ætate esset idoneus, ad sacros ordines promoueretur, nisi prius legitimè cõstaret, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficeret, pacifice possidere, vel aliâs ordinari non posset, nisi iuxta Decreti ab ipso Concilio desuper editi formam, & tenorem. Cum autem nulla in huiusmodi Decreto religiosorum clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (vti moleste accepimus) certorum ordinũ Religiosi, seu canonici, vel clerici intra claustra Monasteriorum seu domorum more regularium in cõmmuni viuentes, qui nunquam, seu non nisi ad certũ tempus professionem emittant, & ex claustro exire, vel dimitti, & ad seculum redire liberè & licitè possunt, religionis prætextu absq; titulo sufficientis beneficij, nec iuxta dicti Decreti tenorem, ad sacros ordines se promoueri prætendunt, & à nonnullis Episcopis passim promoueantur, atq; inde plerumq; illud incon-

aeuie eueniat, vt sic promoti, & è claustro exeuntes, & per secula vagantes, vel mendicare, vel sordidum quæstũ exercere nõ sine ipsorum dedecore, ac ordinis vilipendio, et quã plurimorum Christi fidelium scandalo cogantur. Nos igitur, qui singulorum Dei Ministrorum honorem & decus (quantũ in nobis est) sinceris exoptamus affectibus, Motu proprio, & ex certa nostra sciẽtia, deq; Apostolicæ potestatis plenitudine, hac perpetuo valitura sanctione decretum prædictũ de clericis secularibus loquẽs, ad omnes et singulos etiã cuiuscunq; ordinis clericos, religiosos, siue seculares more religiosorum viuentes in cõmuni non professos barũ serie extẽdimus, & ampliamus: Ac religiosis, & alijs prædictis nõ professis, vt ad sacros ordines promoueri, necnõ omnibus & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis gratiam & cõmunionem Sedis apostolicæ habẽtibus, vt ordines ipsos huiusmodi religiosis personis impendere, nisi obseruata forma dicti decreti non valeant, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna interdicimus, & prohibemus: ac contrafacientes per annũ à præstatione taliũ ordinũ ipso iure suspendimus. Statuentes, & decernentes promotiones quarumlibet religiosarũ personarum prædictarũ ad ordines huiusmodi contra ipsius decreti Concilij Tridentini formam, etiã cuiusuis licẽtia illis ab apostolica Sede, vel illarũ superioribus cuiuscunq; dignitatis, status, gradus, & praeeminentiæ existãt, etiã si Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore præfulgeãt, concessæ prætextu factas, executione prædictorũ ordinũ õnino carere, nullasq; prorsus et irritas existere, sicq; promotas personas in altaris ministerio ministrare non posse. Quinimo ministrantes, priuilegijs, exẽptionibus, immunitatibus, & alijs gratijs

clericis

clericis concessis omnino priuari, et irregulrritatis, aliasq; in dicto decreto cõtentas pœnas eo ipso incurrere, à quibus nisi à Romano Pōtifice, vel in mortis articulo minime absolui possint. Nō obstā tibus quibusuis constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac quorũuis monasteriorũ & ordinũ, etiam iuramēto, & confirmatione apostolicã, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & cõsuetudinibus, priuilegijs quoq;, indultis, et literis apostolicis, illis illorũq; superioribus, & personis sub quibuscũq; tenoribus et formis, ac cũ quibusuis, etiã derogatoriarũ derogatorijs, alijsq; efficacioribus efficasissimis, restitutiuis, et insolitis clausulis, irritantibusq;, & alijs decretis in genere, vel in specie, ac aliàs quomodolibet etiã iteratis vicibus concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiã si aliàs pro illorũ sufficienti derogatione de illis illorũq; totis tenoribus specialis, specifica expressa & indiuidua, nõ autē per clausulas generales idem importātes mentio, seu quæuis alia expressio habēda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruāda foret, illorũ tenores, formas, Datas, et decreta in illis apposita, ac si de verbo ad verbũ insererentur præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habētes, illis aliàs in suo robore pmāsuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisq; cõtrarijs quibuscunq;. Et vt præsentes literæ ad omniũ notitiã perueniant, neue quis illarũ ignorātia excusari possit, volumus, et apostolica auctoritate decernimus, præsentes literas ad valuas principipis apostolorũ de Vrbe, et Cancellariæ apostolicæ, ac in acie campi Floræ publicari, & earũ exempla affigi, & imprimi, illarũq; exemplis etiã impressis manu alicuius Notarij publici, & sigillo prælati ecclesiastici, vel eius curiæ obsignatis eandē prorsus fidē adhiberi, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent

rent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginam nostræ extẽsionis, ampliationis, interdicti, prohibitiõis, suppositionis, statuti, decreti, derogationis, & volũtatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotẽtis Dei, ac beatorũ Petri & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum. Dat. Rom. apud S. Petrũ, Anno incarnatiõis Dominicæ M. D. L X V I I I. Pridie idus Octobris. Pontificatus nostri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius. H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretariũ.

¶ Anno à Natiuitate Domini M. D. L X V I I I. Indictione vndecima, die vero duodecima mensis Nouembris, Pontifi. sanctisimi in Christo patris, & D. N. D. Pij diuina prouidẽtia Papæ quinti, Anno tertio retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ & publicatæ fuerũt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, Cãcellariæ Apostolicæ, & in acie campi Floræ, dimissis in superius expressis locis præsentibus literis per aliquantulum temporis spatium affixis, & deinde, vt moris est, amotis per nos Thomã Gallarum, & Iulium Parinum prælibati S. D. N. D. Papæ V. ac sanctæ Apostolicæ Sedis Cursores.

Christianus de Monte Magister curs.

Franciscus Sellier Archiuij Rom. Cur. Scriptor subscr.

S. D. N. D. PII PAPAE. V. CONSTITVTIO DE TRIVM VOTOrum professione ab ijs emittẽdã, qui in congregationibus sub obedientia voluntaria viuunt, quorum habitus à secularibus presbyteris est distinctus.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei,

Ad perpetuam rei memoriam.

Lubricum

LVbricũ vitæ genus eorũ veriti, qui regularĩ formã præ se ferẽtes, nec proprijs renunciant, nec vllã profitẽtur ex regulis approbatis, quãdo horũ plerięque proprio instinctui obsequẽtes, alij odio incẽsi, alij dũ quod ambiunt, minus consequũtur, alij vel dilapidatis, vel interuersis rebus, & ad sese, vel propinquos trãslatis, vt ratiocinia effugiant, quidã etiã in suos ipsorũ mores inquisitũ iri præsentiẽtes, quasi impunitatẽ adepturi, è sodalitio suo, vt lubet, exiliũt, eiectisq; illius insignibus, vestẽ recipiũt secularẽ. Hic graues et periculosæ quotidie offẽsiões in populos cõcitãtur, dũ quos disciplinæ regulari perpetuo mãcipatos credũt, rursus eos, etiã vbi cõsenuerĩt, cõtẽpto post tot ãnos, et relicto (idignis sæpe modis) eius cui sese dediderãt vitæ instituto, liberos videt et solutos in sæculũ euagari. Cũ igitur conueniat, vt cuius arma induit, eã miles militiã persequatur, hãc de prædictis rationẽ capere instituimus, vt vel permanẽdi, vel abscedẽdi facultate semel singulis pposita, certus deĩceps et ĩmobilis disciplinæ regularis cultus debeat ĩ ipsis sodalitatibus ppetuo obseruari. Itaq; de nobis attributæ potestatis plenitudine, statuimus, vt oẽs, et singuli Priores, Præpositi, et alij præsidẽtes, generales, prouinciales, et cõuẽtuales, necnõ Canonici, et fratres S. Georgij in Alga, Venetiarũ, ac Eremitarũ S. Hieronymi, aliâs beati Petri Pisarũ, et omniũ ac quarũcũq; aliarũ congregationũ, necnõ ecclesiarũ, domorũ, et conuẽtuũ in cõmuni, et sub obdientia volũtaria, et extra votũ solenne religionis viuẽtes, quorũ habitus à secularibus presbyteris est distinctus, qui religionem amplecti, et professionẽ regularem solennem emittere voluerint, id in suis quisq; Conuẽtibus, & domibus, intra vigintiquatuor horarũ spatiũ, postquã delegatus noster præsentes literas eis significauerit, palã et spõte delibe rent, et declarent: inde conuocato quam primũ per singulas huius

modi

modi cõgregationes generali vel alio supremo, iuxta morẽ cuiusq; cõgregationis, capitulo, ibiq; electa vna, sub qua degãt, ex regulis approbatis, in quã maior pars vocũ ipsius capituli cõsenserit, triũ votorũ substantialiũ professionem regularẽ intra mensem solenniter emittant: & in ea tã ipsi, quã illam deinceps ingressuri atq; professuri, perpetuũ ferãt altissimo famulatũ: sicq; professi vel in suis quisq; prioratibus, præposituris, præsidentijs, administrationibus, & officijs confirmẽtur, vel ad alia transferãtur, prout cuiq; cõgregationi, et superioribus suis videbitur vtilius expedire. Qui verò excurso iã anni spatio, in ipsa congregatione morati, refugerit intra tẽpus prædictũ pfiteri, detracto religionis habitu, ac redditis, etiã in vinculis si opus sit, receptorũ, et administratorum o-niũ rationibus, eijciãtur, nec deinceps patiãtur in vllis eiusdẽ cõgregationis domibus, seu cõuẽtibus ãplius cõuersari. Quocirca mãdamus vniuersis & singulis Prioribus, Præpositis, Generalibus, Prouincialibus, & Conuẽtualibus, ac alijs cuiuscunq; dignitatis, & nominis Ministris, necnon conuentibus, canonicis, fratribus, & personis congregationum huiusmodi, vt statutum nostrum prædictum, non expectata alia iussione, aut mẽtis nostræ declaratione, humiliter recipiant, & studiose obseruare procurent. Quod si forte aliqui in eo, quo nunc sunt statu (quem omninõ tollimus & abolemus) contra nostrũ hoc statutum persistere cõtenderint, singulos omni dignitate, officio, administratione, & beneficio priuamus, & ad futura perpetuo indignos decernimus, excõmunicationis quoq; sentẽtia innodamus eo ipso. Nõ obstantibus fundationibus, et institutionibus, ac statutis et cõsuetudinibus congregationum, domorum & conuentuũ prædictorũ, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia

roboratis

roboratis, priuilegijs quoq;, exemptionibus, et indultis Apostolicis, illis eorumq; superioribus, et personis, ac eorum singulis per quoscunq; Ro. Pont: prædecessores nostros, ac nos, et Sedem Apostolicam, etiam per modum statuti perpetui, ac initi & stipulati cõtractus, ac aliàs sub quibuscunq; tenoribus, & formis, ac cũ quibusuis clausulis & decretis in genere, et in specie concessis, & cõfirmatis, ac etiã alijs reformationibus, quotiescũq;, ac quocũq; tẽpore factis, & promulgatis, et quibuslibet alijs indulgentijs, et literis Apostolicis, specialibus, et generalibus, quorũcũq; tenorũ existãt, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earũ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorũq; totis tenoribus habẽda sit in nostris literis mẽtio specialis, quæ omnia tanquã abrogata, cõtra earundẽ præsentiũ tenorem nolumus cuiquã in aliquo suffragari. Cæterum mandamus præsentes ad valuas Basilicæ Principis Apostolorũ de Vrbe, & Cãcellariæ Apostolicæ, ac in acie cãpi Floræ publicari, & earũ exẽpla de more applicari. Ac etiã volumus quod ipsarũ præsentiũ exẽpla etiã impressa, et prælati Ecclesiastici, vel eius Curiæ sigillo, & Notarij publici manu obsignata, eãdẽ illã fidẽ vbiq; locorũ, in iudicio & extra illud faciant, quã ipsæ præsentes facerẽt, si ibi ostenderentur, aut exhiberẽtur. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã nostræ sublationis, abolitionis, priuationis, statuti, mandati, innodationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationẽ õnipotentis Dei, ac beatorũ Petri et Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datũ Romæ apud sanctum Petrũ, Anno incarnatiõis Dominicæ M. D. LXVIII. quintodecimo Kal. Decembris. Põtificatus nostri, Anno Tertio.

Cæ. Glorie.

Cæ. Glorierius. H. Cumyn.

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. LXVIII. Indictione vndecima, die vero 4. mensis Decembris. Pontificatus sanctissi. in Christo patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno tertio; retroscriptæ literæ Apostolicæ, affixæ & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, Cancellariæ Apostolicæ, & in acie campi Floræ, dimissis in omnibus supradictis locis earundem retroscriptarum literarũ copijs affixis, vt est moris per nos Ioannem Freile, et Iulium Parinum prælibati sanctissimi Domini nostri Papæ Cursores.*

Pompeus Vallerius Curiæ Causarũ Cameræ Apostolicæ Notarius.

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ V.

SVPER CLAVSVRA, ET REFORMATIONE quarumcunque Monialium.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

CIrca pastoralis officij nobis, *meritis licet imparibus, desuper commissi curã, quantum nobis ex alto permittitur, inuigilantes assidue, ad ea, per quæ singulis erroribus et excessibus obuiatur, ac personis quibuslibet (præsertim fœminei sexus virginitatem suam altissimo vouentibus, sub Religionis iugo Christo Saluatori in castitatis holocausto famulari affectantibus, à*

bus, à semita iustitiæ, & honestatis declinantibus, ne quicquam in eis reperiatur incongruum, quod in Regularis ponat honestatis gloria maculam, & diuinam merito possit offendere Maiestatē) opportune succurritur, libenter intendimus: ac in his nostræ vigilãtiæ partes propensius impartimur, prout id in domino salubriter expedire cõspicimus: Hac igitur perpetuo valitura Cõstitutione, inhærentes etiam Constitutioni feli. record. Bonifacij Papæ 8. prædecessoris nostri, quæ incipit, Periculoso. & decretis Con. Trid. super clausura Monialium editis, Auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, atq; perpetuo decernimus, vniuersas, & singulas Moniales præsentes atq; futuras, cuiuscũq; Religionis, ordinis, vel militiarũ, etiã Hierosolymit. sint, quæ vel iam receptæ sint, vel in posterum in quibusuis Monasterijs siue domibus recipientur, & tacite vel expresse Religionẽ pfessæ, etiam si conuersæ, aut quocunq; alio nomine appellentur, etiã si ex institutis, vel fundationibus earũ Regulæ ad clausurã non teneãtur, nec vnquã in earũ Monasterijs, seu domibus, etiã ab memorabili tẽpore ea seruata vnquã fuerit, sub perpetua in suis Monasterijs, seu domibus debere de cætero pmanere clausura, iuxta formã dictæ Constitutiõis fe. re. Bonifacij Papæ 8. prædecessoris nostri quæ incipit, Periculoso, in sacra Con. Trid. approbatæ, et innouatæ, quã nos auctoritate præfata etiã approbamus et innouamus in omnibus, et per omnia, ac illã districtiè obseruari mãdamus: quod si aliquæ Moniales forsan reperiãtur, quæ cõsuetudine etiã immemorabili, aut istituto, vel fũdatiõe regulæ suæ fretæ, animo obstinato huic clausuræ resistãt, aut quoquomodo reluctẽtur, ordinarij vna cũ supioribus earũ õibus iuris, et facti remedijs cõpellãt easdẽ tãquã rebelles, et incorrigibiles ad pcise sub

eundum

eundum dictam clausuram, & perpetuò obseruandũ. Mulieres quoq; quæ Tertiariæ, seu de pœnitentia dicuntur, cuiuscũq; fuerint ordinis, in cõgregatione viuentes, si et ipsæ professæ fuerint, ita vt solenne votũ emiserint, ad clausurã præcise, vt præmittitur, & ipsæ teneantur. quod si votũ solenne non emiserint, Ordinarij vnà cũ superioribus earũ hortentur, & persuadere studeant, vt illud emittant, & profiteantur, ac post emissionem & professionem, eidem clausuræ se subijciant: quod si recusauerint, et aliquæ ex eis inuentæ fuerint scandalose viuere, seuerissime puniantur. Cæteris autem omnibus sic absq; emissione professionis, & clausura viuere omnino volentibus interdicimus, & perpetuo ꝓhibemus in futurũ, vllam aliam prorsus in suũ ordinem, religionẽ, cõgregationem ve recipiant. Quod si contra huiusmodi hãc nostrã prohibitionem & decretum aliquas receperint, eas ad sic viuendum omnino inhabiles reddimus, ac illarũ quaslibet professiones & receptiones irritas decernimus et nullas, prout etiam præsenti decreto irritas facimus & annullamus. Porro ne Moniales vel Tertiariæ prædictæ propter hanc clausuram detrimentum aut incomodum aliquod in earũ necessitatibus, maxime in pertinentibus ad illarum victũ, patiantur; sed vt eis opportune consulatur, auctoritate Apostolica præfata statuimus, decernimus, præcipimus atq; mandamus ordinarijs, & superioribus earum, vt curent colligi fideliũ eleemosynas per conuersas, quæ non sint professæ, vel si professæ fuerint, sint tamen ætatis annorũ quadraginta, & in domibus contiguis, extra tamen Monasterium degant, & non ingrediantur clausuram aliarum Monialium, nisi in casibus ex earum Constitutionibus permissis: et de earum domibus exire non possint ꝓ huiusmodi eleemosynis colligendis, nisi de

si de licentia Ordinarij, vel earum superiorũ. Et de cætero nullæ aliæ conuersæ professæ recipi amplius, etiã de consensu suorũ superiorũ vel prælatorum, possint. Quod si aduersus hanc nostram prohibitionẽ receptæ fuerint, illarum receptio nulla, irrita, et inanis sit: provt ex nunc nullã, irritã facimus, & annullamus. Quod si prædicto modo necessitatibus Monialium, & Mulierum Tertiariarũ prædictarum succurri sufficienter non poterit, mandamus ipsis ordinarijs, & superioribus earũ, vt ipsi puideãt de alijs personis pijs, & Deo deuotis, quæ fideliũ eleemosynas colligant, vel aliâs eò meliori, & cõmodiori modo quo fieri poterit, etiã ex opere manuũ ipsarum Monialium, & Mulierum prædictarũ, arbitrio ordinariorum, & superiorum earundem, & provt eis cõgruentius expedire videbitur, prouideatur, & sucurratur. Et ne propter Monialiũ numerum excessiuũ clausuræ obseruatio violetur, inhærẽtes etiã similiter dispositioni dictæ Constitutionis Bonifacij, et Concilij Tridentini decreto, Monialibus prædictis, & illarũ superioribus, & ordinarijs districtè inhibẽdo præcipimus, & mandamus, ne plures in earum Monasterijs recipiant, & admittant, siue recipi & admitti permittant, quã ex proprijs redditibus ipsorum Monasteriorum, vel consuetis eleemosynis cõmode sustẽtari possint. Mandãtes propterea in virtute sanctæ obedientiæ, sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictiõis æternæ vniuersis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in Ciuitatibus, & diœce proprijs præsentes nostras literas publicari faciãt, ac in Monasterijs Moniliũ sibi ordinario iure subiectis, in his verò quæ ad Romã. mediate vel immediatè spectant Ecclesiam, Sedis Apostolicæ auctoritate, vnà cum superioribus eorũdẽ Mo-

nasteriorũ, clausuram, vt præmittitur, quam primũ poterũt serua ri procurent. Contradictores atq; rebelles per censuram Ecclesiasticã appellatione postposita compescendo, inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Ac vt hoc tam salutare decretũ facilius obseruetur, omnes Principes seculares, & alios dominos, & Magistratus temporales rogamus, requirimus, et obsecramus per viscera misericordiæ Domini nostri Iesu Christi, eisdem in remissionem peccatorũ iniungentes, quod in præmissis omnibus eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, et Episcopis, et alijs Monialium superioribus assistant, ac suũ fauorem, et auxiliũ præstent. Ac impedientes pœnis etiam tẽporalibus afficiant, præmissis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, etiam per Sedem Apostolicã approbatis et confirmatis, priuilegijs quoq; indultis, et literis Apostolicis etiã in fundatiõe, & institutiõe eisdẽ Monasterijs, vel domibus, & Monialibus sub quibuscũq; verborũ formis, & clausulis irritantibus, & alijs decretis quibuslibet cõcessis, cõfirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiã si pro sufficiẽte illorũ derogatiõe de illis eorũq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et indiuidua, non autẽ per clausulas generales idẽ importãtes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma adhoc seruanda foret, tenores hmõdi, ac si de verbo ad verbũ insererentur, pro sufficienter expressis habentes quo ad effectũ validitatis nostræ constitutionis tantũ derogamus, contrarijs quibuscunq;. Aut si aliquibus cõmuniter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultũ, quod interdici, aut suspendi non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indul-

to huiusmodi mentionem. Per hoc autē in Monasterijs exēptis Ordinarij locorū, quo ad alia, nullā sibi credant iurisdictionē, vel potestatē aliquatenus eis attributā. Volumus autē, quod præsentes literæ ad valuas Basilicæ beati Petri Apostolorū Principis, et in Cācellaria nostra, ac acie cāpi Floræ publicentur, et inter cōstitutiones extrauagātes perpetuo valituras conscribātur. Et quia difficile foret, præsentes ad singula quæcūq; loca deferri, volumus & etiā declaramus, quod earū transumptis, etiā impreßis, manu alicuius Nōtarij subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis eadē prorsus fides vbicunq; adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si foret exhibitæ, vel ostēsæ. Nulli ergo omnino hominū liceat, hāc paginā nostræ approbatiōis, innouatiōis, statuti, decreti, mādati, interdicti, prohibitiōis, annullatiōis, præcepti, inhibitiōis, requisitiōis, obsecrationis, iniunctiōis, derogatiōis, declaratiōis, et volūtatis infringere, vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autē hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli Apostolorū eius se nouerit incursurū. Dat. Romæ apud sanctū Petrum, Anno incarnationis 1566. Quarto Kal. Iunij. Pontificatus nostri anno primo.

Cæ. Glorierius. H. Cumyn.

Visa de Curia Ioan. Riuerius.

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. LXVI. indictiōe nona, die vero nona mēsis Iunij. Pōtifi. sanctiß. in Christo patris, et D. N. D. Pij diuina prouidētia Papæ V. Anno primo retroscriptæ literæ affixæ, et publicatæ fuerunt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorū S. Petri de vrbe, Cācellariæ Apostolicæ, & in acie cāpi Floræ, dimißis copijs earundē in retroscriptis literis affixis per nos Ioan. Guerardi, & Nicolaum de Matthæis Curs.*

Antonius Clerici, M. Curs.

 Breue

BREVE S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ V SVPER REVOCATIONE LICENTIARVM

ingrediendi Monasteria, ac domus Carthusien. & aliorum quorumcunq; regularium ordinum, etiã Mendicantium, quibusuis Mulieribus concessarum.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

REgulariũ personarum, quæ *relicto seculo, Dei se obsequio dedicarunt, pro cõmisso nobis officio, quieti consulere cupientes, ad ea remouenda, quæ Religiosum earum propositum impedire possunt, curam nostrã libẽter intendimus, vt nulla re, quæ eas à diuino cultu auocet, præpeditæ, secundum ordinum suorum regularia instituta, et decretum Sacri Tridentini Concilij, tranquillis mentibus gratum altissimo impẽdere possint famulatum. Quia igitur & Carthusiensium ordinis, & aliorum regularem vitam professorũ quies non parũ solet, sicut accepimus, perturbari, propterea quòd mulieres modestiæ matronalis oblitæ, domos ac monasteria eorum, contra ipsorũ instituta, prætextu cõfessionalium, aut aliarum literarum apostolicarum, ingredi audeant, ipsis etiam Abbatibus, Præpositis, Prioribus, & alijs præsidentibus aliquando recusantibus, & renitentibus, non sine magna eorũ molestia, nec sine graui laicorum etiam offensione, ac scandalo;*

ac scandalo, si quando admitti nimis facile videantur, huic rei p̄uidere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas facultates ac licētias ingrediendi Monasteria, ac domos Carthusien. & aliorum quorumcunq; regularium ordinum, etiam Mendicantiū, mulieribus cuiuscunq; status, gradus, ordinis, cōditionis, & quacunq; dignitate ac præeminētia præditis, etiam Comitissis, Marchionissis, Ducissis, sub quibuscunq; verborum tenoribus & formis, & cū quibuscunq; etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq; fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus decretis ab Apostolica Sede quomodocunq; concessas, quarum tenores perinde, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererētur, habere volumus pro expressis, tenore præsentium reuocamus, & cassas, irritas, & inanes esse decernimus. Districte prohibentes, mulieribus quidem prædictas facultates & licentias prætendētibus, sub excōmunicationis latæ sententiæ pœna, postquam harum literarum notitiam habuerint, à qua non possint nisi à nobis, aut à Rom. Ponti. qui pro tempore fuerit, absolui, præterquā in mortis articulo, ne dictas domos, & Monasteria ingredi audeant: Ipsis vero Monasteriorum, et Conuētuum Abbatibus, Præpositis, Prioribus, & alijs præsidentibus, quocunq; nomine vocentur, et eorum Monachis, Canonicis, & Fratribus, siue Mēdicantibus, siue nō Mendicantibus, sub priuationis officiorū, quæ in præsentia obtinēt, et inhabilitatis in posterum ad illa, et alia omnia, et suspensiōis à diuinis ipso facto, sine alia declaratione incurrendis pœnis, ne eas introducere admittereve præsumant. Nō obstātibus præmissis, ac cōstitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisq; cōtrarijs quibuscūq. Volumus autē et mādamus,

M 3 vt

Reuocatio licentiarum.

vt hæ literæ ad valuas Basilicæ beati Petri Apostolorum principis, & in Cancellaria nostra, ac in acie Cāpi Floræ de more publicetur. Quia vero difficile foret, has literas ad omnia loca deferri, volumus & declaramus, vt earū exemplis, & transūptis manu scriptis vel īpressis, & manu alicuius Notarij publici subscriptis ac sigillo alicuius Prælati munitis par vbiq; fides habeatur, ac si præsentes exhibitæ essent vel ostensæ. Dat. Ro. apud sāctum Petrū sub annulo piscatoris. Die xxiij. Octobris M. D. L X V I. Pontificatus nostri anno primo.

Antonius Florebellus Lauellinus.

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. L X V I. Indictione xj. Die xxviij. Mensis Octobris. Pontifi. sanctissimi in Christo patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno eius primo retroscriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in locis suprascriptis, per nos Bernardinum Andreutium, & Ioannem Andream Rogerium Apostolicos Cursores.*

Philibertus Chapuis, Magister Cursorum.

PIVS PP. V.

REVOCATIO FACVLTATVM CONCEDENDI CŌMISSIONES ALIENATIONVM bonorum Ecclesiasticorum, aut Piorum locorum, Camerario, & Cameræ Apostolicæ Clericorum Collegio concessarum.

PIVS PP. V.

Motu

MOtu proprio &c. Volẽtes inde mnitati Ecclesiarũ, aliorũq; piorũ locorũ, quãtũ cũ Deo possumus, cõsulere, ac pũidere, ne illorũ bona sine nostra, aut successoris nostri sciẽtia & licẽtia alienẽtur, aut perpetuo, vel ad longũ tempus, aut vnã vel plures illa conducere volentes vitam, locẽtur, aut de his alio titulo disponatur: Omnes & singulas facultates, & licentias concedendi cõmissiones alienationũ vel permutationũ, aut affrancationũ, aut illarũ confirmationũ quorũuis bonorũ ecclesiasticorũ, aut locorũ piorũ cuiuscũq; valoris existentiũ, etiam summã annuã quinq; ducatorũ auri de Camera non excedẽtiũ, aut alterius minoris valoris in forma, quæ dicitur, Si in euidentẽ. Dilecto filio Vitellio sanctæ Mariæ in via lata diacono Cardinali Vitellio nuncupato S. R. E. Camerario, eiusq; antecessoribus, et clericorũ Cameræ nostræ Apostolicæ Collegiotã per fe. re. Gregoriũ viij. Bonifaciũ 9. Vrbanũ vj. Martinũ v. Gregoriũ v. Sixtũ iiij. Innocẽtiũ viij. Iuliũ ij. Leonẽ x. Paulũ iij. & Iuliũ similiter iij ac alios quoscũq; Ro. Pon. prædecessores nostros, etiã Motu pprio ex certa sciẽtia ex quauis causa etiã vrgẽtissima, cũ quibusuis clausulis etiam derogatoriarũ derogatorijs, ac quibusuis decretis, etiã irritantibus, et in vim contractus cõcessas confirmatas, & innouatas, illorũ omniũ tenores pro sufficienter expressis habẽtes perpetuo reuocamus, cassamus, & annullamus, interdicẽtes, et expresse phibẽtes eidẽ Camerario, et clericis, ac alijs eiusdẽ Cameræ Apostolicæ officialibus sub pœna indignationis nostræ, ne in futurum licentias, & facultates, ac commissiones alienationũ hmõi sub quouis prætextu cõcedãt: Ac cõmissiones, et cõcessiones cõmissionum hmõdi cõtra volũtatem, ordinationẽ, & decretũ nostrũ, nullas, inualidas, et irritas esse decernimus, et declaramus.

Sicque in præmissis omnibus, et singulis per quoscunq Iudices, et Comissarios, quauis auctoritate fungentes &c. sublata &c, iudicari &c. debere: Necnon irritum & inane quicquid secus super his à dictis Camerario, clericis, & alijs officialibus, & iudicibus præfatis, vel quibusuis alijs quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari: Non obstantibus præmissis, cõstitutionibus, & ordinationibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis prædictis, & alijs quibusuis quomodolibet cõcessis, approbatis, & innouatis: quibus omnibus illorum tenores &c. pro sufficienter expressis habentes, derogamus, illaq quoad præmissa cassamus, reuocamus, & annullamus, cæterisque contrarijs quibuscunq. Volumus autem, quòd præsentis nostri Motus proprij, etiam absque illius Data, & registratura, sola signatura sufficiat, & vbique fidem faciat, tam in iudicio quàm extra, quacunque regula seu constitutione Apostolica contraria non obstante. Volumus autem quòd præsens noster Motus proprius in Cancellaria nostra Apostolica, & acie campi Floræ de more publicetur, & inter constitutiones perpetuas describatur. Et quia difficile foret, præsentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod eius transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsenti Motui proprio adhiberetur, si foret exhibitus, vel ostensus.

Placet Motu proprio. M.

¶ *Lectus & publicatus fuit supradictus Motus proprius Romæ in Cancellaria Apostolica, Anno incarnationis Dominicæ*

Millesimo.

Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo octauo. Die verò Martis, xvij Augusti. Pontificatus sanctissimi D.N. Pij Papæ. V. Anno Tertio.

A. Lomellinus Custos.

Franciscus Sellier Archiuij Rom. Cur. scriptor subscr.

S. D. N. D. PII PAPAE. V. CONSTITVTIO SVPER FORMA CREANDI Census.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

CVm onus Apostolicæ seruitutis obeuntes, *cognouerimus innumeros celebratos fuisse, & indies celebrari censuum cõtractus, qui nedum non continentur intra limites à nostris antecessoribus eisdem contractibus statutos, verum etiã, quod deterius est, contrarijs omnino pactionibus propter ardentem auaritiæ stimulum, legum etiam diuinarum manifestum cõtemptum præ se ferunt, non potuimus animarum, prout tenemur, saluti consulentes, ac piarum mentium petitionibus etiam satisfacientes, tam graui morbo, letiferoq́ veneno salutari antidoto non mederi. Hac igitur nostra constitutione statuimus; censum,*

censum, seu annuum reditum creari, constituive nullo modo posse, nisi in re immobili, aut quæ pro immobili habeatur, de sui natura fructifera, & quæ nominatim certis finibus designata sit: Rursum nisi vere in pecunia numerata, præsentibus testibus, ac Notario, & in actu celebrationis instrumenti, non autem prius recepto integro, iustoq; pretio. Solutiones, quas vulgo anticipatas appellant, fieri, aut in pactum deduci prohibemus. Conuentiones directe, aut indirecte obligantes ad casus fortuitos eum, qui aliàs ex natura contractus non teneatur, nullo modo valere volumus: Quemadmodum nec pactum auferens, aut restringẽs facultatem alienandi rem censui suppositam: quia volumus rem ipsam semper & libere, ac sine solutione laudemij, seu quinquagesimæ, aut alterius quantitatis, vel rei, tam inter viuos, quàm in vltima voluntate alienari. Vbi autem vendenda sit, volumus dominum census alijs omnibus præferri, eique denũtiari conditiones, quibus vendenda sit, & per mẽsem expectari. Pacta continentia, morosum census debitorem teneri ad interesse lucri cessantis, vel ad cambium, seu certas expensas, aut certa salaria, aut ad salaria, seu expensas medio iuramento creditoris liquidandas, aut rem censui subiectam, siue aliquam eius partẽ amittere, aut aliud ius ex eodem contractu, siue aliunde acquisitam perdere, aut in aliquam pœnam cadere, ex toto irrita sint, & nulla. Imo & censum augeri, & nouum creari super eadẽ, vel alia re in fauorem eiusdem, aut personæ per eum suppositæ pro censibus temporis vel præteriti, vel futuri omnino prohibemus. Sicuti etiam annullamus pacta continentia solutiones onerum ad eum spectare, ad quem aliàs de iure, & ex natura contractus non spectarent. Postremo census omnes in futurum creandos

andos non solum re in totum, vel pro parte perempta, aut infructuosa in totum, vel pro parte effecta, volumus ad ratam perire, sed etiam posse pro eodem pretio extingui: non obstante longissimi etiam temporis, ac immemorabili, immo centum, & plurium annorum præscriptione, non obstantibus aliquibus pactis directe, aut indirecte talem facultatem auferentibus, quibuscunque verbis, aut clausulis concepta sint. Cum vero traditione pretij redditus extinguendus erit; volumus per bimestre ante id denunciari ei, cui precium dandum erit, & post denunciam, intra annum tamen, etiam ab inuito pretium repeti posse, & vbi pretium, nec volens intra bimestre soluat, nec ab inuito intra annum exigatur, volumus nihilominus quandocunq; reditum extingui posse, præuia tamen semper denuntia de qua supra, et non obstantibus his, de quibus supra: idq; obseruari mandamus etiam quod pluries, ac pluries denunciatum fuisset, nec vnquã effectus secutus fuisset. Pacta etiam continentia, pretium census extra casum prædictum ab inuito, aut ob pœnam, aut ob aliam causam repeti posse, omnino prohibemus, contractusque sub alia forma posthac celebrandos, fœneratitios iudicamus: Et ita illis propterea non obstantibus, quicquid vel expresse, vel tacite contra hæc nostra mandata dari, remitti, aut dimitti contingat, à Fisco volumus posse vendicari. Hanc autem salutiferam sanctionem nedum in censu nouiter creando, verum etiam in creato quocunque tempore alienando, modo post publicationem constitutionis creatus sit, perpetuo, & in omnibus seruari volumus. Declarantes, pretium semel census constitutũ nunquam posse ob temporum, aut contrahentium qualitatem,

seu

seu aliud accidens, nec quoad vltimo contrahentes minui vel augeri. Et licet legem ipsam ad contractus iam celebratos non extendamus, illos tamen omnes, in quos sub alia forma peruenerunt census, hortamur in Domino, vt singulos contractus censuræ bonorum religiosorum subijciant, & animarum saluti consulant. Non obstantibus quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, necnon priuilegijs, & literis etiam per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos, sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis clausulis etiam derogatoriarum derogatorijs, necnon irritantibus decretis, ex quauis causa, etiam per modum legis vniuersalis, aut aliâs quomodolibet editis, siue in fauorem Vniuersitatum, Communitatum, Collegiorum, congregationum, ciuitatum, & locorum concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus & singulis, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, quatenus directe, vel indirecte præsenti nostræ constitutioni in toto, vel in parte contrarientur, specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem, quod præsentes in Cancellaria, & acie campi Floræ publicentur, & inter constitutiones extrauagantes perpetuo valituras conscribantur. Et quia difficile foret, præsentes ad singula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorsus fides vbique adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ prohibitionis, annullationis, statuti, mandati, iudicij,

iudicij, hortationis, derogationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ M. D. L X I X. Quarto decimo Kal. Februarij. Pontificatus nostri Anno Quarto.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. L X I X. Indictione xij. die vero x x i x. Mensis Ianuarij, Pontificatus sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ quinti anno eius quarto retroscriptæ literæ Apostolicæ, affixæ et publicatæ fuerunt Romæ in locis retroscriptis, videlicet ad valuas Cancellariæ Apostolicæ, & acie campi Floræ, per nos Camillum Cherubinum, & Christianum de Monte Prælibati sanctissimi Domini nostri Papæ Cursores.*

Ioannes Guerardus Magister Cursorum.

¶ *Lectæ & publicatæ fuerunt retroscriptæ literæ Romæ in Cancellaria Apostolica, Anno incarnationis Dominicæ 1569. Die vero Sabbati x x i x. Ianuarij. Pontificatus Domini nostri, Domini Pij Papæ quinti Anno Quarto.*

A. Lomellinus Custos.

Ego Franciscus aluares, Hector de Mena publicus Apostolica auctoritate Notarius in Archiuo Romanæ Curiæ descriptus subscripsi.

Bulla

BVLLA S.D.N.D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ V. SVPER SPOLIIS.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei, Ad futuram rei memoriam.

ROmani Pontificis prouidẽtia *circunspecta ad ea solicitudinis suæ partes potissimum conuertit, per quæ singulis ecclesijs debita obsequia, & opportuna subuentionis auxilia minime subtrahantur. Cum itaq; sicut accepimus, nõnulli Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, & Abbates, seu Cõmendatarij, ac alij beneficia Ecclesiastica obtinentes, proprij honoris & salutis immemores, etiã prætextu facultatũ testãdi, eis per Sedẽ Apostolicã concessarũ, in eorũ vltimis volũtatibus res sacras, ac vasa, ornamẽta, & paramẽta Ecclesiastica, aliaq; cultui diuino dicata, quãdoq; ex fructibus Ecclesiastici, p eos acquisita nõ ecclesijs & Monasterijs, ac beneficijs, quibus præfuerũt, seu à quibus prouẽtus Ecclesiasticos, & stipendia acceperũt(provt rationi, et honẽstati consentaneum foret) sed alijs locis, etiam aliquando nõ pijs, ac interdum eorum consanguineis, & affinibus relinquere: ac cameræ Apostolicæ Collectores, prætextu quod illa sub appellatione spoliorum veniant, tanquam eiusdem Cameræ spolia exigere, & percipere non erubescant, in maximum Religionis dedecus, ac Ecclesiarum, Monasteriorum & beneficiorum eorundẽ detrimentum, ac relinquẽtium animarum periculum, scandalũq; plurimorum.*

plurimorum. Nos abusibus scandalisq; huiusmodi prouidere, ac singularum Ecclesiarum, & Monasteriorum, ac beneficiorum indenitati, animarumq; quorumlibet saluti consulere volentes, Motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine hac nostra perpetuo valitura constitutiōe statuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod de cætero omnia, et singula ornamenta, & paramenta, ac vasa, necnon Missalia, & gradualia, ac Cantus firmi, & musicæ aliiq; quomodolibet nuncupati libri, & aliæ res sacræ, etiam auri, & argenti, ac quæcũque alia bona per quoscunq; Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, seu Commendatarios, et alios quoscunq;, quæcunq;, & qualiacunq; beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, secularia, & quorumuis ordinum regularia in titulum, vel Cōmendam, au aliâs quomodolibet obtinentes, quocunq; nomine vel titulo censeantur, etiam si de illis, & eorum qualitatibus specialis, et expressa mentio habenda foret, ad vsum, & cultum diuinum, etiam in eorum priuatis ædibus, & capellis, vel oratoriis destinata, tempore eorum obitus ex testamento, vel ab intestato relicta sub quibusuis facultatibus testandi, & aliás disponendi de bonis per eos ex altari, vel aliâs quomodolibet acquisitis, per quoscunq; Romanos Pontifices prædecessores & successores nostros, ac nos sub quibusuis tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, et decretis, etiam Motu proprio, & aliâs quomodolibet concessis, & concedendis minime comprehẽdantur: Nec sub appellatione spoliorum veniant, sed ad singulas ecclesias, monasteria, etiã cõuentu carentia, et beneficia hmõi, in quibus resederint, aut quibus præfuerint, seu quæ alias obtinuerint, omnino spectẽt, et pertineãt, ac spectare, & pertinere, illaq; post eorum obitum eisdem

eisdem Ecclesijs, Monasterijs, & beneficijs, etiam si in Romana Curia, et pcul ab illis decesserint, vel ad illa nunquã accesserint, etiã si antea Ecclesiarũ et Monasteriorũ regimine cesserint, vel beneficia hmõi renuntiauerint, eo ipso applicata, & incorporata sint, et esse censeantur. Ita quod liceat illis defunctis in eisdẽ Ecclesijs, Monasterijs, et beneficijs successoribus, ac Ecclesiarum, et Monasteriorũ huiusmodi Capitulis, et Conuẽtibus, respectiuè illa propria auctoritate, libere apprehendere, ac eorum Ecclesijs & Sacristijs applicare, & incorporare: ac quæcunq; donationes, ac relicta, & legata testamenta, & codicilli, & aliæ vltimæ voluntates seu spolia desuper contra præsentis Constitutionis nostræ tenorem quomodolibet pro tempore facta, quo ad præmissa, nulla & inualida, nulliusq; roboris & momenti existant: & personis, etiam Ecclesiasticis, seu locis, etiã pijs, aut Ecclesiasticis alijs quibuscunq;, in quarum seu quorum fauorem pro tempore facta fuerint, minime suffragentur, nec per ea eisdẽ personis, seu locis, vel alijs Ecclesijs huiusmodi aliquod ius in rebus prædictis, vel ad illas acquiri possit. Quinimo res sacras, ac alia bona prædicta quocunq; nomine vel titulo pro tempore detinẽtes, ad illa Ecclesijs, et Monasterijs, ac beneficijs per defunctos quomodolibet acquisitis, vt præfertur, iuxta præsentium tenorem realiter, & cũ effectu restituendũ, & consignandum, quibusuis dispositionibus de illis in cõtrariũ quomodolibet factis minime attẽtis, omnino teneãtur: & ad id per censuras et pœnas etiã furti, & sacrilegij, ac alia iuris et facti remedia opportuna cogi et cõpelli possint, et debeãt. Et insup ne deinceps cõtingat, insolẽtia spoliorũ Cameræ Apostolicæ collectorũ vel subcollectorũ aliquas ecclesias, nec hominũ quẽquã dãno, & iniuria affici, nec cuiquã de cætero vertatur in dubium,

quæ res

quæ res habendæ sint nomine spolij, simili modo statuimus, decernimus, & declaramus, quod quæcunque scamna, cathedræ, arcæ, et etiam ligneæ vel lapideæ, etiam Marmoreæ Mensæ, & Tabulæ, ac quæcunque dolia seu vasa vinaria vacua, & alia similia supellectilia domestica, per quosuis presbyteros seu clericos ab humanis pro tēpore decedētes, tempore eorum obitus in Ecclesijs seu eorū domibus Ecclesiarum earundē vel alibi vbivis locorum relicta, etiā si ex fructibus, et prouentibus beneficiorū, quæ, dū viuerent, obtinebant, acquisita fuerint, sub spoliorum appellatione minime veniāt, nec pro spolijs vllo modo reputari possint. Præterea quod nullum spoliū Cameræ præfatæ fieri, nec quicquam à quibusuis spoliorum Cameræ huiusmodi Collectoribus, vel subcollectoribus exigi possit per obitum illius, qui dum viueret, vnum vel plura beneficia Ecclesiastica obtinuerit, cuius vel quorum insimul fructus, redditus, & prouentus; triginta ducatorum auri de Camera secundum communem æstimationem valorem annuum nō excesserint, aut qui pensiones annuas super quibusuis fructibus Ecclesiasticis vsque ad dictum valorem annuatim perceperit: dummodo tamen is se ab omni illicita negociatione, & à sacris canonibus prohibita abstinuerit. Ita quod si quis dictorum Collectorum aliquid ex bonis quorumuis defunctorū, qui similia beneficia obtinuerint, seu similes pensiones perceperint, prætextu spoliorum eiusdem Cameræ percipere, aut aliàs contra præsentes nostras literas, attentare præsumpserit, ad totalem bonorum per eum pceptorū restitutionē teneatur: ac ad id via iuris, etiā per similes censuras et pœnas cogi, & cōpelli possit & debeat. Districtius inhibentes quibusuis Cameræ præfatæ spoliorū Collectoribus nunc & pro tempore existentibus, ne sub indignationis nostræ, et pri

uationis eorum officiorum pœna, in ornamentis, et paramentis ac vasis, et libris præfato cultui diuino dicatis, ac alijs rebus sacris, necnon supellectilibus præfatis quomodolibet se intromittant, nec in eorum inuentarijs tanquam spolia redigant seu describant: sed ornamenta, & paramenta, necnon vasa, & libros aliáq; diuino cultui dicata huiusmodi Ecclesijs, Monasterijs, capellis, & alijs beneficijs huiusmodi, eorũq; rectoribus, & alijs præfatis libere dimittant, & consignent, ac consignari faciant, cum effectu. Ac decernentes, sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscunq; Iudices, & Commissarios, quauis auctoritate fungentes (sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicãdi, & interpretandi facultate & auctoritate) iudicari, & diffiniri debere: ac irritum, et inane, quicquid secus super ijs à quoquam, quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filijs Curiæ causarum cameræ Apostolicæ generali Auditori, & singulis locorum ordinarijs, ac maiorem dignitatem, post Pontificalem in vniuersis Ecclesijs cathedralibus, & Metropolit. pro tempore obtinẽtibus per Apostolica scripta Motu simili mandamus, quatenus ipsi vel duo aut vnus eorum præsentes literas, & in eis contenta quæcunq;, vbi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte quorumcunq; in præmissis interesse habentium, vt præfertur, fuerint requisiti solenniter publicantes, eisq; in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra præsentes literas, et in eis contenta quæcunq; firmiter obseruari. Ac singulos, quos literæ ipsæ concernũt, illis pacifice gaudere: non permittentes eos desuper quomodolibet indebite molestari. Contradictores auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo. Non obstantibus Apostolicis, ac in Prouincialibus, & synodalibus

nodalibus Concilijs editis generalibus vel specialibus, Constitutionibus, & ordinationibus, necnon Ecclesiarum, & Monasteriorum huiusmodi, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, facultatibus testandi, alijsq; priuilegijs, indultis, & literis Apostolicis, quibusuis cócessis, approbatis, & innouatis, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, & expressa mentio facienda esset, illorum tenores pro sufficienter expressis habentes, illis in reliquis in suo robore permanentibus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Volumus autem, quod si aliquis ex Patriarchis, Episcopis, Abbatibus, seu Commendatarijs, & alijs beneficiatis præfatis pluribus Ecclesijs, seu Monasterijs, pro tempore simul vel successiue præfuerit, seu plura beneficia obtinuerit, ornamenta, & paramenta, ac res, & bona prædicta ad illa omnia, habita ratione fructuum, et temporis, quo eadem beneficia possedit, omnino pertineant, & proportionabiliter inter ea diuidantur: quodque præsentes literæ in Cancellaria nostra Apostolica, & acie cãpi Floræ de more publicentur, & inter constitutiones perpetuo valituras describantur. Et quia difficile foret, præsentes ad singula quæq; loca deferri, volumus & etiam declaramus, earum Transumptis etiam imprẽssis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ sigillatis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã nostræ ordinatiõis, statuti, decreti, declaratiõis, inhibitiõis, mãdati, et volũtatis infringere, vel ei ausu temerario cõtraire. Si quis autẽ hoc attẽtare p̃sumpserit, indignationẽ õnipotẽtis Dei, ac

N 2 *beatorum*

beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat Rom. apud sanctum Petrũ, Anno incarnationis Dominicæ M. D. L XVII. Tertio Kal. Septembris. Pontificatus nostri Anno secundo.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Pro Domino Sũmista Ludouicus Ripa.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. L XVII. Indictione decima, die vero xviij. Mensis Septembris Pontificatus sanctissimi in Christo patris, et D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno secundo, retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ et publicatæ fuerunt in Cancellaria Apostolica, & ad illius valuas, & in acie campi Floræ, vt est moris, dimissis ibidem præsentibus literis per aliquantulum temporis spatium affixis, & deinde amotis per me Iulium Parinum, & Bartholomeũ Sottocasam prælibati sanctissimi D. N. Papæ Cursores.*

Christianus de Monte, Magister Cursorum.

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ. V. per quam declaratur decretum Sacri Concilij Tridẽtini, super impedimento publicæ honestatis editum.

Pius

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei,

Ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum spectat Pontificem sua solicitudine diligenter prouidere, vt sacrorum Conciliorum decreta ita suæ declarationis adminiculo dilucidentur, quòd nulla desuper dubitandi occasio cuiquam relinquatur. Sanè ad aures nostras peruenit, multos esse, qui dubitent, an Decretum œcumenici Concilij Tridentini Sessione vigesima quarta de reformatione Matrimonij capitulo tertio (quo cauetur, impedimentum publicæ honestatis, vbi sponsalia valida non fuerint, prorsus tolli, vbi vero valida fuerint, non excedere Primũ gradũ, cũ in vlterioribus gradibus nõ possit huiusmodi prohibitio seruari) de Spõsalibus per verba, vt aiunt, de futuro tantum conceptis intelligatur, vel etiam Matrimonia per verba de præsenti contracta, non tamen consummata, quæ interdum Sponsalia appellantur, comprehendat, ita, vt etiam eo casu impedimentum inde proueniẽs sublatum fuerit. Nos itaque, vt omnis difficultas, dubitatioq; tollatur, attendentes, quod sponsaliorum appellatione, qua dictũ Concilium vtitur, non nisi impropriè Matrimonium verbis de præsenti conceptis contractum continetur, quodq; agitur de correctione Iuris veteris, quo casu secundum proprietatem verborũ duntaxat procedendum est, præsertim cum longe maiorem rationem prohibitionis in Matrimonio per verba de præsenti contracto, quam in Sponsalibus de futuro vigere à nemine dubitetur, Idcirco Motu proprio auctoritate Apostolica tenore præsentium

 declaramus

declaramus, & diffinimus, decretum Concilij huiusmodi omnino intelligendum esse, & procedere in Sponsalibus de futuro duntaxat, non autem in Matrimonio sic (vt præfertur) contracto, sed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis casibus, et gradibus, quibus de iure veteri ante prædictum decretum Concilij introductum erat, & ita ab omnibus iudicari debere, mandamus; atq; statuimus. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, alijsq; contrarijs quibuscunq;. Volumus autem quod præsentes literæ in Cancellaria nostra, & acie campi Floræ de more publicentur, & inter constitutiones perpetuo valituras describantur. Et quia difficile foret, præsentes ad singula quæq; loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quòd earum Transumptis etiam impreßis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides vbicunq; adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, diffinitionis, mandati, statuti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autē hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Rom. apud sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ M. D. LXVIII. Kal. Iulij. Pontificatus nostri Anno tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. LXVIII. Indictione vndecima,*

vndecima, die vero vigesima prima Mensis Iulij, Pōtificatus san ctissimi in Christo patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno tertio retroscriptæ literæ Apostolicæ lectæ, & affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Aposto licæ, & in acie campi Floræ, vt moris est, dimissis ibidem præsen tibus literis per aliquantulum temporis spatium affixis, & dein de amotis per nos Iulium Parinum clericum Terdonen. & Ioā nem Bornotum prælibati S. D. N. Papæ Cursores.

Camillus Cherubinus Magister Cursorum.

Franciscus Sellier Archiuij Rom. Cur.
Scriptor subscr.

DECLARATIO

CONCILII TRIDENTINI, DE COMPATERNITATE, ET AFFINITATE, EX FORnicatione, ac Matrimonijs desuper contractis, & contrahendis.

SAnctissimus in Christo Pater, *& D. N. D. Pius diuina prouidentia Papa Quintus, Ad cuius notitiam peruenit, quòd cùm in decretis Sacri Concilij Tridentini certæ tantū personæ enumerentur, inter quas duntaxat cognatio spiritualis deinceps contrahatur, ab aliquibus reuocatur in dubium, an qui vltra personas in dictis decretis enumeratas, quo-*

quomodo

quomodo cognatione spirituali ante confirmationem dicti Concilij coniuncti erant, absque dispensatione Apostolica matrimonium post dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie, & de cætero contrahere poßint, cum ante prædictam confirmationem, id facere de iure minime liceret. Et insuper cum in eiusdem decretis statuatur, affinitatem, quæ ex fornicatione cõtrahitur, in illis solummodo attendi debere, qui primo vel secundo affinitatis gradu coniunguntur: Ab aliquibus pariter dubitetur, an matrimonia inter personas, quæ ante confirmationem dicti Concilij, tertio, vel vlteriori huiusmodi affinitatis gradu coniunctæ erant, post confirmationem eiusdem Concilij absq; dispensatione Apostolica contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant? Sanctitas sua ad tollendum omne dubium, eos, qui ante confirmationem prædicti Concilij cognationem spiritualem contraxerunt (dũmodo non sint ex personis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum Conciliũ voluit deinceps contrahi) hanc cognationem spiritualem matrimonij vinculo inter se absq; dispensatione aliqua libere et licite copulari posse, ac matrimonia etiam post confirmationẽ huiusmodi, absq; dispensatione Sedis Apostolicæ inter eas iam contracta valere, plenamq; roboris firmitatem obtinere. Et similiter matrimonia post confirmationem Concilij absq; dispensatione Apostolica sequuta, & quæ de cætero sequentur, inter personas, quæ ante dictam confirmationem affinitatem (infra tamen secundum gradum ex fornicatione prouenientem) contraxerant, propter huiusmodi affinitatem dirimi non debere, sed valida, & efficatia existere declarauit. Sicq; per quoscunq; Iudices & Commissarios, etiã S. R. E. Cardinales (sublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretãdi facultate)

Vide nava in ma. latino c. 22. n. 42.

facultate) iudicari & diffiniri debere: ac quicquid secus sup his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decreuit.

Placet, publicetur & describatur. M.

¶ *Lecta & publicata fuit suprascripta regula Romæ in Cancellaria Apostolica, Anno incarnationis Dominicæ M.D.LXVI. Die vero Martis, vigesima Mensis Augusti: Pontificatus præfati S. D. N. Papæ Anno primo.*

A. Lomellinus Custos.

DECLARATIO

REGVLÆ PII. IIII SVPER EXPRESSIONE GRADVS PROPINQVIORIS IN dispensationibus matrimonialibus.

SAnctissimus in Christo Pater & D. N. D. Pius diuina prouidētia Papa Quintus, Attendēs per quandā constitutionem dudum per felicis recordationis Pium Papā 4. Sanctitatis suæ prædecessorem editam (qua cauetur, quod in dispensationibus Matrimonialibus, pro diuersis consanguinitatis seu affinitatis ex eodem stipite prouenientibus gradibus coniunctis, nō remotioris solum, prout olim fieri solebat, sed etiam propinquioris graduum expressa mentio fieri debeat, alioquin dispēsationes, ac desuper confectæ literæ nullius sint roboris vel momenti, prout in dicta Constitutione plenius continetur) ad dispositione

tione iuris communis, & laudabili, ac antiquo Romanæ Curiæ stilo nimium recedi, ac fauorem Matrimonij debitum restringi: Volésq propterea iuri & stilo prædictis; necnon piæ me. Gregorij xj. & Clementis vij. Rom. Pont. etiam Sanctitatis suæ prædecessorum vestigijs inhærendo, sacramento & libertati matrimonij, quãtum cum Deo potest fauere, statuit, et ordinauit; Quòd de cætero in quibuscunq dispensationibus, quas pro Matrimonijs contractis, aut contrahendis inter viros & mulieres, inuicem diuersis prohibitis consanguinitatis seu affinitatis, aut mixtis ex communi, seu ab eodem stipite surgentibus, quicunq illi sint (dũmodo primum quoquomodo non attingant, cùm in eo Sanctitas sua nunquam dispensare intendat) gradibus coniunctos, ab eadem Sanctitate sua, & pro tẽpore existente Rom. Pont. aut Sede Apostolica impetrari, vel aliàs concedi contigerit, ac literis commissionibusq desuper etiam locorum ordinarijs faciendis, gradus remotior attendatur, trahatq secum propinquiorem, ac ob id sufficiat, remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen postea super propinquiore literis declaratorijs iuxta Greg. & Clem. præd. huiusmodi constitutiones, quas quo ad hoc innouauit, & inuiolabiliter obseruari mandauit: dispensationesq seu dispensandi commissiones, ac desuper confectas literas, & processus habitos per easdem dispensatis, seu his cum quibus dispensari mandatur, propter proximioris gradus huiusmodi non expressionem, de surreptionis, vel obreptionis vitio seu intentionis defectu notari non posse: sed in omnibus, & per omnia suffragari, perinde ac si in literis seu commissionibus huiusmodi de proximiore, seu vtroq gradu, specialis et expressa mẽtio facta fuisset. Sicq per quoscunq iudices & commissarios, etiam S. R. E.

Cardinales

Cardinales, sublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari et diffiniri debere, ac quicquid secus super his à quocunq; quauis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decreuit, constitutione Pij prædec. huiusmodi cæterisq; contrarijs non obstantibus quibuscunq;.

Placet, publicetur & describatur. M.

¶ *Lecta & publicata fuit suprascripta regula Romæ in cancellaria Apostolica, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo Sexto, die vero Martis, vigesima Mensis Augusti. Pontificatus præfati S. D. N. Papæ Anno primo.*

A. Lomellinus Custos.

BVLLA S. D. D. PII *DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ V.* REVOCATIONIS FACVLTATVM CONCESsarum Comitibus Palatinis, & alijs etiam Collegijs Romanæ Curiæ, super promouen. ad doctoratus, licentiaturæ, & magisterij gradum.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei,

Ad perpetuam rei memoriam.

QVamuis à Sede apostolica, ad *quã negotiorũ multitudo vndiq; cõfluit, curis omnino plena innumeris, nonulla interdũ ex iustis causis cõcedãtur, quæ successiuis tẽporibus in publicũ detrimẽtũ, et alieni iuris præiudiciũ*

tendere

tendere noscuntur, non debet reprehensibile videri, si Romanus Pontifex, ad cuius providentiã pro debito Pastoralis officij spectat, super ijs debite providere, illa rationabilibus et iuridicis supervenientibus causis deinde cognitis quandoq; revocat et annullat, ac in statum redigit rationis. Sane cum fide digna plurimorũ relatione, non sine animi nostri molestia, intellexerimus, nonnullos Comites Palatinos, & diversos alios praetextu facultatum sibi à Romanis Pontificibus, & Sede Apostolica concessarũ quãplurimos tam Laicos quam Clericos, tam iure Civili, quam Canonico, & Theologia, nullo, aut non debito examine praeuio indoctos & inhabiles Doctores, Licẽtiatos, & Magistros creasse, & promovisse, vti ad dignitates, caeteraq; beneficia ecclesiastica facilius assumerentur, & de eis provideretur in animarum suarum iacturam, et quam plurimorum scandalum: Nos huiusmodi scandalis, quantum in nobis est, obviare, & aliàs, ne de caetero inhabiles ad huiusmodi gradus admittantur, prouidere volentes, Motu proprio, non ad alicuius super hoc nobis oblatae petitionis instantiam, sed ex mera deliberatione, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicae potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura Constitutione omnia & singula, facultates, et indulta eisdem Comitibus, ac etiam quibusuis officialium Romanae Curiae Collegijs, singulisq; alijs personis cuiuscunque status, gradus, ordinis, & praeeminentiae existentibus, ad Doctoratus, Licentiaturae, & Magisterij gradum promouendi per quoscunque Romanos Pontifices praedecessores nostros, & Sedem Apostolicam, ac etiam nos, etiam Motu, scientia & potestatis plenitudine similibus quomodolibet cõcessa, cõfirmata, et innouata, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, auctoritate

Apostolica, tenore præsentium perpetuò reuocamus, cassamus, et annullamus: ac decretis Concilij Tridentini inhærentes, decernimus et declaramus, eos, qui à Comitibus et alijs præfatis promoti fuerunt, quoad dignitates cæteraq; beneficia ecclesiastica, nullis gradus prærogatiua frui, & gaudere posse, vel debere. Et sic in præmissis omnibus et singulis per quoscunq; Iudices, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, et interpretandi facultate, interpretari, iudicari, & diffiniri debere: Necnon irritum et inane, quicquid secus super ijs à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignorãter contigerit attẽtari. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, ac præfatis, & quibusuis alijs facultatibus, priuilegijs, & indultis, & literis Apostolicis eisdem Comitibus, & Collegijs, necnon quibusuis alijs etiam ex quauis causa, etiam vrgentissima, aut in vim contractus inter eos, & Sedẽ prædictam initi, vel ex causa onerosa, etiã Motu proprio, ac consistorialiter, & aliâs quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, et innouatis: quibus omnibus, illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbũ insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, quo ad hunc effectũ specialiter & expresse derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Vt autẽ præsentes literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus quod in Cancellaria nostra Apostolica, & in acie campi Floræ de more publicentur, & inter Constitutiones perpetuo valituras describãtur. Et quia difficile foret, eas ad singula quæq; loca deferri, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius prælati munitis eadẽ prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ vel ostẽsæ. Nulli

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reuocationis, cassationis, annullationis, decreti, declarationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum. Dat. Rom. apud sanctum Petrũ, Anno incarnationis Dominicæ M. D. L XVIII. Kal. Iunij. Pontificatus nostri Anno tertio.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. L XV III. Indictione vndecima, die vero vigesima octaua Iunij. Pontificatus sanctissimi in Christo patris & Domini N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti Anno tertio, retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerũt ad valuas Cãcellariæ Apostolicæ, et in acie campi Floræ, vt est moris, dimissis ibidem præsentibus literis per aliquantulum temporis spacium affixis, et deinde amotis per nos Iulium parinum, & Philibertum Chappuis prælibati sanctissimi Domini nostri Papæ Cursores.*

Antonius Clerici Magister Cursorum.

Franciscus Sellier Archiuij Rom. Cur.
Scriptor subscr.

Bulla

BVLLA S. D. N. PII PAPÆ V. SVPER PROHIBITIONE AGITATIONIS TAVRORVM ET FERARVM, & annullatione votorum & iuramentorum, super eisdem pro tempore interpositorum.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

DE salute gregis Dominici *nostræ curæ diuina dispensatione crediti, prout ex debito Pastoralis officij astringimur, solicite cogitantes, fideles cunctos gregis eiusdem ab imminentibus corporum periculis, etiam animarum pernicie, perpetuo arcere studemus. Sanè licet detestabilis Duellorum vsus à diabolo introductus, vt cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex decreto Concilij Tridentini prohibitus fuerit: nihilominus adhuc in plerisq; ciuitatibus, et alijs locis quam plurimi ad ostentationem virium suarum & audaciæ, in publicis priuatisq; spectaculis, cum tauris et alijs feris bestijs congredi non cessant: vnde etiam hominum mortes, membrorũ mutilationes, animarũmq; pericula frequẽter oriuntur. Nos igitur considerãtes hæc spectacula, vbi tauri et feræ in circo vel foro agitãtur, à pietate et charitate Christiana aliena esse, ac volentes hæc cruẽta turpiáq; dæmonum & non hominum spectacula aboleri, & animarum saluti, quantum cum Deo possumus, prouidere, Omnibus & singulis Principibus Christianis quacunque tam Ecclesiastica, quam mundana, etiam Imperiali,*

Regia,

Regia, vel quauis alia dignitate fulgentibus, quouis nomine nũcupẽtur, vel quibusuis Cõmunitatibus & Rebuspublicis, hac perpetuo nostra Constitutione valitura, sub excõmunicationis, et anathematis pœnis ipso facto incurrendis, prohibemus & interdicimus, ne in suis prouincijs, ciuitatibus, terris, oppidis, & locis, huiusmodi spectacula, vbi Taurorum aliarumq; ferarum bestiarum agitationes exercẽtur, fieri permittant. Militibus quoq; cæterisq; alijs personis, ne cũ Tauris & alijs bestijs in præfatis spectaculis ipsi tam pedestres, quam equestres congredi audeant, interdicimus. Quod siquis eorum ibi mortuus fuerit, ecclesiastica careat sepultura. Clericis quoq; tam Regularibus, quam Sæcularibus beneficia ecclesiastica obtinentibus, vel in sacris Ordinibus constitutis, sub excõmunicationis pœna, ne eisdem spectaculis intersint, similiter prohibemus. Omnesq; obligationes, iuramenta & vota, à quibusuis personis, Vniuersitate, vel Collegio de huiusmodi Taurorum agitatione, etiã (vt ipsi falso arbitrãtur) in honorem Sanctorum, seu quarumuis ecclesiasticarũ solẽnitatũ, & festiuitatum (quæ diuinis laudibus, spiritualibus gaudijs, pijsq; operibus, non huiusmodi ludis celebrari, & honorari debent) hactenus factas, et facta, seu in futurum fienda (quæ, et quas omnino prohibemus) cassamus et annullamus: ac pro cassis, nullis, & irritis haberi perpetuo decernimus, atq; declaramus. Mandamus autem omnibus Principibus, Comitibus, & Baronibus S. R. E. feudatarijs, sub pœna priuationis feudorum, quæ ab ipsa Ecclesia Romana obtinent: Reliquos vero Principes Christianos, & Terrarum dominos prædictos hortamur in Domino, & in virtute sanctæ obedientiæ mandamus, vt pro diuini nominis reuerentia & honore, præmissa omnia in suis dominijs,

ac Terris

ac Terris huiusmodi exactissime seruari faciant, vberrimam ab ipso Deo mercedem tam boni operis recepturi. Ac vniuersis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, alijsq; locorum ordinarijs in virtute sanctæ obedientiæ, sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus in ciuitatibus, & diœces. proprijs præsentes nostras literas sufficienter publicari faciant, et præmissa etiã sub pœnis, & censuris ecclesiasticis obseruare procurent. Nõ obstantibus quibusuis Constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, ac exceptionibus, priuilegijs, indultis, facultatibus, & literis Apostolicis, quibusuis personis cuiuscunq; qualitatis, & conditionis existentibus, sub quibuscunq; tenoribus, & formis, ac cũ quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis in genere, vel in specie, etiã Motu proprio, ac aliàs quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis. Quibus, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, specialiter & expresse derogamus, cæterisq; cõtrarijs quibuscunq;. Volumus autẽ quod præsentes literæ in Cãcellaria nostra Apostolica, & acie campi Floræ de more publicentur, & inter constitutiones perpetuo valituras describantur, & earum transumptis etiã impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis eadẽ prorsus fides vbiq; adhibeatur, quæ eisdẽ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam nostræ prohibitionis, interdicti, cassationis, annullationis, decreti, declarationis, mandati, hortationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationẽ omni

potentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud sanctũ Petrum, Anno incarnationis Dominicæ M. D. L XVII. Kal. Nouembris, Pontificatus nostri Anno secundo.

Cæ. Glorierius.

H. Cumyn.

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. L XVII. Indictione decima, die vero decima quinta Mensis Nouembris, Põtificatus S. D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti, Anno eius secundo, retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Cancellariæ Apostolicæ, & in acie campi Floræ ibidem dimissis copijs affixis per nos Antonium clerkt, & Ioan. Andream Rogerium Præfati S. D. N. Papæ Cursores,*

Ioa. Guerardi Magister Curs.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Robertus Fontanus archiuij Rom. Cur. Scriptor.

S. D. N. D. PII PP. V.

CONSTITVTIO DE PRIVATIONE CLERICORVM PROPTER incontinentiam, & eorum traditione brachio seculari.

Ad perpetuam rei memoriam.

Horrendum

HOrrendum illud scelus quo pollutæ fœdatæque Ciuitates tremen. Dei iudicio conflagrarunt, acerbissimum nobis dolorẽ inurit, grauiterq; animum nostrũ commouet, vt, ad illud quantum potest con primendum, studia nostra conferamus. Sanè Lateranensi Concilio dignoscitur constitutum, vt quicunque clerici illa inconti nentia, quæ contra naturam est, propter quam ira Dei venit in filios diffidentiæ, deprehensi fuerint laborare, à Clero deijciantur, vel ad agendum in Monasterijs pœnitentiam detrudantur. Verùm ne tanti flagitij contagium impunitatis spe, quæ maxima peccandi illecebra est, fidentius inualescat, clericos huius nefarij criminis reos grauius vlciscẽdos deliberauimus: vt, qui animæ interitum non horrescũt, hos certe deterreat ciuilium legum vindex gladius secularis. Itaq; quod nos iam in ipso Pontificatus nostri principio hac de re decreuimus, plenius nũc, fortiúsq; persequi intendentes, Omnes & quoscunq; presbyteros, & alios clericos seculares & regulares, cuiuscunque gradus & dignitatis, tam dirum nefas exercentes omni priuilegio clericali, omniq; officio, dignitate, & beneficio Ecclesiastico præsentis Canonis auctoritate priuamus: ita quod per Iudicem ecclesiasticum degradati, potestati statim seculari tradantur, qui de eis illud idem capiat supplicium, quod in laicos hoc in exitio deuolutos, legitimis reperitur sanctionibus constitutum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ priuationis & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac

beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ M. D. LXVIII. Tertio Kal. Septēbris. Pontificatus nostri Anno Tertio.

Cæ. Glorierius. H. Cumyn.

¶ *Anno à Natiuitate Domini M. D. LXVIII. Indictione vndecima, die vero tertia mensis Septembris, Pontificatus sanctissimi in Christo patris Pij Papæ Quinti anno tertio, retroscripta literæ Apostolicæ affixæ et publicatæ fuerunt ad valuas basilicæ Principis Apostolorum de vrbe, Cancellariæ Apostolicæ, & in acie campi Floræ, per nos Antonium clerici, & Christianū de Monte prælibati sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursores.*

Io. Andreas Panizza Magister Cursorum.

BVLLA S. D. N. D. PII PAPÆ V. PROHIBITIONVM BLASPHEMIÆ, SODOMIÆ, SIMONIÆ, CONCVBInariatus, ac cōtra deambulantes per Ecclesias, pauperes per eas mendicantes, ac alios in eis illicita facien. nechon de tollēdis ex eis capsis, & depositis mortuorum: de non laborādo in diebus Festiuis, ac circa plurima alia, Dei honorem & diuinum cultum concernentia.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei,
Ad perpetuam rei memoriam.

CVm primum Apostolatus *officium diuina nobis dispositione cõmissum susce pimus, statim omnem curam & cogitationem nostram in dominici gregis, fidei nostræ crediti, salute defiximus: & Christi fideles Deo iuuante ita dirigere statuimus, vt à vitijs & peccatis abstinentes, iter, quod ad vitam æternam ducit, insistant. Cum autem ad omnia, quæ diuinã maiestatem aliquo modo possent offendere, amouenda, mẽtis nostræ aciem intenderimus, ea primum & sine mora emendare decreuimus, quæ Deo præter cetera displicere, & iram eius prouocare, cum diuinæ docent scripturæ, tum grauissima exempla declarãt: nempe diuini cultus neglectum, simoniæ labem, blasphemiæ crimen, & libidinis naturæ contrariæ vicium execrandum, propter quæ populi & nationes, bellorum, famis, & pestilentiæ calamitatibus iusta dei vltione sæpe plectũtur. Etsi autem contra eos, qui tam grauia crimina admiserint, multæ à prædecessoribus nostris constitutiones editæ fuerunt: tamen quia parum est leges edere, nisi sint, qui eas debitis temporibus exequãtur: Idcirco nequi forsan ex tolerantia sperare impunitatem audeant, sciẽtes, plerosq; pœnarum grauitate magis, quam dei timore arceri solere à voluntate peccandi, omnes et singulas sententias, censuras et pœnas contra eos, qui talia deliquerint, latas confirmamus, & Apostolica auctoritate innouamus, nec de earum rigore quicquam relaxamus: admonemusq; eos, qui talia perpetrare veriti nõ fuerint,*

rint, nõ solũ subituros eas pœnas, quæ sacris sunt Canonibus cõstitutæ, sed eas etiã, quas leges ciuiles cõminãtur, & nostri quoq; arbitrij discretio pro personarũ qualitate cõstituet. Mandãtes ciuitatũ & locorũ status nostri Ecclesiastici pro tẽpore Ordinarijs, & Gubernatoribus (illis quidẽ sub pœna suspẽsionis à diuinis, his vero sub pœna excõmunicatiõis latæ sentẽtiæ) vt quos debitũ Deo cultũ in Ecclesijs nõ tribuere, alijsq; nefandis criminibus pollutos esse cõpererint, cõprehẽdi curẽt, pœnis afficiẽdos cõpetẽtibus. Sciturus etiã ipsis Iudicibus, quòd si post hãc nostrã constitutionẽ in castigãdis hmõdi delictis neglıgẽtes fuerint, primùm quidem Dei omnipotẽtis iudicio obnoxij erũt: deinde nostrã quoq; incurrent indignationem. Vt autem pœnarum certitudo cunctis facilius innotescat, nonnullas hìc duximus exprimendas, alijs nihilominus contra huiusmodi criminũ reos à iure statutis in suo robore manentibus. Vt igitur Deo optimo maximo, gloriosæ virgini, & sanctis omnibus debitus honor deferatur, Gregorij x. prædecessoris nostri constitutionem innouantes, ac statuta in Tridentino Cõcilio obseruari volẽtes, statuimus, et ordinamus, vt ad Ecclesias sit humilis et deuotus ingressus, quieta cõuersatio, deuotis orationibus insistant: & omnes genibus flexis sanctissimum SACRAMENTVM *adorent: ad nomẽ* IESV CHRISTI *domini nostri cũ exhibitione reuerentiæ caput inclinent: nullus in dictis Ecclesijs seditionem faciat, tumultũ excitet, clamores moueat, impetúmve cõmittat: cessent vana, fœda, & profana colloquia: risus immoderati, & strepitus oẽs iudiciorũ, & alia quæcũq;, quæ diuinũ officiũ perturbare possunt. Nullus intra Ecclesias deãbulare audeat, siue præsumat, dũ celebrantur sacra missarũ mysteria, et alia diuina officia. Qui vero prædicta petulanti animo contẽpserint, præter diuinæ vltionis acrimoniã, nostri quo-*

que

que arbitrij pœnas incurrent: quæ omnia locorũ quoq; ordinarij in suis Ecclesijs faciet obseruari. Quicũq; vero in Ecclesijs, dũ ibi sacrificiũ Missæ, et diuina celebrãtur officia, aut verbũ Dei prædicatur, deãbulare, vociferari, aut verso tergo ad sanctissimum SACRAMENTVM irreuerenter sedere, aut aliquid, quod scandalũ generet, aut diuina perturbet officia, facere præsumpserit, pœnã vigintiquinq; ducatorũ incurret, præter alias arbitrio nostro imponẽdas, et moderãdas pœnas: et qui nõ habebit in ære, luet in corpore, aut exilio mulctabitur. Qui vero in Ecclesijs cum mulieribus impudicis, siue etiã honestis, colloquiũ scurrile habuerit, aut alios inhonestos actus fecerit, vigintiquinq; ducatorũ pœnã incurrat, & carceris per mensem. Qui in Ecclesijs, vt supra, obscœnis et inhonestis verbis, aut signis vsus fuerit, aut aliâs fœda colloquia cũ psonis quibuscũq; habuerit, decẽ aureorũ pœna mulctetur, aut aliâs corporaliter puniatur. Mãdamus præterea omnibus, et singulis Cathedraliũ, Collegiatarũ, et Parochialiũ Ecclesiarũ Capitulis, Rectoribus, Vicarijs, Sacristis, Ostiarijs, et alijs ipsarũ Custodibus, quatenus præfatos oẽs in Ecclesijs delinquẽtes admoneãt, et vt in eis vetita fieri nõ permittãt, vel saltẽ ipsis Ordinarijs, vel officialibus nostris puniẽdos deferãt. quod si facere neglexerint, pœnã duorũ aureorũ vice qualibet incurrẽt. Pauperes quoq; mendicãtes, seu eleemosynas petẽtes per Ecclesias tempore missarũ, pdicationũ, aliorũmq; diuinorũ officiorũ ire nõ sinant, sed eos ad valuas Ecclesiarũ stare faciãt, sub pœna duorũ aureorum Capitulis infligẽda p qualibet vice, nisi eos eijci curauerint, et Parochis dimidij aurei. Religiosis etiam Claustralibus, siue regularibus pcipimus in virtute sanctæ obediẽtiæ, vt in Ecclesijs suis deputẽt aliquẽ, qui tales eijciat: et si negligẽtes fuerĩt, grauissime ab Ordinario corripiãtur: quod si illi parere recusauerĩt, grauissimas

25. ducados de pena.

pœnas incurrent, & pro qualitate personarum etiam corporaliter punientur arbitrio nostro, siue superiorum suorum. Et vt in Ecclesijs nihil indecens relinquatur, ijdem prouideant, vt capsæ omnes, & deposita, seu alia cadauerum conditoria, super terram existentia, omnino amoueantur, prout aliàs statutum fuit, et defunctorum corpora in tumbis profundis infra terram collocētur. Cum vero dierum festorum obseruatio ad Dei cultum maxime pertineat, & in lege diuina præcipiatur, Cupiētes abusus prauos, qui ex eorum inobseruantia inualuerunt, omnino corrigere, & antiquorum Canonum statuta renouantes, mandamus, vt omnes dies Dominici, & præcipue in honorem Dei, beatæ Mariæ virginis, sanctorum Apostolorum feriati cū omni veneratione obseruentur: & omnes in diebus præfatis Ecclesias frequentent: diuinis officijs deuote intendant: ab omni illicito, & seruili opere abstineant: Mercatus non fiant: Profanæ negociationes, & iudiciorum strepitus conquiescant. Qui vero in diebus præfatis opus aliquod illicitum fecisse deprehensus fuerit, præter diuinam vltionem, & amissionē animalium, quibus ad vecturam vtetur, etiam graues pœnas incurret arbitrio nostro, seu vicarij nostri in Vrbe: in alijs autem locis arbitrio Ordinariorum, vel aliorū magistratuum, ita vt præuentioni locus sit. Quibus omnibus districte præcipimus, vt hæc diligenter obseruari procurent. Illas etiam festiuitates, quæ iuxta consuetudinem locorum solenniter celebrari consueuerunt, iuxta laudabilem consuetudinem debita cum reuerentia obseruari faciant, sub pœnis arbitrio ipsorum imponendis, & moderādis. Et vt simoniacæ prauitatis labes prorsus aboleatur, Constitutiones antecessorum nostrorum contra Simoniacos editas, & præsertim Pauli. 2. inuiolabiliter obseruari mandamus:

damus: & delinquentes tam in sacrorum ordinũ receptione, quã in beneficiorum assecutione, statutis etiam inferius pœnis nostra auctoritate affici volumus. Quicunq; igitur detestabile crimen simoniacæ prauitatis cõmisisse conuictus fuerit in consequendis ordinibus, eo ipso sit ab illorum executione per decennium, sine spe dispensationis, suspensus, & per annum carceribus mancipetur. Qui dignitates Ecclesiasticas simoniace acquisiuerit, illis sit ipso iure priuatus, & in futurum inhabilis ad eas, et quascunq; alias obtinendas. Qui beneficium, aut officium Ecclesiásticum simoniace adeptus fuerit, illis similiter sit ipso iure priuatus: & ad fructuum omnium, quos perceperit, restitutionem teneatur, & perpetuo sit inhabilis ad ea, & quæcunq; alia beneficia Ecclesiastica obtinenda. Siquis autem tale crimen pluries cõmisisse conuictus fuerit, præter supradictas pœnas, etiam corporaliter puniatur, & ab ordinibus Ecclesiasticis degradatus, à fidelium cõsortio eijciatur. Qui vero ordines, & beneficia simoniace contulerint, pœnis à Iure statutis puniantur, cuiuscunq; gradus, conditionis, & dignitatis, etiam si Episcopi, Archiepiscopi, vel maiores fuerint. Caueant præterea quicunq;, ne in sacramẽtorum exhibitione Simoniacum aliquid faciant: alioquin grauissime puniantur per locorum Ordinarios, qui huiusmodi criminis reos cũ maxima seueritate coercere procurent, iuxta Concilij Tridentini statuta. Ad abolendum vero nefarium & execrabile blasphemiæ scelus, quod in antiqua lege Deus morte puniri mandat, et Imperialibus quoq; legibus receptum est: nunc autem propter nimiam Iudicum in puniendo segnitiem, vel potius desuetudinẽ, supra modum inualuit, Leonis x. prædecessoris nostri in nouissimo Lateranen. Concilio statuta innouantes, Decernimus, vt quicũq;

laicus

laicus Deum, & dominũ nostrũ IESVM CHRISTVM, *vel gloriosam virginẽ Mariã eius genetricẽ expresse blasphemauerit, pro prima vice pœnã vigintiquinq; ducatorũ incurrat: pro secunda, pœna duplicabitur: pro tertia autẽ centũ ducatos soluet, et ignominia notatus, exilio mulctabitur. Qui vero plebeius fuerit, nec erit soluendo, pro prima vice manibus post tergũ ligatis, ante fores Ecclesiæ constituetur per diem integrum: pro secũda fustigabitur per vrbẽ: pro tertia, lingua ei perforabitur, & mittetur ad triremes. Quicunq; clericus in hoc blasphimiæ crimen incurrerit, pro prima vice fructibus vnius anni omniũ, et quorũcunq; beneficiorũ suorũ: pro secunda, beneficijs ipsis priuetur: pro tertia omnibus etiam dignitatibus exutus, deponatur, et in exiliũ mittatur. Quod si clericus nullũ obtinuerit beneficiũ, pœna pecuniaria, vel corporali, pro prima vice puniatur: pro secunda carceribus mancipetur: pro tertia verbaliter degradetur, & ad triremes mittatur. Qui reliquos Sanctos blasphemauerit, pro qualitate blasphemiæ, atq; personæ, arbitrio Iudicis puniatur. Siquis crimen nefandũ contra naturam, propter quod ira Dei venit in filios diffidentiæ, perpetrauerit: Curiæ sæculari puniẽdus tradatur. Et si clericus fuerit, omnibus ordinibus degradatus, simili pœnæ subijciatur. Monemus præterea omnes locorum Ordinarios, & in virtute sanctæ obediẽtiæ eis præcipimus, vt statuta Tridentini Concilij cõtra cõcubinarios tã clericos, quam laicos edita, districte faciant obseruari, reddituri Deo, ac nobis, si id omiserint, rõnem. Et vt præmissorũ delictorũ, simoniæ, blasphemiæ, ac stupri nefandi notitia facilius habeatur, Volumus quod in singulis casibus, non solum per accusationem, & inquisitionem, sed*

etiam

etiã ad simplicem, & secretam denuntiationem procedatur per quoscunq; iudices, aliâs tamen de iure competentes, tam rõne deli cti, quam personarum: ita quod inter eos locus sit præuentioni. Monemus præterea omnes, et singulos, vt solum Dei timorẽ præ oculis habentes, & non alia animi praua affectione ducti, culpabiles tantũ deferant: innocentes non vexent. Quod si aliqui ex calũnia aliquos denũciasse comperti fuerint, eos ad pœnam talionis teneri volumus, & mandamus. Mulctæ autẽ pecuniariæ applicabũtur pro duabus partibus locis pijs arbitrio nostro in Vrbe, extra vero, Ordinariorum: pro tertia accusatori, qui delinquentes detulerit. Mandamus autem Principibus, Comitibus, et Baronibus omnibus S. R. E. feudatarijs, sub pœna priuationis feudorum, quæ ab ipsa Ecclesia Romana obtinẽt, reliquos vero Principes Christianos, et Terrarum dominos hortamur in Domino, et in virtute sanctæ obedientiæ mandamus, vt pro diuini nominis reuerentia & honore, præmissa omnia in suis dominijs, ac Terris exactissime seruari faciant, vberrimam ab ipso Deo mercedem tam boni operis recepturi. Non obstantibus quibusuis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac exemptionibus, priuilegijs, indultis, facultatibus, & literis Apostolicis, quibusuis Capitulis, Conuentibus, Militijs, ordinibus, & personis cuiuscunq; qualitatis, & conditionis existentibus, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio aliâs quomodolibet cõcessis, approbatis, et ĩnouatis: quibus, illorũ tenores p̃sentibus ꝓ exp̃ssis

habentes

habentes, specialiter & expresse derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunq; Volumus autem, quod præsentium transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides vbiq; adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginã nostræ innouationis, relaxationis, admonitionis, confirmationis, mandati, statuti, decreti, ordinationis, præcepti, monitionis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorũ eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ M. D. LXVI. Kal. Aprilis. Pontificatus nostri Anno primo.

Antonius Florebellus Lauellinus.

Visa de Curia Io. Riuetius.

H. Cumyn.

¶ *Bulla*

BVLLA S. D. N. D. PII DIVINA PROVIDENTIA PAPAE V. LECTA IN DIE COENAE DOMINI. Anno M. D. LXVIII.

In nomine sanctae, & indiuiduae Trinitatis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

¶ NOVERINT Vniuersi, hoc praesens publicũ transumptũ inspecturi, quòd nos Alexãder Riarius protonotarius Apostolicus Curiae causarum Camerae Apostolicae Auditor, Romanaeq́ Curiae Iudex ordinarius, sententiarũq́ & Censurarũ in eadem Rom. Curia & extra eam latarum, ac quarumcunq́ literarũ Apostolicarum vniuersalis executor ab eodem S. D. N. Papa deputatus, vidimus, & diligẽter inspeximus literas Apostolicas S. D. N. Pij diuina prouidẽtia Papae V. hodie, qui fuit dies Iouis Sancti & Coenae Domini, & solẽniter more solito lectas, & publicatas, eiusq́ vera Bulla plumbea cũ cordula rubei croceiq́ colorum more Ro. Cu. pendente Bullatas, & omni suspitione carẽtes, subsequentis tenoris.

Initium transumpti Bullae.

Pius Episcopus seruus seruorũ Dei, Ad futuram rei memoriam.

CONsueuerunt Romani Põtifices praedecessores nostri, ad retinendum puritatem religionis Christianae, & ipsius vnitatem, (quae in coniũctione mẽbrorum ad vnum caput, Christum videlicet, eiusque Vicarium, principaliter consistit) & sanctam

Prooemium Bullae

& sanctam fidelium societatem ab offensione seruandam, iustitiae per ministerium Apostolatus in praesenti celebritate exercere.

InHęreticos & fautores, eorum, & recedentes ab Apost. Sedis obedientia.

¶ Nos igitur vetustum, et solemnem hunc morem sequentes, excommunicamus, et anathematizamus ex parte Dei onipotentis, Patris, et Filij, et Spiritus sancti, auctoritate quoq; beatorũ Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra quoscunq; Vsitas, Videnitas, Lutheranos, Zuuinglianos, Vgunottos, Anabaptistas, Trinitarios, ac oẽs & singulos alios Haereticos, necnon Schismaticos quocunq; nomine nuncupetur, & cuiuscunq; sectae existant, ac omnes eorundẽ Haereticorũ fautores, receptatores, & illis credentes, ac eorum libros sine auctoritate nostra, et Sedis Apostolicae, scienter quomodolibet legẽtes, aut in domibus suis tenẽtes, imprimẽtes, aut quomodolibet defendentes ex quauis causa publice, vel occulte, quouis ingenio, vel colore: et generaliter quoslibet defensores eorundẽ: Ac eos, qui in animarũ suarum periculũ se à nostra, & Rom. Pont. pro tẽpore existentis obediẽtia pertinaciter subtrahere, seu quomodolibet recedere praesumunt.

Inappellãtes à Papa ad futurũ Concilium.

¶ Itẽ excõmunicamus et anathematizamus & interdicimus oẽs & singulas personas cuiuscunq; status, gradus, seu cõditionis fuerint, vniuersitatesq;, Collegia, et Capitula, quocunq; nomine nũcupentur, ab ordinationibus, sentẽtijs, seu mãdatis nostris, ac Ro. Põt. pro tẽpore existentiũ, ad vniuersale futurũ Conciliũ appellantes, vel ad id consilium, auxiliũ, vel fauorem dantes.

In Piratas, & fauores eorũ et in rapiẽtes bona naufragantium.

¶ Item excõmunicamus, & anathematizamus oẽs Piratas, Cursarios, Latrũculos maritimos, et illos praecipue, qui mare nostrũ à Mõte Argẽtario vsq; ad Terracinã discurrere, et nauigãtes in illo depraedari, mutilare, interficere, ac rebus & bonis suis spoliare praesumpserũt hactenus et p̃sumũt, ac oẽs receptatores eorũdẽ, & eis auxilium scienter dãtes, vel fauorẽ. Ac oẽs, et singulos, qui

Christia

Christianorũ quorũcũq; (nõ tamen Piraticã exercẽtiũ) nauibus tẽpestate in transuersum (vt dici solet) iactatis, aut etiã submersis, & naufragatis, siue in ipsis nauibus, siue in maris, siue in littore inuẽtis, ex ipsis nauibus dilapsa cuiuscunq; generis bona, tã in nostri Tyrrheni, & Adriatici, quã in quibuscũq; alijs cuiuscũq; maris regionibus, et littoribus rapuerint, seu quocũq; modo acceperint, aut ab alijs rapta, seu accepta quacũq; ex causa receperint. nec ab hmõi culpa ac tanta immanitate propter quodcũq; priuilegiũ, cõsuetudinem, aut longissimi, etiam immemorabilis temporis possessionem, seu alium quemcunq; prætextum excusari possint.

¶ *Itẽ excõmunicamus, et anathematizamus omnes qui in terris suis noua pedagia, seu gabellas imponunt, vel prohibita exigũt.*

In imponentes noua pedagia.

¶ *Itẽ excõmunicamus, et anathematizamus oẽs falsarios Bullarũ, seu literarũ Apostolicarũ, et supplicationũ, gratiã vel iustitiã cõcernentiũ, per Rom. Põt. vel S. R. E. Vicecancellariũ, seu gerẽtes vices eorũ, de mãdato eiusdẽ Rom. Põt. signatarũ, aut sub nomine eiusdẽ Rom. Pont. seu Vicecãcellarij, aut gerentiũ vices prædictorũ signãtes supplicatiões easdẽ, extẽdentes capitulũ, Ad falsariorũ, cũ omnibus pœnis in eo cõtentis: Ac falsificantes seu mutantes supplicationes per nos, seu de mandato nostro signatas & datatas sine nostra, aut Datarij nostri licentia.*

In falsificatores literarũ, & supplicationũ Apostolicarum.

¶ *Itẽ excõmunicamus, et anathematizamus oẽs illos, qui Equos, Arma, Ferrũ, Filũ ferri, Stannũ, Chalybẽ, omniaq; alia metallorũ genera, atq; bellica instrumẽta, lignamina, canabẽ, funes, tam ex ipso canabe, quã ex quacũq; alia materia, et ipsam materiã, aliaq; phibita deferũt Saracenis, Turcis, et alijs Christi nominis inimicis, quibus Christianos impugnãt: Necnõ illos, qui per se vel aliũ, seu alios de rebus Christianæ Reipublicæ statũ cõcernentibus, in Christianorũ pnicie, et dãnũ ipsos Turchas, et Christianæ religiõis*

In deferẽtes prohibita ad terras infidelium.

inimicos

inimicos certiores faciunt, illisq; consiliũ quomodolibet præstant. Non obstantibus quibuscunq; priuilegijs & concessionibus, quibuscunq; Principibus & Dominis, seu priuatis personis, per nos et Sede prædictã hactenus forsan concessis, quæ illis nolumus in aliquo suffragari.

In impedientes eos qui victualia ad vrbem deferũt

¶ *Item excõmunicamus, & anathematizamus omnes impedientes, seu inuadentes victualia, seu alia ad vsum Romanæ Curiæ necessaria adducentes, vel qui ne ad Romanam Curiam adducãtur, vel deferantur, impediunt, seu perturbant: vel qui talia faciunt, vel defendunt, cuiuscunq; fuerint ordinis, præeminentiæ, cõditionis & status, etiam si Pontificali, vel Regali, Reginali, aut alia quauis Ecclesiastica, vel mundana præfulgeant dignitate.*

In eos qui venientes Romã vel ibi cõmorantes offendunt.

¶ *Item excõmunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Sedem Apostolicam venientes & recedentes ab eadem, nec nõ omnes illos, qui iurisdictionem ordinariam vel delegatam nõ habentes, in eadem Curia morantes temeritate propria rapiunt, spoliant, & detinent, aut ex proposito deliberato verberare, mutilare, vel interficere præsumũt, vel qui talia fieri faciũt, seu mãdãt.*

In eos qui manus iniciunt in S. R. E. Card vel Prælatos seu Nuncios.

¶ *Item excommunicamus, & anathematizamus omnes temere mutilantes, verberantes, vulnerantes, interficientes, capientes, incarcerantes, et detinentes S. R. E. Cardinales (extrãctes. C. Felicis, cũ omnibus pœnis in eo contentis) ac Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcoporũ Sedisq; Apostolicæ Nuncios vel Legatos: aut præfatos Nuncios, & Legatos è suis terris, seu dominijs eijcientes, eaq; mandantes, seu consilium, vel auxilium præstantes.*

In eos q cau sarum in curia pẽdentiũ cursum, & literarũ Apo-

¶ *Item excõmunicamus, & anathematizamus omnes illos qui per se vel alium seu alios, quascunq; personas Ecclesiasticas, vel seculares ad dictã Curiam super eorũ causis & negotijs recurrentes,*

tes, illisq; in eadem Curia prosequentes, aut procurantes, negociorumq; gestores, aduocatos, procuratores ipsorũ, seu etiam auditores, vel iudices super dictis causis vel negotijs deputatos occasione causarum, vel negotiorum huiusmodi verberant, mutilant, vel occidunt, seu bonis spoliant: Ac illos, qui aliquas literas Apostolicas etiam in forma Breuis, tam gratiam, quam iustitiam concernentes, & etiam citationes, monitoria & executoriales, quæ a Sede Apostolica emanarũt, & pro tempore emanabunt sine eorum beneplacito, & examine, exequutiõi demãdari inhibent: Ac Notarios, exequutores, vel subexecutores literarum monitoriarum, & citationum, ac executorialium huiusmodi capiunt, incarcerat & detinent, vel capi, incarcerari, et detineri faciũt: Necnon qui, ne literis & mandatis Sedis Apostolicæ, & Legatorũ, ac Nuntiorum, et iudicum vel delegatorum eiusdem, similiter gratiam iustitiam concernentibus, cæterisq; super illis, & rebus iudicatis, decretis, processibus, & executorialibus, non nisi habito eorũ prius beneplacito et consensu, per eorũ literas executoriales, vel alias nuncupatas, & forsan certo pretio soluto pareatur, neve Tabelliones, & Notarij super huiusmodi literarum, et processuum executione instrumenta vel acta conficere, aut confecta parti, cuius interest, tradere debeant: Quive etiam sub quibusuis pœnis, quibuscunq; personis in genere, vel in specie, ne pro quibusuis eorum negotijs prosequendis, seu gratijs vel literis impetrãdis ad Rom. Cur. accedant, aut recursum habeant, seu gratias ipsas vel literas à dicta Sede impetrent, seu impetratis vtantur, directè prohibere, statuere, seu mãdare, vel eas apud se, aut aliam quãcunq; personam etiã Notarium, vel Tabellionem retinere præsumunt.

[margin: ...stolicarũ exequutionẽ impedientes.]

¶ *Quive ex eorum officio, vel ad instantiam quorumcunq; perso-*

[margin: In eos qui ecclesia-]

P nas

ecclesiastica bona usurpant, & qui statuta contra libertatem Ecclesiæ faciũt.

nas ecclesiasticas, Capitula, Conuentus, et Collegia Ecclesiarũ quarumcunque coram se ad eorum tribunal, audientiã, cancellariam, consilium, vel parlamentũ, præter iuris communis dispositionẽ trahũt, vel trahi faciunt, vel procurãt directè, vel indirectè quouis quæsito colore. Necnõ qui statuta, ordinatiões, cõstitutiões, pragmaticas, seu quæuis alia decreta in genere, vel in specie ex quauis causa, & quouis quæsito colore, etiam sub prætextu literarum Apostolicarum in vsu non receptarum seu reuocatarum, vel cuiusuis consuetudinis aut priuilegij, vel alias quomodolibet hactenus fecerunt, ordinarunt, & publicarunt, ac facient, ordinabunt, & publicabunt in futurum, per quas, & quæ libertas ecclesiastica tollitur, seu in aliquo læditur, vel deprimitur, aut aliâs quouis modo restringitur, seu nostris, et dictæ Sedis iuribus quomodolibet tacitè, vel expressè præiudicatur.

In eos qui decimas, aut taleas quascunque personis Ecclesiasticis imponunt, aut exigunt, ac assensum auxiliũ, vel consiliũ præstant.

¶ Quiuè iurisdictiones, seu fructus, redditus, & prouẽtus, ad ecclesiasticas personas ratione ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum ecclesiasticorum per eos obtentorũ pertinẽtes vsurpant, vel surripiunt, seu quauis occasione, vel causa, sine Rom. Pont. expressa licẽtia, sequestrant, aut collectas, decimas, taleas, præstantias, & alia onera clericis, prælatis, & alijs personis ecclesiasticis, ac eorum & ecclesiarum, Monasteriorum, et aliorum beneficiorũ Ecclesiasticorum bonis, illorumq; fructibus, redditibus, & prouentibus huiusmodi absque simili Rom. Põt. speciali, & expressa licentia imponunt, & diuersis etiam exquisitis modis exigunt, aut à sponte etiam dantibus, & concedentibus recipiunt: necnon qui per se, vel alium, seu alios directè, vel indirectè prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eisdẽ auxilium, consilium, vel fauorem, aut votum, seu suffragium palã

vel

vel occultè præstare non veretur, cuiuscunq; sint præeminentiæ, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status, etiam si Imperiali, aut Regali præfulgeant dignitate; seu Principes, Duces, Comites, Barones, Respublicæ, et alij potentatus quicunq; etiam Regnis, Prouincijs, Ciuitatibus, & terris quoquomodo præsidentes fuerint, aut quauis etiam Pontificali dignitate præfulgeant; Innouamusque decreta super his, tam per sacros Canones, & Concilia generalia, quàm etiã in Lateranen. Concilio nouißimè celebrato edita; etiam cum interdicto ecclesiastico, & alijs censuris, et pœnis in eo contentis.

¶ Item excõmunicamus, et anathematizamus omnes, & quoscũq; Magistratus, Senatores, Præsidentes, Auditores, & omnes alios quoscunq; iudices, quocunq; nomine vocētur: ac Cancellarios, Vicecancellarios, Notarios, scribas ac quoscunq; executores & subexecutores, oẽsq; alios quoquomodo se intromittentes in causis capitalibus seu criminalibus contra personas ecclesiasticas, illas capiendo, processando, seu sententias contra illas proferendo, vel exequendo, etiam prætextu quorumcunq; priuilegiorũ à Sede Apostolica concessorum quibuscunq; Regibus, Ducibus, Principibus, Rebuspublicis, Monarchijs, ciuitatibus, & alijs quibuscunq; Potentatibus quocũq; nomine censeantur: quæ nolumus illis in aliquo suffragari: reuocãtes ex nunc, quatenus opus sit, prædicta priuilegia per quoscunq; Rom. Pont. prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam, sub quibuscunq; tenoribus, & formis, ac quouis prætextu vel causa concessa, illáque irrita, & nulla, ac nullius roboris, vel momenti fore, & esse decernentes.

In laicos se intromittentes in causis capitalib⁹ cõtra personas ecclesiasticas

¶ Item excommunicamus, & anathematizamus oẽs, et singulos Cancellarios,

In officiales, &

Cancellarios, Vicecancellarios, & Cōsiliarios, ordinarios, & ex-traordinarios quorūcunq; Regum, & Principū, ac præsidētes Cancellariarū, et cōsiliorū, & parlamentorū. Necnon Procura-tores generales eorundē vel aliorum Principū sæcularium, etiam si Imperiali, vel Regali, Ducali, vel alia quacunq; præfulgeant di-gnitate, quocunque nomine nūcupentur, aliosque iudices tam or-dinarios quàm delegatos: Necnon Archiepiscopos, Episcopos, Ab-bates, Commendatarios, Vicarios, & officiales, qui per se, vel aliū seu alios quoscunq; exemptionum, vel aliarum gratiarum, et literarum Apostolicarum prætextu beneficiales, & decimarum, ac alias spirituales & spiritualibus annexas causas ab auditori-bus, & commissarijs nostris alijsque iudicibus Ecclesiasticis (vt eorum verbis vtamur) auocant, ac executiones monitoriorum, citationū, inhibitionum, sequestrorum, executorialium, & alia-rum literarum Apostolicarum, tam gratiam, quam iustitiam cō-cernentium à nobis, necnon Camerario, & præsidentibus Came-ræ Apostolicæ, ac auditoribus, & commissarijs, alijsq; iudicibus Apostolicis in eisdem causis pro tempore emanatarum, illarumq; cursum, audientiamq;, ac personas, capitula, conuentus, collegia causas ipsas exequi volētes auctoritate laicali impediunt, et se de illarum cognitione tanquam iudices intromittere, ac partes actri-ces, quæ illas committi fecerunt, & faciunt, ad reuocandum, & reuocari faciendum citationes, vel inhibitiones, aut alias literas in eis decretas, & ad faciendum eos, contra quos tales inhibitio-nes emanarunt, à censuris, & pœnis in illis contentis absolui or-dinant, vel compellunt: vel alias executionem literarum Apostolicarum, vel executorialium etiam sub prætextu violentiæ pro-hibendæ, vel quod ad nos informandos, vt ipsi aiunt, supplicaue-

& prælatos, qui spūales causas à iudicibus apostolicis auocant & exequutionē literarum & mandatorum Apostolicorum impediunt.

rint,

rint, aut supplicari fecerint: nisi ipsi supplicationes huiusmodi corã nobis & Sede Apostolica legitime prosequantur, quomodolibet impediunt, vel suum ad id fauorem, consilium, aut assensum præstant.

In eos, qui peregrinos ad vrbẽ venientes offẽdunt.

¶ *Item excõmunicamus et anathematizamus omnes mutilantes, vulnerãtes, interficientes, seu capientes, & detinentes seu deprædãtes Romipetas et Peregrinos ad Vrbem causa deuotionis seu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, vel recedentes ab ipsa, & illis dantes auxilium, consilium, vel fauorem.*

In eos, qui terras, seu iura E. R. occupant, vel inuadunt.

¶ *Item excõmunicamus et anathematizamus oẽs illos, qui per se, vel aliũ, seu alios directe, vel indirectè, sub quocũq; titulo, vel colore de facto occupant, detinẽt, vel hostiliter destruũt, vel inuadũt, aut occupare, detinere, vel destruere, aut inuadere hostiliter præsumũt in toto vel in partem Almam Vrbẽ, Regnũ Siciliæ, Insulas Sardiniæ, & Corsicæ, Terras citra Pharũ, patrimoniũ beati Petri in Tuscia, Ducatũ Spoletanũ, comitatũ Venaysinum, Sabinẽsem, Marchiæ, Anconitanæ, Massæ, Trebariæ, Romandiolæ, Cãpaniæ, & maritimas prouincias, illarũq; terras, & loca, ac terras specialis cõmissionis Arnulforũ, ciuitatesq; nostras Bononiã, Cesenã, Ariminũ, Beneuẽtũ, Perusiũ, Auinionẽ, ciuitatem Castelli, Tudertũ, & alias ciuitates, terras & loca, vel iura ad ipsã Ro. Eccl. spectantia, & pertinentia, dictæq; R. E. mediatè, vel ĩmediate subiecta, ac supremã iurisdictionẽ in illis nobis, et eidem R. E. competentem de facto vsurpare, perturbare, retinere, & vexare varijs modis præsumunt: Necnon adhærentes, fautores, et deffensores eorum, seu illis auxilium, consilium vel fauorem quomodolibet præstantes: Necnon omnes, & singulos vasorum aureorum, argenteorum, vestimentorum, supellectilium cuiuscun-*

In raptores bonorũ Palatij Apostolici.

que generis, librorum, & scripturarum, & aliorũ bonorum ex Palatio apostolico, Sedis apostolicæ vacationis, & alio quocunque tempore ablatorum ablatores, & illorũ detentores, ac quoscunque alios, ad quorum manus bona ipsa quocunque titulo, & ex quauis causa scienter peruenerint, & in quorum manus ad præsens existunt.

Quod nulla solẽnis Pôt. absolutio cõprehendit supradictos, nec eos qui statuta præfata, libertatem Ecclesiæ lædentia, cõdunt.

¶ *Declarantes nihilominus, ac protestãtes (prout tenore præsentium declaramus, ac expresse protestamur) absolutionem hodie, vel aliàs, etiam solenniter per nos faciendam, præfatos omnes, & singulos excommunicatos & qualificatos, cæterosq; sub præsentibus comprehensos, nisi prius à præmissis cum vero proposito vlterius similia non committendi, destiterint: Ac etiam eos, qui contra libertatem Ecclesiæ, vt præmittitur, statuta fecerint, nisi prius statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas, & decreta huiusmodi publice reuocauerint, & ex Archiuis, seu capitularibus locis, aut libris in quibus annotata reperiuntur, deleri, et cassari, ac nos de reuocatione huiusmodi certiores fecerĩt, non comprehendere, nec eis aliter suffragaturam fore, ac in præmissis omnibus, & singulis, ac alijs quibuscunque iuribus Sedis Apostolicæ, ac S. Romanæ Ecclesiæ, vndecunque & quomodocunque quæsitis, vel quærendis per quoscunque actus contrarios, vel quomodolibet præiudicantes, tacitos vel expressos, à nobis vel Sede Apostolica quomodolibet factos, aut faciendos, aut quemcunque temporis cursum, seu patientiam, vel tolerantiam nostram nullatenus præiudicari debere, aut quomodolibet posse.*

Quod priuilegia, consue

¶ *Non obstantibus quibuscunque priuilegijs, indulgentijs, et literis*

teris apostolicis generalibus, vel specialibus, eis vel eorum alicui, vel aliquibus cuiuscunque ordinis, status vel conditionis, dignitatis, vel praeeminentiae fuerint, etiam si, vt praemittitur, Pontificali, Imperiali, Regali, Reginali, seu quauis alia ecclesiastica, et mundana praefulgeant dignitate, vel eorum Regnis, Prouincijs, Ciuitatibus, seu locis, à predicta Sede sub quauis forma, vel tenore, aut ex quauis causa, etiam sub praetextu quod per viam cōtractus, aut remunerationis, & cum quibuscunque clausulis etiā, derogatoriarum derogatorijs, concessis, etiam quod excommunicari, vel anathematizari non possint per literas Apostolicas, nō facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi, ac ordinibus, locis, nominibus proprijs, cognominibus, & dignitatibus eorum mentionem. Necnon consuetudinibus etiam immemoralibus, ac praescriptionibus quantumcunque longissimis, & alijs quibuslibet obseruantijs scriptis, vel nō scriptis, caeterisque contrarijs quibuscunque per quae contra nostros processus huiusmodi, ac sententias, quo minus includantur in eis, se iuuare valeant, vel tueri: & quae, quoad hoc, eorum omnium, & singulorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso insererentur, praesentibus pro expressis habentes, penitus tollimus, & omninò reuocamus: & à quibus quidem sententijs nullus per alium, quàm per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus, absolui possit: nec etiam tunc, nisi de stādo Sanctae Romanae Ecclesiae mandato, vel satisfaciendo sufficienti cautione praestita, etiam praetextu Confessionalium, seu quarumuis facultatum verbo, literis, aut quauis alia scriptura, etiam in qua sola signatura sufficeret, Cōcessū, et quauis derogatoriarū

tudines etiā immemorabiles, iudulgentiae, ac cōfessionalia non suffragātur cōtra praemissa.

derogatoriæ, fortiores, & efficaciores, & insolitæ clausulæ apparerent, quibusuis personis cuiuscunque præeminentiæ, dignitatis conditionis, vel status, etiam si Pontificali, Regali, Reginali, vel quauis alia præfulgeant dignitate, religiosis & secularibus vtriusq; sexus, Capitulis, Collegijs, Conuentibus, ordinibus, etiam Mendicantium, & militiarum Hospitalibus, Confratrijs, & vniuersitatibus, ac alijs quibuslibet congregationibus, ac pijs locis concessarũ à nobis, vel à prædicta Sede, seu à cuiusuis Concilij generalis Canonibus vel decretis, & quas concedi contingeret quomolibet in futurum.

In absoluentes träsgressore

¶ Illos autem, qui contra tenorem præsentium talibus, vel eorũ alicui, seu aliquibus absolutionis beneficium impendere de facto præsumserint, excõmunicationis, & anathematizationis sententia innodamus, eisq; prædicationis, lectionis, administrationis sacramentorum, & audiendi confeßiones officia interdicimus: eis denuntiantes, et declarantes aperte, nos grauius contra eos spiritualiter, & temporaliter (prout expedire cognouerimus) processuros. Et nihilominus, quicquid egerint absoluendo, vel alias, nullius sit roboris vel momenti.

Ordinarij, curati, ac cõfessores debẽt penes se habere transumptũ præsentiũ et diligenter lègere.

¶ Præcipimus autẽ, & mandamus in virtute sanctæ obedientiæ ac sub pœna indignationis omnipotentis Dei, ac beatorum Apostolorum Petri & Pauli, et nostræ, vniuersis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, cæterisque locorum ordinarijs, necnon quibusuis alijs curam animarũ exercentibus, & alijs presbyteris secularibus, seu quorumuis ordinum regularibus ad audiendam confeßionem quauis auctoritate expositis, siue deputatis, ne de huiusmodi reseruatione prætendere valeant ignorantiam, vt transumptum harum literarum Apostolicarum penes se habere,

habere, easque legere diligenter & attente studeant.

¶ Vt autem huiusmodi nostri processus ad communem omnium notitiam deducantur, Chartas, seu membranas processus continentes eosdem in Valuis Basilicarum principis Apostolorum, et sancti Ioannis Lateranen. de vrbe affigi, seu appendi faciemus, quæ processus ipsos quasi sonoro præconio, & patulo indicio publicabũt: vt ij, quos processus huiusmodi contingunt, quòd ad ipsos non peruenerit, aut quod ipsos ignorauerit, nullam possint excusationem prætendere, seu ignorantiam allegare, cùm nõ sit verisimile, quòd ipsum remaneat incognitum, quòd tam patenter omnibus publicatur. Volẽtes insuper, ac mentis nostræ esse declarantes, processus præfatos, ac omnia & singula præsentibus contenta, quousque alius processus huiusmodi per nos, aut Romanũ Pontificem pro tempore existentem factus, ac publicatus fuerit, valida omnino, ac efficacia esse, suosque plenarios, ac debitos effectus sortiri debere.

Quod Bulla publicetur in valuis Prin. Apost. & S. Io. Later. de vrbe, & vigeat, quousque alius processus fact⁹ fuerit.

¶ Verùm vt præsentes literæ, ac omnia, & singula in eis contenta eò fiant notiora, quò in plerisque ciuitatibus, & locis fuerint publicata, Venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & locorum ordinarijs vbilibet constitutis per hæc scripta committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandamus, quatenus per se, vel alium seu alios præsentes literas (postquam eas receperint, seu earum habuerint notitiam) saltem semel in anno, aut pluries, provt expedire viderint, in Ecclesijs suis, dum maior in eis populi multitudo ad diuina conuenerit, solenniter publicent, & ad Christi fidelium mentes deducant, nuntient, & declarent.

Quod Bulla publicetur p locorum ordinarios saltẽ semel in anno.

¶ Decernentes, earundem præsentium transumptis, etiã impressis

Quod fides ad

adhibeatur trāſumptis.

ſis, manu Notarij publici ſubcriptis, & ſigillo alicuius Iudicis ordinarij Romanæ Curiæ munitis eandem prorſus fidem in iudicio & extra vbilibet adhibendā fore, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

¶ *Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ excommunicationis, anathematizationis, extenſionis, reuocationis, innodationis, interdicti, innouationis, proteſtationis, declarationis commiſſionis, præcepti, mandati, decreti et voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attētare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo Quingenteſimo ſexageſsimo Octauo, Quarto Id. Aprilis. Pontificatus noſtri anno tertio.*

Cæſar Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Publicatio Bullæ:

¶ *Anno à Natiuitate Domini Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo octauo, indictione. XI. die vero Iouis. XV. menſis Apr. Pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti anno eius tertio ſupraſcriptæ literæ affixæ & appenſæ fuerunt in valuis ſupradictis, vt moris eſt, per nos Alexandrum Aſtancollum, & Franciſcum Fayam, ſanctiſs. D. N. P P. Curſ. Bartholomæus Sottocaſa Magiſter Curſorum.*

Cōtinuatio trāſumpti.

QVibus quidem literis diligenter inſpectis, illas ad requiſitionem, & inſtantiam Magn. D. Io. Baptiſtæ Bizoni

Sanctiſs.

Sanctiss. D. N. Papæ, & Cameræ Apostolicæ Procuratoris Fiscalis, per D. Fabritium Gallettum Notarium publicum infrascriptum transumi & exemplari, ac in hanc publicam transumpti formam redigi mandauimus. Decernentes, & volentes, vt huic præsenti transumpto, iuxta earundem literarum, & decreti in eis appositi formam, continentiam, & tenorem de cætero plena & indubia fides adhibeatur vbique locorum, ac si ipsæ literæ originales exhibitæ, vel ostensæ forent; Quibus omnibus, et singulis auctoritatem nostram ordinariam, ac decretū interposuimus, & interponimus per præsentes. In quorum fidem præsentes literas, ac præsens publicum transumpti instrumentum exinde fieri, & per impressores Camerales imprimi, ac per eundem Dominum Fabritium Gallettum Notarium nostrum, & Curiæ nostræ coram nobis scribam infrascriptum subscribi, et publicari mandauimus, nostriq; soliti sigilli impressione muniri iussimus & fecimus. Datum Romæ in ædibus nostræ solitæ residentiæ sub anno à Natiuitate Domini. 1568. Indictione. XI. die verò. XV. mensis Aprilis, Pontificatus sanctiss. in Christo patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ Quinti anno tertio, præsentibus ibidem D. Iacobo Gerardo, & Pompeo Valerio dictæ Curiæ nostræ notarijs, & corā nobis scribis, testibus ad præmissa omnia & singula vocatis, & rogatis.

Decretum

Data

Testes

Simon Gugnettus Curiæ Illustr. & Reuer. D. Suæ Sanctitatis Vicarij Notarius.

S. D.

S. D. N. PII. PAPÆ V.

EXTENSIO CONSTITVTIONIS BONIFACII PP. V. QVÆ INCIPIT, Felicis, ad ſcientes & non reuelátes eos, qui offendunt S.R.E. Cardinales.

Pius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INfelicis ſeculi pericula miſerati, *dolorem comprimere non valemus, quòd nefarij homines, iuſtorum ſanguinem ſitientes, ad illorum quoque perniciem infeſtiore animo incumbant, quos Spiritus ſanctus membra conſtituit præcipua Eccleſiæ Dei, quam ſuo ſibi ſanguine acquiſiuit. Magna igitur ratione poſt alios felicis recor. Bonifacius Papa viij. de fratrũ ſuorum conſilio, perpetua conſtitutione ſanciuit, vt ſi quis S. R. E. Cardinalem fuerit hoſtiliter inſecutus, aut percuſſerit, aut ceperit, aut mandauerit id fieri, ſociúsve fuerit facientis, factúmve ratum habuerit, ſeu dederit conſilium, vel fauorem, aut receptauerit, aut defenderit ſcienter eundem, tanquam læſæ maieſtatis reus, perpetuo ſit infamis, et præterea diffidatus bãnitus, & inteſtabilis. Omnia eius ædificia ruinæ perpetuæ ſubiaceant: nullus ei debita reddere, nullus ei in iudicio reſpondere teneatur, bonis omnibus fiſco, vel reipublicæ applicatis. Idem etiam feudis, beneficijs, & officijs ſpiritualibus & temporalibus ſit ipſo iure priuatus: ſed & ipſe inſectans* excõmu-

excõmunicationis sententiam incurrat, quam solus Ro. Pon. excepto mortis articulo, valeat relaxare. Sed ne hæc quidem constitutio, propter abdita consceleratorum consilia, omnino satis esse noscitur ad huiusmodi sacrilegia amplius prohibenda. Qui enim alicui vim inferre sibi proponũt, id secreto, in occulto vt maxime machinantur, veluti impium illud facinus indicat in personam dilecti filij nostri Caroli tituli sanctæ Praxedis presbyteri Cardinalis Borromæi, Ecclesiam Mediolanensem sanctissimis institutis studiose informantis proxime attentatũ. Quæ res nos grauius commouet, vehementiusq; excitat omnia exquirere, vt nobilissimæ corporis nostri partes vndique protegãtur. Quibus enim præsidio erimus? quibus suppetias afferemus? quos deniq; tutabimur? si tẽpli Dei bases, si clarissima ecclesiæ lumina, si speciales filios, qui pro animabus populorũ, pro fide, pro iustitia, pro vnitate peruigil ant, inultos deseramus? Itaq; sanctioni prædictæ de simili fratrum nostrorum consilio adijcientes, Statuimus, vt quisquis, etiã à nudo consilio, aut simplici fauore, aut omnino à cæteris prædictis alienus, quempiam authorum, administrorum, vel consciorũ coniurationis siue conspirationis, aut cõmissi, cõmittendiue criminis in personam Cardinalis, illorumve fautorum, receptorum, vel occultatorum, siue ex renunciatione sibi protinus, vel per interpositam personã, aut literas, facta cognouerit, siue ex scripturis, cœtu, conatu, concursu, insidijs, alijsve signis, & indicijs qualẽcunque scientiã habuerit, vel etiam coniecerit, quive horum quicquã intellexerit, quantumcunq; res aliâs occulta sit, quamprimum id Ro. Pontifici, si in Curia fuerit: sin autẽ, Ordinario loci: vel si Cardinalis ipse Ordinarius extiterit, propinquiori Episcopo: et si crimen nondum cõmissum fuerit, etiam ipsi Cardinali properet reuelare

culare. Quicūq; vero, etiam nō subditus, et omnino extraneus defecerit, cuiuscunq; dignitatis fuerit, prædicto sit excōmunicationis laqueo innodatus, pariterq; maiestatis reus infamiā, et oēs pœnas prædictas eo ipso incurrat. Eadē nihilominus constitutione quoad reliquas eius partes, ac cæteris omnibus sanctionibus Canonicis & Ciuilibus, ad taliū coercitionē editis, in suo robore duraturis. Porro siquis ad sanitatem reuertēs, rem adhuc incognitam retexerit, omni noxa penitus liberetur. Cæterum loci Ordinarius secreto curet casum ad se delatū prædicto Pōtifici primo quoque tempore nūtiare, et interim rē omnē ab stirpe exquirere, & si necessitas tūc postulet, seculare quoq; brachiū adhibere. Sed ne quisquā horū ignorationem valeat excusare, iubemus præsentes valuis ecclesiæ sancti Ioannis Lateranensis, et basilicæ Principis Apostolorū de vrbe, vbi publicabūtur, appendi, eisq; detractis earū exempla eo in loco relinqui, & ea pariter ab omnibus locorū Ordinarijs in suis Ecclesijs, locisq; insignibus promulgari. Quia vero difficile nimis esset, ipsas præsentes, quocunq; illas opus erit perferre, volumus earū exempla etiā impressa Notarij publici manu, et Prælati Ecclesiastici, eiusve Curiæ sigillo obsignata eādem illi prorsus fidem in iudicio, et extra illud vbique gentiū facere, quā ipsæmet præsentes facerent, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam nostræ adiectionis, statuti, iussionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorū Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud sanctū Petrū, Anno incarnationis Dominicæ M. D. L X I X. Quartodecimo Kal. Ianuarij. Pontificatus nostri Anno quarto.

Ego

Ego Pius Catholicæ Ecclesiæ Eps.

Io. Car. Moronus Eps Portuen.
Christophorus Card. Madrucius Episcopus Prenestin.
Otho Truchses de Valdburg. Episcopus Car. Albanen.
Ego A. Car. Farnesius Episcopus Tusculan. Vicecancel.
Ego Io. B. Cicada Eps Sabinen.
Car. S. Clementis.
*
*
*
Ego Iu. Car. Vrbinus.
Ego Io. Car. Policianus.
Ego Scipio Car. Pisarum.
Ego Ia. Car. Sabellus.
Ego Io. Ant. Car. sancti Georgij.
Ego Phi. Car. Burdesius.
Ego A. Car. Granuellanus.
Ego F. Car. Paccieco de Toledo.
Ego M. Ant. Car. Amulius.
Ego Hier. Car. de Corrigo.
Franciscus Car. de Gambara.
Ego Hip. Car. Ferrarien.

Ego Ind. Aualus Car. Arag.
Ego P. Car. de S. Cruce.
Ego Z. Car. Delphinus.
Ego Io. Fran. Car. Comēdonus.
Ego Marcus Ant. Car. Bobba.
Ego Hugo Boncompagnus Car. S. Sixti.
Ego Alexander Car. Sfortia.
Ego Flauius Car. Vrsinus.
Ego A. Car. Cribellus.
Ego Guido Car. Vercellens.
Ego B. Car. Lomellinus.
Ego Guliel. Car. Sirletus.
Ego F. M. Bonellus Cardi. Alex. Camer.
Ego F. Car. Alciatus.
*
*
*
Ego Hier. Car. Simoncellus.
Ego Fer. Car. de Medicis.
Ego Io. P. Car. ab Ecclesia.
A. Car. Carafa.

Cæ. Glorierius. Hæ. Cumyn.

¶ Anno à Natiuitate Domini M. D. LXX. Indictione xiij. Die v. Ianuarij Pontificatus sanctissimi in Christo Patris & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ V. retroscriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Ecclesiæ S. Io. Lateranen. & Basilicæ Principis Apostolorū de Vrbe Cancellariæ Apostolicæ, & in acie campi Floræ vt moris est per nos Iulium Parinum & Io. Bornotum S. D. N. Papæ cursores dimissis in omnibus supradictis locis earundem literarum copijs impressis affixis. Io. Gerardi Magister Cursorum.

Laus Deo.